

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2001

Απρίλιος 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Γενικό μέρος.....	3
1. Το πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής: επιδόσεις και προοπτικές της οικονομίας.....	3
2. Αγορά εργασίας: το πλαίσιο της πολιτικής απασχόλησης.....	4
2.1. Μείγμα πολιτικής.....	6
2.2. Μακρογρόνιοι στόχοι απασχόλησης.....	8
2.3. Περιφερειακή διάσταση.....	10
3. Άλλες οριζόντιες κατευθύνσεις.....	11
3.1. Δια βίου εκπαίδευση.....	11
3.2. Στρατηγικές πρωτοβουλίες σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους.....	14
B. Θεματικό μέρος.....	15
<u>ΠΥΛΩΝΑΣ I</u>	15
<u>ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ</u>	15
<u>ΠΥΛΩΝΑΣ II</u>	22
<u>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ</u>	22
<u>ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</u>	22
<u>ΠΥΛΩΝΑΣ III</u>	27
<u>ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</u>	27
<u>ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ</u>	27
<u>ΠΥΛΩΝΑΣ IV</u>	31
<u>ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ</u>	31
Γ. Συνοπτική απάντηση στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	36

A. Γενικό μέρος.

1. Το πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής: επιδόσεις και προοπτικές της οικονομίας.

Ισχυρό σημείο: Είσοδος στην ΟΝΕ, χωρίς περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες (στοιχεία ESSPROS) με ταυτόχρονη μετατόπιση από παθητικές προς ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

- Ανάπτυξη υψηλότερη από το μέσο όρο της Ε.Ε. (μέσος όρος 1997-2000 για την Ελλάδα 3.5%, για την ΕΕ 2.7%)
- Το κοινωνικό κράτος ενισχύθηκε (κοινωνικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν από 22,3% το 1993 σε 24,3% το 1998, ενώ για το 2000 προβλέπεται ότι θα ξεπεράσει το 25%.
- Συνεχής πραγματική αύξηση συντάξεων (2.1% αύξηση της μέσης ετήσιας κατά κεφαλή δαπάνη για συντάξεις την επταετία 1994 - 2000, έναντι μείωσης 5.1% την τριετία 1991-93).
- Πραγματικές αυξήσεις αμοιβών εργασίας (μέση ετήσια αύξηση 2.2% την περίοδο 1994-2001, έναντι μέσης ετήσιας μείωσης 3.3% την περίοδο 1990 - 1993).
- Η αύξηση της απασχόλησης ήταν η μεγαλύτερη που σημειώθηκε στα τελευταία 20 χρόνια.
- Οι επενδύσεις αυξήθηκαν στο διάστημα 1997-2000 με 9,1% ετήσιο ρυθμό σε σταθερές τιμές (πολύ πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ:4,3%)
- Τα κέρδη της βιομηχανίας και του εμπορίου αυξήθηκαν σημαντικά, όπως και οι δείκτες αποδοτικότητας

Αδύνατο σημείο: Ορισμένες διαρθρωτικές ανισορροπίες

- Ποσοστό ανεργίας (υψηλό αν και με σαφή πτωτική τάση το 2000¹).
- Παραγωγικότητα (χαμηλότερη από το μέσο όρο ΕΕ, δηλαδή 1,4% έναντι 1,8%)
- Ασύμμετρες τάσεις διαφορετικών τομέων της οικονομίας (πρωτογενής μειώνεται, δευτερογενής στάσιμος, τριτογενής αυξάνει) θέτουν προβλήματα στη διαχείριση της απασχόλησης και της ανεργίας.
- Ρυθμός δημιουργίας νέων επιχειρήσεων υπολείπεται του ζητουμένου.

Προβλέψεις

Ειδικότερα: το έτος 2000, για πέμπτη συνεχή χρονιά, η ανάπτυξη αναμένεται υψηλότερη από το μέσο όρο της Ε.Ε. (μέσος όρος 1997-2000 για την Ελλάδα 3.5%, για την ΕΕ 2.7%). Κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης είναι οι επενδύσεις, που ξεπέρασαν (ιδιωτικές και δημόσιες μαζί) το 24% του ΑΕΠ. Η δημοσιονομική εξυγίανση συνεχίστηκε και το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης περιορίστηκε. Η μείωση του πληθωρισμού ήταν βραδύτερη της προβλεπόμενης εξ αιτίας της σοβαρής αύξησης της τιμής του πετρελαίου, και δευτερευόντως της υποχώρησης της δραχμής προς την κεντρική της ισοτιμία. Το πραγματικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος σημείωσε συγκρατημένη αύξηση της τάξης του 1,5% κατά το έτος 2000 (Πηγή: ΥΠΕΘΟ) , ενώ η αύξηση του κατώτατου ημερομισθίου φτάνει στο 4,2% (χωρίς διορθωτική ρήτρα). Για το 2001 οι μισθοί στο δημόσιο τομέα θα αυξηθούν κατά 2,2%, ενώ η εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα ορίζει μισθολογικές αυξήσεις της τάξης του 3,3% κατά μέσο όρο. Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας για το 2001 εκτιμάται σε 3.4% (Πηγή: ΥΠΕΘΟ). Οι εξαγωγές έχουν αυξήσει τη συμμετοχή τους στο ΑΕΠ (εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή: 7,2% του ΑΕΠ το 2000, έναντι 5,9% το 1999. Πηγή :Τράπεζα της Ελλάδος).

Η θετική εικόνα της οικονομίας αντανακλάται και στις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις για το διάστημα 2001-2004. Η ελληνική οικονομία προβλέπεται να αυξάνει με δυναμικούς ρυθμούς, σε συνδυασμό με χαμηλό πληθωρισμό και με δημοσιονομική πολιτική συμβατή προς το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Οι επενδύσεις θα συνεχίσουν να αποτελούν την ατμομηχανή της ανάπτυξης φτάνοντας σε ποσοστό 30% του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου. Η ιδιωτική κατανάλωση θα αυξάνει με ετήσιο ρυθμό 3,5% και θα μειώνεται το χρέος της γενικής κυβέρνησης. Τέλος, με τη μείωση των φορολογικών συντελεστών στα φυσικά και νομικά πρόσωπα προβλέπεται να τονωθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα και η προσφορά εργασίας, οδηγώντας σε επιτάχυνση της ανάπτυξης. Για το 2001, η πρόβλεψη του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Πηγή: ΥΠΕΘΟ) αναφέρεται σε μεγέθυνση 5.0%, ετήσια αύξηση της απασχόλησης 1.5%, ποσοστό απασχόλησης 56.3% και ανεργία 10.4%.

¹ Το γ' τρίμηνο του 2000 έπεσε στο 10.9% και οι άνεργοι έφτασαν τα 485.9 χιλ. άτομα .

Σημαντικό ρόλο για την επιτυχία της αναπτυξιακής και μακροοικονομικής πολιτικής παίζουν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία των αγορών αγαθών και υπηρεσιών, κεφαλαίου και εργασίας (ως προς τις διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας που επηρεάζουν τόσο την προσφορά όσο και τη ζήτηση εργασίας, βλέπε στο επόμενο τμήμα).

Συνοψίζοντας, βασικός στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης προκειμένου να διασφαλιστεί η διατηρήσιμη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Έχοντας επιτύχει δημοσιονομική εξυγίανση, η οικονομική πολιτική θα επικεντρωθεί πλέον στην εκπλήρωση των στόχων υψηλής (και διατηρήσιμης) ανάπτυξης, καθώς και προώθησης της απασχόλησης. Ως αποτέλεσμα του δυναμικού ρυθμού ανάπτυξης, των θετικών δημοσιονομικών αποτελεσμάτων, του χαμηλού πληθωρισμού και των διαρθρωτικών αλλαγών στις αγορές αγαθών και εργασίας, θα προκύψει αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.

2. Αγορά εργασίας: το πλαίσιο της πολιτικής απασχόλησης.

Εργατικό δυναμικό και απασχόληση.

Η απασχόληση στην ελληνική οικονομία σημείωσε στην πρόσφατη περίοδο σημαντική άνοδο. Μεταξύ 1993 και 2000, παρά την πολιτική σταθεροποίησης που εφαρμόστηκε, παρά τη μείωση του αγροτικού πληθυσμού, τη μείωση της απασχόλησης στη μεταποίηση, την είσοδο σημαντικού αριθμού οικονομικών μεταναστών και την πολύ ισχυρότερη ροπή εισόδου των γυναικών στην αγορά εργασίας δημιουργήθηκαν 226 χιλ. νέες θέσεις απασχόλησης σε καθαρή βάση.

Ανεργία

Η αύξηση της απασχόλησης όμως δεν ήταν αρκετή για να καλύψει την αύξηση του εργατικού δυναμικού. Η ανεργία παραμένει υψηλή, ενώ για πρώτη φορά, τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται βάσιμες ενδείξεις για πτώση του ποσοστού ανεργίας. Η ανεργία μειώνεται στο 11,1% το β' τρίμηνο του 2000 έναντι 11,7% το αντίστοιχο τρίμηνο του 1999. Η ανεργία δεν οφείλεται στις απολύσεις, αλλά σχετίζεται με την πάγια αδυναμία της ελληνικής οικονομίας σε όλη την μεταπολεμική περίοδο, να δημιουργήσει τόσες θέσεις απασχόλησης, όσες απαιτούνται ώστε να υπάρξει ισορροπία στην αγορά εργασίας.

Ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά των ανέργων, όπως προκύπτουν από την έρευνα εργατικού δυναμικού για το 2000, είναι τα εξής: Σχεδόν το 60% των ανέργων είναι γυναίκες και σχεδόν οι μισοί είναι νέοι μέχρι 29 ετών. Περίπου οι μισοί άνεργοι είναι άτομα τα οποία αναζητούν εργασία για πρώτη φορά. Ποσοστό 57% του συνόλου των ανέργων, είναι μακροχρόνια άνεργοι, δηλαδή έχουν παραμείνει άνεργοι για διάστημα από 12 μήνες και πάνω². Από τους μακροχρόνια ανέργους ένα σημαντικό ποσοστό (πάνω από 1/3) είναι άτομα τα οποία δεν έχουν εργαστεί ποτέ.

Στη βάση των παραπάνω ενδείξεων, μπορεί να υποστηριχθεί ότι το κύριο πρόβλημα της ανεργίας στην Ελλάδα αφορά τη μετάβαση των νέων από το εκπαιδευτικό σύστημα στην απασχόληση. Πρόκειται για διαδρομή μετάβασης που έχει την τάση να καθυστερεί τη στιγμή εισόδου, συχνά είναι ατελής ή ανεπιτυχής και αποκρυσταλλώνεται σε διαρθρωτικό πρόβλημα.

Ταυτόχρονα φαίνεται ότι υπάρχουν και συγκεκριμένες στενότητες σε ορισμένες δεξιότητες, όπως φαίνεται από τον αριθμό κενών (απλήρωτων) θέσεων εργασίας που αυξήθηκε από 1645 θέσεις το Δεκέμβριο του 1996 σε 4696 θέσεις το Δεκέμβριο του 1999. Παράλληλα σημειώνονται ελλείψεις σε ειδικότητες αιχμής που σχετίζονται με τις δραστηριότητες της νέας οικονομίας, τις νέες τεχνολογίες και τις ανάγκες οργάνωσης των επιχειρήσεων.

Νέες θέσεις εργασίας

Ενώ στις χώρες της ΕΕ οι νέες θέσεις εργασίας αφορούσαν κυρίως θέσεις μερικής απασχόλησης, ιδιαίτερα μεταξύ των γυναικών,³ στην Ελλάδα η κατάσταση παρουσιάζεται αρκετά διαφορετική. Η απασχόληση αυξήθηκε (από 53,7% το 1994 στο 55,9% το 2000), ενώ δημιουργήθηκαν κυρίως θέσεις πλήρους απασχόλησης.⁴

Οι νέες θέσεις εργασίας στη βιομηχανία είναι σχεδόν αποκλειστικά πλήρους απασχόλησης, ενώ και οι προβλέψεις των επιχειρήσεων κάνουν λόγο για πρόσληψη ακριβώς πλήρως απασχολουμένων και ειδικευμένων εργαζομένων. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι σε σχέση με το 1994 το ποσοστό πλήρως απασχολουμένων στην ελληνική βιομηχανία παρουσιάζει άνοδο, ενώ η μερική απασχόληση κάμψη.

² Οι μακροχρόνια άνεργοι μειώθηκαν από 61% των ανέργων το 1999 σε 57% το 2000.

³ Η μεγέθυνση του δείκτη «Ισοδύναμο Πλήρους Απασχόλησης» (FTE) ήταν μόλις στο μισό αυτού του ποσοστού αύξησης (ΕΕ) : από το 55,5% το 1994, ανέβηκε στο 56,7 το 1999.

⁴ Ο δείκτης FTE για την Ελλάδα, ανέβηκε αντίστοιχα από το 53,6% στο 54,8% στο ίδιο διάστημα.

Η μεγαλύτερη πηγή δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας είναι οι υπηρεσίες. Από αυτές το 91% ήταν πλήρους απασχόλησης το 1999 και αφορούσαν εξειδικευμένα άτομα.

Όπως συνάγεται από τα παραπάνω, στην Ελλάδα εξακολουθεί να διατηρείται, σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ότι σε άλλες χώρες της ΕΕ, το μοντέλο της πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο η κατάσταση αυτή αρχίζει να αλλάζει. Το 1999 αναγγέλθηκαν στον ΟΑΕΔ 190.311 συμβάσεις εργασίας με όρους νέων μορφών απασχόλησης, στην συντριπτική τους πλειονότητα ήταν συμβάσεις μερικής απασχόλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Δείκτες απασχόλησης στην Ελλάδα : 1994, 1999-2000 (άνδρες, γυναίκες)

		Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
	1994	1999	1999	1999	2000	2000	2000
Συμμετοχή στην αγορά εργασίας (% επί του πληθυσμού 15-64 ετών)	61.0	62.9	76.9	49.7	63.0	77.1	49.7
Απασχόληση (% επί του πληθυσμού 15-64 ετών)	53.7	55.4	70.9	40.7	55.9	71.3	41.3
Ισοδύναμο Πλήρους Απασχόλησης (% επί του πληθυσμού 15-64 ετών)	53.6	54.8					
Εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (% επί της συνολικής απασχόλησης)	4.8	6.1			4.3	2.3	7.6
Εργαζόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου (%)	10.3	12.8					
Ανεργία (% επί του εργατικού δυναμικού 15-64 ετών)		12.0	7.7	18.2	11.3	7.6	16.9
Ανεργία (% επί του εργατικού δυναμικού 15 ετών & άνω)		11.7	7.6	17.9	11.1	7.3	16.7

Πηγή : Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Χαμηλό ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και περιορισμένη μερική απασχόληση.

Παρά την αύξηση στο εργατικό δυναμικό, το ποσοστό συμμετοχής⁵ στην αγορά εργασίας είναι σημαντικά χαμηλότερο από αυτό στην Ευρωπαϊκή Ένωση (63,0% στην Ελλάδα, 69,0% στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Η διαφορά αυτή εντοπίζεται στο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και στην περιορισμένη έκταση της μερικής απασχόλησης. Έτσι, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών είναι 77,1% και βρίσκεται πολύ κοντά στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (78,4%), το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι μόλις 49,7% και υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (59,5%).

Ως προς το περιορισμένο ειδικό βάρος της μερικής απασχόλησης⁶, είναι ενδεικτικό ότι αν μετρηθεί το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης, για την Ελλάδα και τις χώρες ΕΕ, τότε η Ελλάδα βρίσκεται πολύ κοντά στον κοινοτικό μέσο όρο (Ελλάδα 54.8%, ΕΕ 56.2%). Το ποσοστό των μερικά απασχολούμενων στην Ελλάδα είναι πολύ χαμηλό (το 1999 είναι 6,1% στην Ελλάδα, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 17.7 %) με ακόμη μεγαλύτερη απόκλιση στην περίπτωση των γυναικών (10.2% στην Ελλάδα, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 33.5 %).⁷

Μη-αστικός τομέας:

Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας επηρεάζονται σημαντικά από τις τάσεις του μη-αστικού τομέα (ο οποίος στην Ελλάδα έχει αναλογικά μεγαλύτερο ειδικό βάρος). Το κυριότερο χαρακτηριστικό σήμερα είναι η σταθεροποίηση απασχόλησης και πληθυσμού της υπαίθρου μετά το παρατεταμένο φαινόμενο της αγροτικής εξόδου.

Αγροτικές εκμεταλλεύσεις δύο ταχυτήτων μεν, αλλά με έντονες τάσεις διαφοροποίησης της απασχόλησης (μείωση της καθαρά αγροτικής και αύξηση της εξω-αγροτικής απασχόλησης –κυρίως υπηρεσίες- και της πολυ-απασχόλησης) και στις δύο κατηγορίες. Ειδικότερα, η εμπλοκή σε εμπορικές και τουριστικές δραστηριότητες, καθώς και –λιγότερο- μεταποίηση αφορά το 50% των νοικοκυριών της υπαίθρου, ενώ αποτελεί την πρωταρχική απασχόληση του δημογραφικά δυναμικού τμήματος του πληθυσμού της υπαίθρου. Παρατηρείται ισχυροποίηση των τάσεων ευελιξίας εργασίας (κυρίως των γυναικών) σε συνδυασμό με αλλαγές στους παραδοσιακούς ρόλους. Επίσης, διαπιστώνεται μια εξομοίωση των τάσεων απασχόλησης μεταξύ αστικού τομέα και υπαίθρου (αλληλεπίδραση και αλληλοδιείσδυση αγορών εργασίας αστικού χώρου και υπαίθρου).

⁵ Τα στοιχεία για το ποσοστό συμμετοχής για την Ελλάδα αφορούν το έτος 2000 και για την ΕΕ αφορούν το 1999.

⁶ Τα στοιχεία μερικής απασχόλησης για την Ελλάδα και την ΕΕ αφορούν το 1999.

⁷ Δεδομένου του μικρού ποσοστού της μερικής απασχόλησης, δεν έχει τόση σημασία η ένδειξη ότι το 69% των μερικά απασχολούμενων θα προτιμούσε να εργάζεται σε πλήρη απασχόληση (έναντι 36% στην ΕΕ) καθώς αυτό μάλλον αντανακλά τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στη μερική απασχόληση. Μεγαλύτερη αξία έχει η πρόθεση του 12% των πλήρως απασχολούμενων να εργαστούν σε μερική απασχόληση (ποσοστό ανάλογο με το ευρωπαϊκό), καθώς και το γεγονός ότι 1 στους 3 που ανιζητούν εργασία προτιμά σχέση μερικής απασχόλησης (όπως και στην Ευρώπη).

Οικονομικοί μεταναστές, άτυπη εργασία και στενωποί:

Μετριοπαθείς εκτιμήσεις περί του αριθμού των μεταναστών φαίνεται να οδηγούν σε έναν αριθμό 700.000 ατόμων (και αυτό πιθανώς με διακυμάνσεις στη διάρκεια του έτους), ενώ πράσινη κάρτα έχει χορηγηθεί σε 201.662 άτομα. Παρά τους κραδασμούς που προκαλούν στην αγορά εργασίας, συνολικά ασκούν ευεργετική επίπτωση στην απασχόληση με όχημα την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας (κυρίως δημιουργία νέων θέσεων εργασίας παρά υποκατάσταση ντόπιων εργαζομένων σε θέσεις που προϋπήρχαν) τόσο στον αστικό τομέα όσο και στην ύπαιθρο. Επιπλέον συμβάλλουν στην τόνωση της προσφοράς εργασίας με δεξιότητες που ήταν σε ανεπάρκεια, αλλά και με τη διατήρηση παραδοσιακών δεξιοτήτων που είχαν σχεδόν εξαφανιστεί. Παράλληλα συμβάλλουν στον απεγκλωβισμό τμήματος του εργατικού δυναμικού από ευθύνες παραδοσιακών ρόλων και έτσι επιταχύνουν την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό.

Η διαδικασία νομιμοποίησης που ξεκίνησε το 1998 και συνεχίζεται με το νέο μεταναστευτικό νόμο του 2001, θα συνεισφέρει στον περιορισμό των μορφών αδήλωτης εργασίας, καθώς και στη συρρίκνωση των δραστηριοτήτων της άτυπης οικονομίας. Ο στόχος αυτός άλλωστε εξυπηρετείται και από άλλα μέτρα πολιτικής που υιοθετήθηκαν, όπως η μηχανογράφηση των εφοριών (ΤΑΧΙΣ), η απλούστευση του φορολογικού συστήματος και η μείωση των συντελεστών για τις επιχειρήσεις, η απλούστευση των διοικητικών προϋποθέσεων για την ίδρυση και νόμιμη λειτουργία επιχειρήσεων κλπ. Η απλούστευση και ορθολογικοποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συνδυαζόμενη με την καλύτερη διάγνωση των αναντιστοιχιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας (βλέπε τμήμα για διάγνωση στη δια βίου εκπαίδευση) θα περιορίσει τα φαινόμενα στενωπών στην αγορά εργασίας.

2.1. Μείγμα πολιτικής.

Μετά από μακρά, επίμονη και επίπονη προσπάθεια για την αποκατάσταση της νομισματικής σταθερότητας και τη δημοσιονομική εξυγίανση, η Ελλάδα κινείται, πλέον, σε τροχιά ταχύρυθμης οικονομικής μεγέθυνσης και σύγκλισης με τα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε.. Με τη δημιουργία συνθηκών εμπιστοσύνης στο νόμισμα, και σταθερότητα στην οικονομία και στην οικονομική πολιτική, η ένταξη στην ΟΝΕ παρέχει τη δυνατότητα για ταχύτερους ρυθμούς αύξησης του εγχώριου προϊόντος, καθώς και τη δημιουργία ακόμη περισσότερων θέσεων εργασίας.

Με δεδομένη την υστέρηση στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η αποτελεσματική καταπολέμηση της ανεργίας συναρτάται με τις πολιτικές αναδιάρθρωσης του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με την προσπάθεια τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, με τη δημιουργία του εκτεταμένου δικτύου νέων υποδομών που υλοποιούν το Β' και Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, με νέους θεσμούς, με την ποιοτική βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες του τις μορφές, με μια συνολικότερη βελτίωση των πολιτικών και των εργαλείων απασχόλησης.

Η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, μέσα από την προώθηση διαρθρωτικού χαρακτήρα μέτρων και πολιτικών (εκπαίδευση και βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, έρευνα και τεχνολογία, ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του θεσμικού καθεστώτος της αγοράς εργασίας) και το συντονισμό διαρθρωτικής και μακροοικονομικής πολιτικής. Η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και η συνεχώς αυξανόμενη κινητικότητα στις αγορές προϊόντων και παραγωγικών συντελεστών επιβάλλουν, επίσης, τη συνεχή παρακολούθηση των τάσεων στην αγορά εργασίας, την έγκυρη αξιολόγηση των ασκουμένων πολιτικών και την έγκαιρη διάγνωση νέων αναγκών, έτσι ώστε να βελτιώνεται η ποιότητα και να αυξάνεται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής απασχόλησης. Από κάθε άποψη, η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων του Γ' ΚΠΣ αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

Πολιτική απασχόλησης ολοκληρωμένη και προσαρμοστική σημαίνει ότι:

1. Εφαρμόζουμε μια μακροοικονομική πολιτική που μέσα στην ΟΝΕ διασφαλίζει τη σταθερότητα της οικονομίας μας και την προστατεύει από κλυδωνισμούς και διακυμάνσεις.
2. Υλοποιούμε για τα επόμενα χρόνια ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα 20 τρις δρχ. περίπου, που περιλαμβάνει το Γ' ΚΠΣ, και τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, με το οποίο ενισχύονται οι υποδομές, η παραγωγικότητα, οι επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές. Το σύνολο αυτών των δράσεων δημιουργεί δεκάδες χιλιάδες θέσεις απασχόλησης.
3. Στο κλαδικό πεδίο, τα αναπτυξιακά- επενδυτικά προγράμματα για τη βιομηχανία, την Κοινωνία της Πληροφορίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τις τηλεπικοινωνίες ή τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα έχουν σοβαρές επιδράσεις στην παραγωγικότητα, την ανάπτυξη, και την απασχόληση.
4. Κρίσιμοι τομείς, όπως η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, η ναυτιλία, οι μεταφορές βρίσκονται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης, με πολλαπλές θετικές επιπτώσεις για την δική τους ανάπτυξη, την ανάπτυξη άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων και της απασχόλησης.

5. Στα πλαίσια του Γ'ΚΠΣ περίπου 2,1 τρις δρχ. αφορούν επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη σε ύψος επένδυση στον τομέα αυτό που ιστορικά θα έχει γνωρίσει η χώρα.
6. Προωθήσαμε ένα ευρύ πλέγμα θεσμικών ρυθμίσεων για την απασχόληση.

Έτσι, πέραν των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης που περιλαμβάνονται στο ΕΣΔΑ 2000, έχουν θεσπιστεί τα ακόλουθα μέτρα:

Με στόχο τον επηρεασμό της *προσφοράς εργασίας*, υιοθετήθηκαν

- Η κατάργηση των συνταξιοδοτικών εισφορών για τους μισθωτούς που πληρώνονται με το ελάχιστο ημερομίσθιο (αύξηση περίπου 10.000 το μήνα, δηλαδή περίπου 140.000 το χρόνο), που αντιστοιχεί σε πρόσθετη αύξηση του εισοδήματός τους κατά περίπου 7,5%,
- Η προσαύξηση της αμοιβής των εργαζομένων με μερική απασχόληση, εφ' όσον αμείβονται με το κατώτατο όριο αποδοχών και απασχολούνται για λιγότερο από 4 ώρες ημερησίως,
- Η χορήγηση μηνιαίας οικονομικής ενίσχυσης 30.000 δραχμών από τον ΟΑΕΔ σε μακροχρόνια άνεργους που προσλαμβάνονται με σύμβαση μερικής απασχόλησης (τουλάχιστον 4 ωρών ημερησίως), μέχρι 12 μήνες.

Με στόχο τον επηρεασμό της *ζήτησης εργασίας*, υιοθετήθηκαν

- Η μείωση κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για τους απασχολούμενους με μισθό μέχρι 200.000 το μήνα,
- Η αύξηση της αμοιβής των υπερωριών.
- Επίσης, η μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας από 40 σε 38 ώρες (στις επιχειρήσεις που το επιλέγουν με τη συμφωνία των εργαζομένων) εφ' όσον διευθετείται ο χρόνος εργασίας σε ετήσια βάση, καθώς και
- Η μείωση από 8 σε 3 των εβδομαδιαίων ωρών υπερωρίας.

Επιπλέον, η ζήτηση για εργασία τονώνεται με τρία ακόμα μέτρα:

- Τη μείωση της φορολογίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (μείωση φορολογικού συντελεστή από 35% σε 25%)
- Τη μείωση της φορολογίας των κερδών των επιχειρήσεων με τη μείωση του συντελεστή φορολόγησης από 40% σε 35%.
- Την απλούστευση των ρυθμιστικών προαπαιτούμενων για ίδρυση ΜΜΕ⁸.

Τέλος, η επικείμενη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης θα διευκολύνει την κινητικότητα των εργαζομένων, με αποτέλεσμα την αντιμετώπιση ακαμμιών και δυσλειτουργιών στην αγορά εργασίας.

Θεσμική μεταρρύθμιση στην αγορά εργασίας

Η ελληνική κυβέρνηση επιδιώκοντας την ενίσχυση των λειτουργικών και θεσμικών προϋποθέσεων αποτελεσματικής άσκησης της πολιτικής της για την απασχόληση, το φθινόπωρο του 2000 ψήφισε σχετικό νόμο (ν. 2874/2000) που επικεντρώνεται στην αποδυνάμωση μηχανισμών που αποθαρρύνουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας, δυσχεραίνουν την έξοδο από την ανεργία και προκαλούν την αύξηση του αριθμού των ανέργων και την επιμήκυνση του χρόνου παραμονής τους στην ανεργία. Κατ' αυτό τον τρόπο μπορεί να επιτευχθεί, επιπλέον, η *αύξηση της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας* και να ευνοηθεί η παραπέρα ανάπτυξή τους.

Στόχος των νέων ρυθμίσεων – που αξιοποιούν προγενέστερες ρυθμίσεις, ιδίως του Ν.2639/98- είναι η δημιουργία συνθηκών για το μετασχηματισμό της οικονομίας με τη διαμόρφωση ευνοϊκότερων όρων για την εξάπλωση σύγχρονων τύπων ευέλικτης παραγωγής και για σχήματα οργάνωσης που συνδυάζουν την ευελιξία που χρειάζεται η επιχείρηση με την ασφάλεια που έχει ανάγκη ο εργαζόμενος. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για το ευέλικτο υπόδειγμα παραγωγής έχει τρεις επιδιώξεις:

- βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων
- αύξηση θέσεων απασχόλησης
- τόνωση της ανταγωνιστικότητας

Τα βασικά συστατικά του νέου θεσμικού πλαισίου είναι:

- ◆ *Ο δραστικός περιορισμός της υποχρέωσης των εργαζομένων για πρόσθετη εργασία και αύξηση της τιμής των υπερωριών.*
- ◆ *Η διευθέτιση σε συνδυασμό με μείωση του ετήσιου χρόνου εργασίας μέσω συλλογικών συμφωνιών.*
- ◆ *Η μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας για τους χαμηλόμισθους.*
- ◆ *Κίνητρα προώθησης της μερικής απασχόλησης και επανένταξης των μακροχρόνια ανέργων.*
- ◆ *Εξορθολογισμός των ορίων των ομαδικών απολύσεων.*

⁸ Η ρυθμιστική απλούστευση συνίσταται σε τρία στοιχεία: Πρώτον, στην απλούστευση της διαδικασίας (από 13 στάδια και 11 εμπλεκόμενους φορείς σε 6 στάδια με 6 φορείς). Δεύτερον, στη μείωση του χρόνου (από 2 μήνες σε 1 εβδομάδα). Και τρίτον, στη μείωση του κόστους (μειώνεται στο μισό το ποσοστό Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου).

Η παρέμβαση που έγινε κατά βάση διευρύνει την αγορά εργασίας ώστε να επιτρέψει τη συμμετοχή όλο και μεγαλύτερου αριθμού απασχολούμενων στη διαδικασία επέκτασης της παραγωγής. Επίσης δημιουργεί ένα ευνοϊκότερο πλαίσιο για να λειτουργήσουν προς την ίδια κατεύθυνση και άλλες πολιτικές που υλοποιούνται από το Υπ. Εργασίας ή άλλα Υπουργεία. Παράλληλα σταθμίστηκαν προσεκτικά οι επιπτώσεις για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες διατηρούν βαθμούς επιχειρησιακής ευελιξίας για υπερωριακή απασχόληση, αλλά και με επίκεντρο την ανάγκη για αλλαγές που θα περιορίσουν την ανεργία.

2.2. Μακροχρόνιοι στόχοι απασχόλησης.

Η πολιτική για την απασχόληση εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας με την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού ως συστατικού μιας βιώσιμης και ποιοτικά προσανατολισμένης ανάπτυξης. Στο επόμενο διάστημα (μέχρι το 2004) ο στόχος της κυβέρνησης είναι να δημιουργηθούν 300.000 νέες θέσεις εργασίας (ως καθαρό αποτέλεσμα). Επίσης, θα δημιουργηθούν 300.000 θέσεις κατάρτισης. Τέλος, θα παρασχεθεί ενδο-επιχειρησιακή κατάρτιση σε 300.000 εργαζόμενους/ες, προκειμένου να ενισχυθούν οι δεξιότητές τους.

Πρόβλεψη: Συνεκτιμώντας τους γοργούς και συνεχιζόμενους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης, την θετική δημοσιονομική εικόνα αλλά και τις διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας (και στις αγορές αγαθών), το προβλεπόμενο από το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Πηγή : ΥΠΕΘΟ) ποσοστό ανεργίας θα μειωθεί από 11,3% το 2000 σε 7,5% το 2004 (η πρόβλεψη της ΕΕ είναι για ποσοστό ανεργίας 9.1% το 2005 και 6.1% το 2010). Στο πλαίσιο των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας που έθεσε το γενικό στόχο αύξησης του ποσοστού απασχόλησης σε επίπεδο όσο δυνατόν εγγύτερο στο 70% (και για τις γυναίκες τουλάχιστον 60%) η προβλεπόμενη αύξηση του ποσοστού απασχόλησης στην Ελλάδα θα πρέπει να είναι αντίστοιχη με την πρόοδο που θα σημειώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο σύνολό της (λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλότερο σημείο εκκίνησης, καθώς και την επίδραση των δημογραφικών παραγόντων) και να προσεγγίζει το στόχο του 2010 (64.5% το 2010, Πηγή : Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Ως προς το στόχο της αύξησης του ποσοστού απασχόλησης γυναικών, η τάση της τελευταίας δεκαετίας (1989-99) δείχνει διπλάσιο ρυθμό αύξησης του αριθμού των απασχολούμενων γυναικών σε σχέση με τον συνολικό μέσο όρο (οι απασχολούμενοι συνολικά αυξήθηκαν κατά 7,7% ενώ οι γυναίκες κατά 15,4% και οι άνδρες κατά 3,6%). Καθώς μάλιστα ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας οι γυναίκες διατηρούν περίπου σταθερό το μεριδίό τους, τα οφέλη από την αύξηση της συνολικής απασχόλησης προβλέπεται να ευνοήσουν περισσότερο τις γυναίκες εργαζόμενες.

Είναι εύλογο να υποθέσει κανείς ότι όσο αποκρυσταλλώνεται η τάση της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση⁹, τόσο θα αυξάνει δυναμικά η παρουσία τους στην απασχόληση και εν γένει στη δημόσια σφαίρα.

Μετά από τη Σύνοδο Κορυφής στη Στοκχόλμη, ο μεσοπρόθεσμος στόχος στην κατεύθυνση των αποφάσεων της Λισσαβόνας (για το 2005) διαμορφώνεται σε αύξηση ποσοστού απασχόλησης στο 67% συνολικά και για τις γυναίκες στο 57%. Επιπλέον, για τις ώριμες ηλικίες (άτομα 55-64 ετών) ο στόχος ποσοστού απασχόλησης για το 2005 διαμορφώνεται σε 50%. Για την Ελλάδα ο συνολικός στόχος ποσοστού απασχόλησης για το 2005 σε 61.5% με ετήσια αύξηση απασχόλησης 1.5% είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος, δεδομένων και των αρνητικών τάσεων που συσσωρεύονται στη διεθνή οικονομία και εκπορεύονται από τις ΗΠΑ. Έτσι, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί (σταθερή αύξηση στην τριετία κατά 1.1%) η υστέρηση της χώρας φαίνεται να οφείλεται στις μεγαλύτερες ηλικίες κυρίως.

Το πρόβλημα δηλαδή εντοπίζεται κυρίως στις ηλικίες 55-64 ετών, όπου το ζήτημα δεν αφορά κυρίως την πρόωγη συνταξιοδότηση των γυναικών (σταθερό ποσοστό απασχόλησης -24.4%- με αυξητική ανεργία -από 3.2% σε 4.4%- στην τριετία) αλλά των ανδρών (από 59% σε 55.3% με ελάχιστη αυξημένη ανεργία από 3.3% σε 3.5%). Αν συνυπολογιστεί ότι επαγγελματοβιοτέχνες, ελεύθεροι επαγγελματίες και αγρότες συνήθως εργάζονται και μετά τα 65, το πρόβλημα εντοπίζεται εμφανέστατα στην πρόωγη συνταξιοδότηση των μισθωτών. Συνεπώς:

Το ζητούμενο της αύξησης του ποσοστού απασχόλησης εστιάζεται στην αντιμετώπιση των εξής:

A. Γυναίκες στην αγορά εργασίας και κυρίως στις παραγωγικές ηλικίες με παιδιά (ηλικίες 25-40, όπου εντοπίζονται οι βασικότερες αναξιοποίητες δεξαμενές) και κυρίως με μερική απασχόληση και εμπλουτισμό δικτύου φροντίδας παιδιών και λοιπών εξαρτημένων.

B. Άτομα ώριμης ηλικίας (55-64 ετών).

Αναλυτικότερα, οι στόχοι και τα εργαλεία της πολιτικής για την απασχόληση κατά την περίοδο 2000-2006 αφορούν 13 πεδία:

1. Τη μείωση της ανεργίας των νέων, των γυναικών και των μακροχρονίως ανέργων κάθε ηλικίας. (ΚΓ1)

⁹ Ήδη η συμμετοχή των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει ξεπεράσει αυτή των ανδρών.

2. Τη μείωση της ανεργίας στις περιοχές με ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο ανεργίας (με μοχλό την κινητοποίηση των τοπικών παραγωγικών δυνάμεων και την τόνωση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού). (Οριζ.Στόχος Δ)
3. Την αύξηση της απασχόλησης, και ιδιαίτερα των γυναικών, ώστε να συγκλίνει με τον μέσο όρο της ΕΕ (στην κατεύθυνση των στόχων της Λισσαβόνας).
4. Εμπλουτισμό της κατάρτισης με ουσιαστικότερο περιεχόμενο, (Οριζ.Στόχος Β, ΚΓ2, ΚΓ4) που προϋποθέτει:
 5. Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των νέων (ΚΓ9)
 6. Προσανατολισμός της εκπαίδευσης και κατάρτισης στις αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας (Οριζ.Στόχος Γ, ΚΓ6)
 7. Ενδυνάμωση του ρόλου των νέων τεχνολογιών και της πληροφόρησης στις διαδικασίες εκπαίδευσης και κατάρτισης (Οριζ.Στόχος Β, ΚΓ5).
 8. Ανάπτυξη πολιτικών που προσφέρουν στον/ην άνεργο/η εργασιακή εμπειρία (διευκολύνοντας την πρόσβαση στην απασχόληση). (ΚΓ2)
 9. Ανάπτυξη πολιτικών που εξασφαλίζουν ισότητα ευκαιριών σε όλους/ες στην αγορά εργασίας (ΚΓ7).
 10. Αναβάθμιση ερευνητικών ευκαιριών, σύνδεση έρευνας με ζωντανή οικονομία και ενδυνάμωση καινοτομίας στις ΜΜΕ (ΚΓ9).
 11. Υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών και των τοπικών συμφώνων απασχόλησης. (Οριζ.Στόχος Δ, ΚΓ11, ΚΓ14)
 12. Βελτίωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας (κοινωνική οικονομία) και υιοθέτηση πολιτικών που συμφυλιώνουν την προσωπική, οικογενειακή και επαγγελματική ζωή. (ΚΓ18)
 13. Εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης με διάκριση των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ σε 4 επιχειρησιακές μονάδες (ΚΓ1).

Νέο Μέτρο: Για την παρακολούθηση, αλλά και τον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό των πολιτικών απασχόλησης συγκροτείται συμβουλευτικό-γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης». Παράλληλα, δημιουργείται στο Υπουργείο Εργασίας υπηρεσιακή «Μονάδα Ανάλυσης και Τεκμηρίωσης» για την επιστημονική και διοικητική στήριξη του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων.

Θετική Πορεία Υλοποίησης Πολιτικών: Ήδη φαίνεται ότι τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο προηγούμενο διάστημα για την τόνωση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας έχουν αρχίσει να αποδίδουν. Αφ' ενός τα στοιχεία των δύο πρώτων τριμήνων του 2000 δείχνουν πτωτική τάση του ποσοστού ανεργίας και της μακροχρόνιας ανεργίας. Αφ' ετέρου σημειώνεται ευνοϊκή εξέλιξη στο πεδίο της καταπολέμησης της ανεργίας τόσο των νέων όσο και των λοιπών ηλικιακών κατηγοριών. Εξετάζοντας τα μηνιαία στοιχεία ροής της ανεργίας κατά το διάστημα Ιανουαρίου 1999 μέχρι Ιουνίου 2000, παρατηρούμε ότι:

Το ποσοστό των νεοεγγραφομένων ανέργων νέων (15-24 ετών) που παρέμεναν άνεργοι μετά από έξι μήνες μειώθηκε σημαντικά από 63% σε 37%. Παράλληλα, αυξήθηκε το ποσοστό των νέων που εντάχθηκαν σε πρόγραμμα μέσα σε έξι μήνες, από 5,8% σε 13,3%.

Ως προς την **αναβάθμιση στατιστικού συστήματος παρακολούθησης** δεικτών πολιτικής για πρόληψη και ενεργοποίηση και ειδικότερα σε ότι αφορά τις στατιστικές της αγοράς εργασίας δρομολογήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

Πρώτον, η αποσαφήνιση του μεθοδολογικού υποδείγματος μέσω του οποίου υπολογίζονται οι ροές προς και από την εγγεγραμμένη ανεργία με στόχο να υπολογίζονται οι δείκτες αποτελεσματικότητας των πολιτικών απασχόλησης. Ήδη εξάγονται οι απαιτούμενοι δείκτες ενώ μέχρι το 2001 θα λειτουργεί στο ΕΠΑ σύστημα παρακολούθησης των ροών σε μηνιαία βάση, και **Δεύτερον**, αυτοματοποιείται το σύστημα εξαγωγής των δεικτών από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΣΥΕ.

Στην υλοποίηση των παραπάνω πολιτικών πρωτοβουλιών, ο ρόλος του Γ' ΚΠΣ θα είναι σημαντικός, τόσο στην καταπολέμηση της ανεργίας, όσο και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης τόσο άμεσα όσο και έμμεσα. Το συνολικό κόστος των δράσεων για το Ανθρώπινο Δυναμικό στο Γ' ΚΠΣ (ΕΚΤ και εθνικοί πόροι) αυξάνεται περίπου κατά 67% σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, και φτάνει στο ποσόν των 2,14 τρις. δραχμές¹⁰

¹⁰ χρηματοδοτώντας δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα: «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» συνολικού κόστους 679 δις και «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση», συνολικού κόστους 850 δις. Πόροι για ανθρώπινους πόρους υπάρχουν επίσης στα Προγράμματα «Κοινωνία της Πληροφορίας», 199 δις, «Υγείας Πρόνοιας», 100 δις, «Ανταγωνιστικότητα», 68 δις, καθώς και στα 13 Περιφερειακά Προγράμματα, 242 δις

Νέο Μέτρο: Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Οριζόντιας Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ

Βασική αποστολή αυτής της υπηρεσίας είναι ο συντονισμός των δράσεων ΕΚΤ σε όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ, καθώς και η παρακολούθηση της εξέλιξης και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων αυτών. Η σύσταση αυτής της υπηρεσίας εξυπηρετεί την ανάγκη διευκόλυνσης της οριζόντιας συνεργασίας σε ότι αφορά στις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), με τελικό στόχο τη μεγιστοποίηση των συνεργιών και την ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής για την αγορά εργασίας και τους ανθρώπινους πόρους στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ).

2.3. Περιφερειακή διάσταση.

Η γενική εικόνα 1989-1999:

Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα παρουσιάζουν τάση μείωσης. Ο δείκτης περιφερειακής συνοχής (συντελεστής τυπικής απόκλισης του ποσοστού ανεργίας ανά περιφέρεια NUTS3) για το 1999 δείχνει ότι οι περιφερειακές διαφορές του δείκτη ανεργίας στην Ελλάδα είναι στο ένα τρίτο της Ιταλίας, κάτω από το μισό της Ισπανίας και λίγο πάνω από το μισό της Γερμανίας. Ενώ συνεχίζεται η κυριαρχία των δύο μητροπολιτικών κέντρων (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), παρουσιάζεται ενίσχυση των περιοχών των μεγάλων αστικών κέντρων (πλην Αθήνας και Θεσσαλονίκης), σημειώνονται υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στις τουριστικές νησιωτικές περιφέρειες, καθώς και τάσεις ανάκαμψης αλλού. Είναι χαρακτηριστικό ότι σημειώνεται μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς του τουρισμού και της υγείας, καθώς και σε βασικούς κοινωνικούς δείκτες (όπως η κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, οι καταθέσεις, τα αυτοκίνητα και τα τηλέφωνα).

Οι κεντρικοί στόχοι της πολιτικής απασχόλησης στο περιφερειακό (και το τοπικό) επίπεδο αφορούν:

- Τη μείωση της ανεργίας στις περιοχές με ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο ανεργίας (με μοχλό την κινητοποίηση των τοπικών παραγωγικών δυνάμεων και την τόνωση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού).
- Την υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών και των τοπικών συμφώνων απασχόλησης.

Για την υλοποίηση των στόχων αυτών κρίνεται αναγκαία η ενιαία και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο, καθώς και η ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης, που αφενός μεν αναδεικνύουν την τοπική/περιφερειακή διάσταση υλοποίησης ενεργειών και αφ' ετέρου διευκολύνουν την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την απασχόληση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Νέο Μέτρο : Διευρύνεται η σύνθεση των Περιφερειακών Συμβουλίων της Περιφέρειας με εκπροσώπους ΟΑΕΔ και ΣΕΠΕ στη συζήτηση θεμάτων που αφορούν σχεδιασμό, προγραμματισμό και εφαρμογή της πολιτικής για την απασχόληση. Στη νέα του σύνθεση, το Περιφερειακό Συμβούλιο μπορεί να υποβάλλει προτάσεις πριν από την κατάρτιση του ΕΣΔΑ, όσο και μετά την έγκρισή του. Σε κάθε Περιφέρεια συγκροτείται οργανική μονάδα αρμόδια για θέματα απασχόλησης προκειμένου να ενδυναμωθεί ο εποπτικός-επιτελικός ρόλος του Υπουργείου Εργασίας στην προώθηση της απασχόλησης.

Εργαλεία πολιτικής:

1. **Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).**

Τα ΠΕΠ περιλαμβάνουν *δράσεις κατάρτισης* (εξειδικευμένης και σε μικρή κλίμακα, πάντα σε συνάφεια με τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις), καθώς και *δράσεις προώθησης στην απασχόληση* (με κύριο φορέα τον ΟΑΕΔ). Ειδικότερα, τα μέτρα των ΠΕΠ στοχεύουν:

- Στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών με μοχλό την παροχή Κοινωνικών Υπηρεσιών (τόσο για την πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας όσο και για τη δημιουργία απασχόλησης). Προβλέπεται η δημιουργία μιας task force προκειμένου να συνταχθεί Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) και οδηγός εφαρμογής στην οποία θα συμμετέχουν τα Υπουργεία Εργασίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΥΠΕΣΔΔΑ) και Υγείας.
- Στην ενδυνάμωση Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης. Πρόκειται για ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Τοπικών Πρωτοβουλιών (όπως τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης) και συνδέονται με την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη καθώς ανταποκρίνονται στις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες των περιοχών. Ενώ τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης αφορούν δράσεις ευρύτερης γεωγραφικής εμβέλειας, οι Τοπικές Πρωτοβουλίες είναι τοπικές δράσεις μικρής κλίμακας σε υποβαθμισμένες περιοχές ή τομείς που αντιμετωπίζουν συνθήκες παραγωγικής υποβάθμισης. Και στις δύο εκδοχές των Τοπικών Πρωτοβουλιών όμως ενυπάρχει η διαδικασία διαβούλευσης και ενεργού εμπλοκής των κοινωνικών εταίρων στην αντίστοιχη γεωγραφική κλίμακα.
- Στην προώθηση Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την Αστική Ανάπτυξη, καθώς και σε Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αγροτικής Ανάπτυξης. Η λογική των παρεμβάσεων υπερβαίνει το άθροισμα επιμέρους μέτρων και στοχεύει στην κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη παρέμβαση για διασφάλιση της μέγιστης αποτελεσματικότητας.
- Στην Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων που αφορά σε δράσεις εξειδικευμένης επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης που συνοδεύουν την υλοποίηση των προτεραιοτήτων των ΠΕΠ.

Δράσεις που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και δεν εντάσσονται στα ΠΕΠ: ενέργειες κατάρτισης και προώθησης στην απασχόληση που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ, ιδιαίτερα στους τομείς προτεραιότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή: αθλητισμός, πολιτική προστασία (πρόληψη πυρκαγιών, πλημμύρων κλπ), φύλαξη και επιστασία σχολείων, καθώς και μορφών σύγχρονου εθελοντισμού (εθελοντές πυροσβέστες, σχολικοί τροχονόμοι, ναυαγοσώστες κλπ).

2. Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση (ΤΣΔΑ).

Στη βάση της εμπειρίας που έχει συσσωρευτεί από προηγούμενες παρεμβάσεις (Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα (ΤΑΠ) και Τοπικά Σύμφωνα για την Απασχόληση (ΤΣΑ) σχηματίζονται τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση (ΤΣΔΑ) που αποτελούν την τοπική εξειδίκευση του ΕΣΔΑ (οργανωμένα σε πυλώνες και κατευθυντήριες γραμμές). Στην Ελλάδα έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από την πλευρά της ΚΕΔΚΕ για την εφαρμογή τους σε πέντε δήμους με αρμόδιο φορέα την ΚΕΔΚΕ και τεχνικό/επιστημονικό σύμβουλο την ΕΕΤΑΑ: Ορεστιάδα, Κάτω Νευροκόπι (Δράμας), Αγρίνιο, Χαλκίδα, Ηγουμενίτσα.

3. Ολοκληρωμένες Τοπικές Παρεμβάσεις: Πρόκειται για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με στόχο τη δημιουργία ποιοτικών και βιώσιμων θέσεων εργασίας είτε σε θύλακες ανεργίας είτε σε περιοχές που υπάρχει υψηλό ποσοστό συγκέντρωσης ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Τα προγράμματα αυτά εντάσσονται στη λογική των «Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης» και στόχο έχουν την μετατόπιση της ασκούμενης πολιτικής για τους ανέργους από την στήριξη, στην παρακίνηση και την προσφορά ευκαιριών απασχόλησης και κατάρτισης ώστε να επανενταχθούν στο απασχολούμενο δυναμικό. Μέσα από την ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνικών εταίρων και του κράτους, μέσα από κατάλληλα κίνητρα και χρησιμοποιώντας ένα μίγμα εργαλείων και προγραμμάτων επιδιώκεται η εξειδίκευση της κάθε περίπτωσης ανέργου σε σχέση με τις υπαρκτές ανάγκες της αγοράς εργασίας, και η παροχή ευκαιριών μόνιμης απασχόλησης.

4. Αναπτυξιακές Συμπράξεις-Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL

Οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις είναι ισχυρές και δεσμευτικές συμφωνίες φορέων (δημόσιων, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρηματικές ενώσεις -κυρίως των ΜΜΕ-, επαγγελματικές ενώσεις, μη-κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνικοί εταίροι) που συνιστούν τους τελικούς δικαιούχους χρηματοδότησης από την EQUAL. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση και υλοποίηση του σχεδίου κάθε Αναπτυξιακής Σύμπραξης είναι η συνεργασία με τουλάχιστον μία Σύμπραξη από άλλη χώρα και η συμμετοχή της σε ένα δίκτυο απασχολούμενων με το ίδιο θέμα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αν και δεν πρόκειται να υλοποιηθούν μέτρα της EQUAL μέσα στο 2001 (τα μέτρα αναφέρονται σε κάθε πυλώνα ξεχωριστά) εντούτοις οργανώθηκε η αρχή διαχείρισης στο Υπουργείο Εργασίας και ετοιμάζεται η σχετική προκήρυξη προκειμένου να εγκριθούν και να συγκροτηθούν Αναπτυξιακές Συμπράξεις.

3. Άλλες οριζόντιες κατευθύνσεις.

3.1. Δια βίου εκπαίδευση (βλ. σχετικό Παράρτημα Γ.)

Η γενική εικόνα/ υφιστάμενη κατάσταση: Το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού παρουσιάζει ανομοιογένεια και έντονη δυναμική μετασηματισμού. Ο *οργανικός αναλφαβητισμός* δεν αποτελεί πλέον πρόβλημα, αλλά δεν ισχύει το ίδιο για τον *λειτουργικό αναλφαβητισμό*. Ωστόσο, στην εποχή της οικονομία της γνώσης αποκτά ιδιαίτερη σημασία η *γενική εκπαίδευση, η βελτίωση της ποιότητάς της καθώς και η ενίσχυση της δια βίου μάθησης.*

Ειδικότερα :

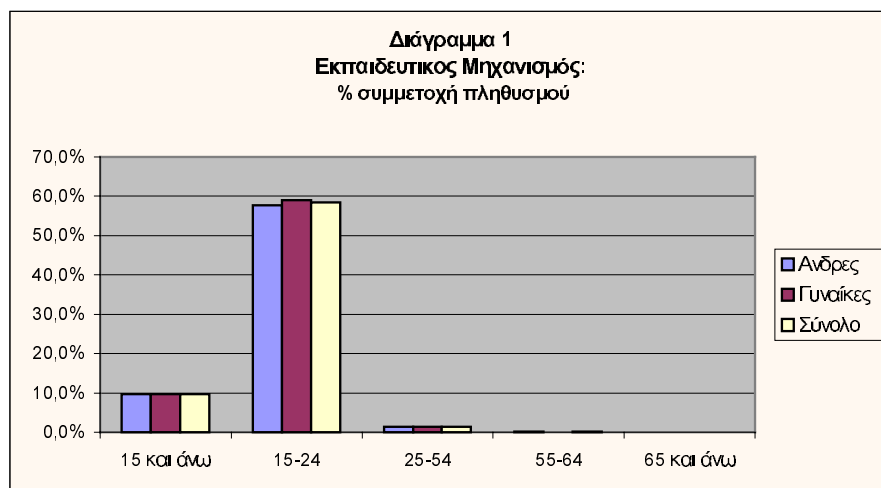
Το πρώτο θέμα (οργανικός και λειτουργικός αναλφαβητισμός), αντιμετωπίζεται με την ανάπτυξη μιας σειράς προγραμμάτων και δράσεων που στοχεύουν στον περιορισμό της σχολικής διαρροής, (που, πάντως, περιορίζεται στο 0.5% από το δημοτικό σχολείο, και εντοπίζεται κυρίως σε ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες) αλλά και, εν γένει, στην παροχή βελτιωμένης γενικής εκπαίδευσης. Τέτοια προγράμματα συνιστούν ο θεσμός της πρόσθετης διδακτικής στήριξης και της ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές, που επεκτείνονται, καθώς και η λειτουργία 400 περίπου τάξεων υποδοχής και 550 φροντιστηριακών τμημάτων για τους αλλοδαπούς και παλλιννοστούντες μαθητές, 125 ειδικά προπαρασκευαστικά τμήματα για τσιγγανόπαιδες. Παράλληλα, προωθούνται μέτρα για εναλλακτικές μορφές μάθησης, όπως η βιοματική διδασκαλία.

Στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, το θέμα αντιμετωπίζεται με τον θεσμό του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας και με τα Νυκτερινά σχολεία.

Η παροχή βελτιωμένης γενικής εκπαίδευσης ενισχύεται με την ανάπτυξη σχετικών δράσεων, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο στις νεότερες γενιές. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό, όπως η κάλυψη 10.398 θέσεων μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού των κλάδων γενικής παιδείας, για τα επόμενα 2 ετή (2001-2002, 2002-2003), η αύξηση, κατά το τρέχον σχολικό έτος, του αριθμού των ολοήμερων δημοτικών σχολείων σε 2000, και νηπιαγωγείων σε 1000, στα οποία, παιδιά εργαζομένων γονέων παραμένουν στο σχολείο, μετά τη λήξη του κανονικού ωρολογίου προγράμματος, μέχρι τις 16:00, ασχολούμενα με διάφορες δημιουργικές δραστηριότητες με παιδαγωγικό και κοινωνικό σκοπό (πχ. οπτικοακουστική έκφραση, περιβαλλοντική εκπαίδευση ...).

Επίσης, βρίσκονται σε εξέλιξη επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών, που αφορούν σε διάφορες θεματικές και τα οποία παρακολούθησαν 6.600 εκπαιδευτικοί, ενώ ήδη έχει ξεκινήσει και η υλοποίηση Προγραμμάτων Ετήσιας Διάρκειας, στα διάφορα πανεπιστημιακά τμήματα της χώρας, που απευθύνονται σε 736 εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων.

Πρόκληση αποτελεί η καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, η οποία εξυπηρετείται με το εκτεταμένο πρόγραμμα εισαγωγής υπολογιστών στα σχολεία και την ίδρυση εργαστηρίων πληροφορικής/ υπολογιστών (στόχος η ταχεία επέκταση του δικτύου). Τα προβλήματα εντοπίζονται α) σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες (ωριμότερης ηλικίας), όπου τα εκπαιδευτικά εφόδια αλλά και η κατανομή με βάση το φύλο δεν είναι ικανοποιητική, και β) στη διαθεσιμότητα ανοιχτού μηχανισμού μάθησης (τυπικού ή μη-τυπικού χαρακτήρα) κάθε στιγμή του κύκλου ζωής των ατόμων. Το ποσοστό των ατόμων άνω των 25 ετών που συμμετέχουν σε κάποια εκπαιδευτική διαδικασία είναι αμελητέο (της τάξης του 1%) όπως φαίνεται από το διάγραμμα.

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, β' τρίμηνο 2000

Ήδη προγραμματίζονται δράσεις που αφορούν στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό όλων των σχολικών μονάδων, και τη δικτύωσή τους, για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, στην παραγωγή εκπαιδευτικού λογισμικού και πολυμέσων και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση τους. Συγκεκριμένα, οργανώνεται ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, - νέο μέτρο- (75.000 έως το τέλος του 2003 και 100.000 έως το 2006), ενώ επεκτείνεται η εξειδικευμένη μεταπτυχιακή εκπαίδευση.

Στην κατεύθυνση της αναβάθμισης των βασικών δεξιοτήτων, πέραν της ενίσχυσης του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, επιχειρούνται δράσεις, όπως η προώθηση της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών, (ακόμα και με την πιλοτική εφαρμογή της εξ αποστάσεως διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας, για σχολεία μικρού δυναμικού, μέσω της ένταξής τους σε ενιαίο δίκτυο), η ανάπτυξη του πνεύματος επιχειρηματικότητας, η προσθήκη νέων προγραμμάτων που αφορούν, ενδεικτικά στο περιβάλλον, τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη βία και τον ρατσισμό, την αγωγή υγείας, τον εθελοντισμό, κλπ.

Σημαντική είναι και η ενίσχυση της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, με την αναχωροθέτηση των ειδικοτήτων ανά ΤΕΕ, στους μεγάλους νομούς, και την εισαγωγή 24 νέων ειδικοτήτων, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Στο θέμα της διαθεσιμότητας ανοιχτού και προσβάσιμου μηχανισμού αναβάθμισης εκπαιδευτικών προσόντων εντάσσονται τα μέτρα του Ανοικτού Πανεπιστημίου (με 5000 επωφελούμενους) καθώς και το νέο μέτρο της σύστασης Ινστιτούτων Διαρκούς Εκπαίδευσης (ή δια βίου εκπαίδευσης) στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Επίσης, τον ίδιο στόχο υπηρετούν τα προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας (ΕΠΕΑΕΚ), καθώς και η ώθηση της προκήρυξης νέων θέσεων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και κατάρτισης ανέργων.

Στόχος της στρατηγικής δια βίου μάθησης είναι να βοηθάει τα άτομα να αποκτούν, αλλά και να αναβαθμίζουν τις δεξιότητες που χρειάζονται προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές που συντελούνται στη διάρκεια της ζωής τους. Στόχο αποτελεί η ανάπτυξη ικανοτήτων που ανταποκρίνονται στα μεταβαλλόμενα πολυπολιτισμικά δεδομένα στη ζωή και στην εργασία, καθώς και στα προτάγματα μιας κοινωνίας που μαθαίνει.

Οι βασικές επιδιώξεις της στρατηγικής της δια βίου μάθησης έχουν ως εξής :

ι. στο επίπεδο της βασικής σχολικής εκπαίδευσης, η παροχή βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων, μέσα από το αναμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που προβλέπει την ανάπτυξη των ικανοτήτων των μαθητών να επιλύουν προβλήματα και να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, ώστε το σχολείο να αποτελέσει θεμέλιο για τη δια βίου μάθηση.

ii. στο επίπεδο της ανώτερης εκπαίδευσης και της έρευνας, ο εκσυγχρονισμός της ανώτατης εκπαίδευσης, η σύνδεση με την παραγωγή και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

iii. Στο επίπεδο της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η παροχή ενός φάσματος ευκαιριών για τους νέους, η ενίσχυση και ώθηση της εξατομικευμένης μάθησης, η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων και των οργανισμών να επενδύσουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων και η προώθηση της υψηλής ποιότητας και της ευελιξίας στην παρεχόμενη κατάρτιση.

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής εντάσσονται οι ακόλουθοι στόχοι¹¹:

Διάγνωση Αναγκών και Εντοπισμός Στενωπών: Μέτρα πολιτικής

- **Νέο Μέτρο:** Βασικό εργαλείο για την επιτυχία της στρατηγικής αποτελεί η ανάπτυξη του συστήματος έρευνας των αναγκών της αγοράς εργασίας με επιτελικό φορέα διαχείρισης του συστήματος το νέο Ε.Π.Α./ΕΙΕ. Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε ένα αξιόπιστο και έγκυρο σύστημα που θα παράγει εκείνα τα προϊόντα και τις πληροφορίες που θα αποτελέσουν σταθερή ποιοτική βάση πάνω στην οποία θα στηριχθεί ο σχεδιασμός της στρατηγικής των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και γενικότερα της δια βίου μάθησης. Στα κενά της πληροφόρησης περί του εκπαιδευτικού επιπέδου και της συμμετοχής των ατόμων σε τυπικά και άτυπα σχήματα εκπαίδευσης/κατάρτισης οικοδομούμε σύστημα παρακολούθησης εξατομικευμένης πληροφόρησης : α. συνδυασμένη αξιοποίηση διοικητικών πηγών, με νέες έρευνες και Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, β. παρατηρητήριο δια βίου μάθησης στο νέο ΕΠΑ/ΕΙΕ (με ετήσια έκθεση υφιστάμενης κατάστασης, τάσεων, προόδου).
- **Νέο Μέτρο:** Στο μεταβατικό στάδιο μέχρι την ανάπτυξή του και για να ανταποκριθούμε με τη μεγαλύτερη δυνατή αξιοπιστία στην τρέχουσα ανάγκη, για πρώτη φορά εκπονείται πανελλαδική μελέτη (σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 12000 επιχειρήσεων ανά μέγεθος και οικονομική δραστηριότητα σε κάθε Νομό) για τον καλύτερο προσδιορισμό των αναγκών των επιχειρήσεων σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Η μελέτη θα έχει ολοκληρωθεί στα μέσα Μαΐου.

- Δεδομένου ότι, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν εικόνα για τις ανάγκες της αγοράς σε εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και άποψη για το κρίσιμο ζήτημα που αφορά στη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης, το Υπουργείο Εργασίας έχει καλέσει τους κοινωνικούς εταίρους να συμμετάσχουν σε εργαστήρια (workshops) για τον προσδιορισμό των θεματικών πεδίων κατάρτισης στα οποία χρειάζεται να γίνουν οι νέες προκηρύξεις.
- Για τη διαμόρφωση των πεδίων κατάρτισης θα αξιοποιηθούν και οι τυχόν μελέτες σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και μελέτη του Υπουργείου Ανάπτυξης για bottlenecks.

Συνεκτικότητα-αδιάλειπτη παροχή

Σε συνεργασία των Υπουργείων Παιδείας και Εργασίας προωθούνται νέες πολιτικές για τη διασύνδεση αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης. Ειδικότερα, το εγχείρημα της διασύνδεσης της αρχικής εκπαίδευσης με τη συνεχιζόμενη κατάρτιση αποσκοπεί να απαντήσει στο πρόβλημα της δυσκολίας πρώτης ένταξης νέων ανθρώπων στην αγορά εργασίας. Πρόκειται για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος που συνδέει συντονισμένα, συμπληρωματικά και εναρμονισμένα την εκπαίδευση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, τους μηχανισμούς πρόσβασης στην αγορά εργασίας, τη δια βίου μάθηση και τη συνεχή επαγγελματική αναβάθμιση και επαγγελματική ανέλιξη των εργαζομένων.

Ποιοτική αναβάθμιση (εμπλουτισμός της κατάρτισης με ουσιαστικότερο περιεχόμενο), που προϋποθέτει:

- Ενδυνάμωση και συντονισμό των φορέων που την παρέχουν.
- Αναβάθμιση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων με κριτήριο τη συμβολή τους στην πρόληψη της ανεργίας και την επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας.
- Ανάπτυξη συστήματος δια βίου μάθησης στο οποίο να έχει εύκολη πρόσβαση ο κάθε πολίτης σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του.

Η νέα τεχνολογία ως εργαλείο και αντικείμενο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων

- Προσανατολισμός στην ενδυνάμωση του ρόλου των νέων τεχνολογιών και της πληροφόρησης στις διαδικασίες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Νέο Μέτρο: Προωθείται η ανάπτυξη ηλεκτρονικού συστήματος για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διασύνδεσης του Υπουργείου Εργασίας και των ΚΕΚ με στόχο κυρίως τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων παρακολούθησης αφενός των δράσεων κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού που αναλαμβάνουν τα ΚΕΚ, και αφετέρου της προώθησης καταρτιζομένων των ΚΕΚ στην απασχόληση.

¹¹ Ειδικότεροι ποσοτικοί στόχοι περιέχονται στον Πρώτο Πυλώνα στην αντίστοιχη Κατευθυντήρια Γραμμή.

- Σχεδιασμός και ανάπτυξη διαθεματικού διερευνητικού λογισμικού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (54 τίτλοι) για πολλές ειδικότητες και τάξεις, ανάπτυξη λογισμικού για βιβλιοθήκες των ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Νέο Μέτρο: α. ανάπτυξη ή προμήθεια δικτυακών εκπαιδευτικών εργαλείων και εκπαιδευτικού υλικού, με στόχο να καλυφθεί με εκπαιδευτικά σενάρια χρήσης το πρόγραμμα σπουδών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,
β. ανάπτυξη περιεχομένου και παροχή υπηρεσιών τηλε-εκπαίδευσης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Αξιοποίηση ευρύτερου δικτύου εισροών

Επιπλέον, στην κατεύθυνση της αύξησης των ευκαιριών μάθησης σε ολόκληρη τη διάρκεια του κύκλου ζωής θα συμβάλει η αναβάθμιση ερευνητικών ευκαιριών, σύνδεση έρευνας με ζωντανή οικονομία και ενδυνάμωση καινοτομίας στις ΜΜΕ.

3.2. Στρατηγικές πρωτοβουλίες σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους.

Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στο σχεδιασμό, στη χρηματοδότηση, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση της εθνικής πολιτικής ενίσχυσης της απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας. Ο ρόλος τους αυτός (τόσο από θεσμική-συμμετοχική άποψη, όσο και από την άποψη του κοινωνικού διαλόγου) έχει ενισχυθεί τα τελευταία έτη και προβλέπεται να ενισχυθεί ακόμα περισσότερο στο μέλλον.

Νέο Μέτρο: Από το 2001 η συμβολή των κοινωνικών εταίρων στον πυλώνα της προσαρμοστικότητας διευκολύνεται ώστε να γίνει σημαντικότερη από ότι στο παρελθόν. Ο Ν. 2874/2000 που ψηφίστηκε στις 19/12/2000 και ισχύει από την 1.4.2001 διαμορφώνει κίνητρα προς τους κοινωνικούς εταίρους (σε κλαδικό ή επιχειρησιακό επίπεδο) να συνάψουν συμφωνίες ευέλικτης διευθέτησης του χρόνου εργασίας και καθορίζει τα όρια αυτής της ευελιξίας. Το πλαίσιο ευελιξίας που καλούνται να υιοθετήσουν οι κοινωνικοί εταίροι ενέχει κίνητρα και προς τους εργοδότες (ευέλικτη διευθέτηση του χρόνου), αλλά και προς τους εργαζόμενους (μείωση του συνολικού χρόνου εργασίας).

Συμμετοχή στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση του Γ' ΚΠΣ: Σε ότι αφορά στο σχεδιασμό του «Επιχειρησιακού Προγράμματος Απασχόλησης», αλλά και σε άλλα επιχειρησιακά προγράμματα με σημασία για την απασχόληση (πχ. «Ε.Π. Ανάπτυξης»), οι κοινωνικοί εταίροι συμμετείχαν σε ομάδες εργασίας για τη διαμόρφωση του σχετικού προγραμματισμού για το διάστημα 2000-2006. Ταυτόχρονα, έχει προβλεφθεί η συμμετοχή τους στις σχετικές επιμέρους Επιτροπές Παρακολούθησης, καθώς και στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Γ' ΚΠΣ.

Συμμετοχή στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση του ΕΣΔΑ 2001 : Για πρώτη φορά οι κοινωνικοί εταίροι (ΣΕΒ, ΓΣΕΕ, ΕΣΣΕ, ΓΣΕΒΕΕ και ΕΣΑΕΑ) προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν εξ αρχής στη διαδικασία προετοιμασίας του ΕΣΔΑ 2001 και με σαφείς προθέσεις ενεργούς και αναβαθμισμένης συμμετοχής τους στη διαδικασία. Στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας, διεξήχθησαν ξεχωριστές συναντήσεις ανά πυλώνα (μεταξύ εκπροσώπων κοινωνικών εταίρων και ομάδας σύνταξης του ΕΣΔΑ 2001), ενώ το κείμενο εργασίας του ΕΣΔΑ συζητήθηκε και σε επίπεδο ηγεσίας του Υπουργείου Εργασίας και των κοινωνικών εταίρων.

Νέο Μέτρο: Συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην Υποεπιτροπή Ανθρώπινων Πόρων
Κύριος ρόλος της Υποεπιτροπής είναι η παρακολούθηση της εξέλιξης και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, η αξιολόγηση (βάσει δεικτών) της προόδου υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ ενεργειών, η εξασφάλιση της πολιτικής για την ισότητα ανδρών και γυναικών στις παρεμβάσεις του ΚΠΣ, καθώς και η παρακολούθηση όλων των δράσεων του Γ' ΚΠΣ που αφορούν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Θεσμική διάσταση συμμετοχής: Σημαντική είναι η συνεισφορά των κοινωνικών εταίρων μέσω της συνδιοίκησης που ασκούν στους φορείς που σχεδιάζουν και υλοποιούν τις πολιτικές για την αγορά εργασίας.¹² Συμβάλλουν επίσης στο σχεδιασμό συγκεκριμένων ενεργειών και μέτρων. Συμμετείχαν στο σχεδιασμό του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

¹² Οι κοινωνικοί εταίροι μαζί με τους εκπροσώπους της κυβέρνησης διοικούν τον ΟΛΕΑ, το ΕΠΑ, το ΕΙΕ και το ΕΚΕΠ. Επίσης ο Λογαριασμός για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ) ο οποίος συγκεντρώνει εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων συστάθηκε με πρωτοβουλία των κοινωνικών εταίρων. Ο ΛΑΕΚ χρηματοδοτεί κατά κύριο λόγο προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και κατά δεύτερο λόγο προγράμματα ενίσχυσης της απασχολησιμότητας των ανέργων. Κατά τη διάρκεια του 1999 η συμβολή του ΛΑΕΚ στα προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων ήταν σημαντική. Για πρώτη φορά μάλιστα το 1999 ο ΛΑΕΚ χρηματοδότησε δράσεις κατάρτισης σε πολύ μικρές επιχειρήσεις. Χρηματοδοτεί επίσης πιλοτικά προγράμματα ενίσχυσης της απασχολησιμότητας των ανέργων (επιχορήγησης απασχόλησης) σε τρεις νομούς, τα οποία ξεκίνησαν το 1999 και ολοκληρώθηκαν το 2000. Ο ΛΑΕΚ χρηματοδοτεί και άλλα ειδικά προγράμματα όπως το πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης για ηλικιωμένους ανέργους ή για ανέργους που βρίσκονται κοντά στο όριο συνταξιοδότησης.

Νέο Μέτρο: Στην Συνεχιζόμενη Κατάρτιση Ανέργων, οι κοινωνικοί εταίροι θα συμμετέχουν σε ομάδες εργασίας για τη διάγνωση των θεματικών πεδίων κατάρτισης. Η νέα προκήρυξη του Υπουργείου για τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης θα στηριχθεί, μεταξύ άλλων στα συμπεράσματα που θα προκύψουν.

Σημαντική είναι η συμβολή τους και στη δημιουργία νέων δομών για την υποστήριξη των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και των ανέργων. Οι δομές αυτές δημιουργούνται από τους κοινωνικούς εταίρους και τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης αφού υπογραφεί μία προγραμματική σύμβαση μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων και του ΟΑΕΔ, ο οποίος υποστηρίζει τεχνικά και οικονομικά τη λειτουργία των νεοσύστατων φορέων. Οι κοινωνικοί εταίροι συμβάλουν επίσης σημαντικά στο σχεδιασμό των επιμέρους προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης. Και στην κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL η συμβολή τους είναι σημαντική καθότι η πλειοψηφία των σχεδίων περιλαμβάνει κοινωνικούς εταίρους στις εταιρικές σχέσεις.

Ο κοινωνικός διάλογος συνεχίζεται, διευρύνεται και επεκτείνεται σε νέα πεδία (π.χ. νόμος για το ασφαλιστικό). Στο πλαίσιο του διαλόγου γύρω από το ΕΣΔΑ 2001 έγιναν πολλές συναντήσεις, τόσο με εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων, όσο και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βασικό στόχο την αναβάθμιση της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό από την πρώτη φάση εκπόνησης του ΕΣΔΑ 2001. Οι προτάσεις που βρίσκονται υπό συζήτηση αφορούν τόσο θέματα οργάνωσης της εργασίας, όσο και θέματα επιχειρηματικότητας (σε τοπική/περιφερειακή κλίμακα μέσω αναπτυξιακών συμπράξεων με έμφαση στον κοινωνικό τομέα), αλλά και της διασφάλισης ισότητας ευκαιριών. Η διαδικασία του διαλόγου θα εμπλουτιστεί περισσότερο στο τοπικό επίπεδο μέσα από το θεσμό των Αναπτυξιακών Συμπράξεων (βλέπε παραπάνω).

B. Θεματικό μέρος.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Συνεκτικό πλέγμα παρεμβάσεων για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας.

Για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας το κύριο βάρος της ενεργητικής πολιτικής δίδεται σε παρεμβάσεις ποιοτικού χαρακτήρα που θα υποστηρίξουν τα επιμέρους τυπικά μέτρα ενεργητικής πολιτικής. Επιδιώκεται η *αύξηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών* μέσα από τη σταδιακή αναβάθμιση των διαδικασιών που αναφέρονται σε τρεις διακριτούς τομείς δράσης:

- Ο πρώτος τομέας δράσης αναφέρεται στις διαδικασίες προσέγγισης των ανέργων και αφορά κυρίως στην αναβάθμιση των *Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης* και της *εξατομικευμένης παρέμβασης* που θα αναφέρεται στο γενικότερο πλέγμα αναδιάρθρωσης των ΔΥΑ .
- Ο δεύτερος τομέας δράσης αναφέρεται στην αναβάθμιση της λειτουργίας της *κατάρτισης* και αφορά τόσο το χώρο του εκπαιδευτικού μηχανισμού, όσο και τη μέθοδο επιλογής του εκπαιδευτικού αντικειμένου.
- Τέλος, ο τρίτος τομέας αναφέρεται στη *δια βίου μάθηση* και την αποσαφήνιση της εθνικής στρατηγικής της οποίας η αιχμή προβλέπεται να είναι τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης που λειτουργούν εντός των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τα οποία ουσιαστικά αποτελούν μετεξέλιξη των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής.

Παράλληλα, διαρθρώνεται ένα ολοκληρωμένο σύστημα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, στο οποίο εντάσσονται οι διάφορες μορφές εκπαίδευσης που υφίστανται ήδη. Αφορά άξονες ενεργειών και δράσεων κυρίως για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων.

Το πλέγμα αυτό των τομέων δράσης στοχεύει να περιβάλλει συνεκτικά όλα τα τυπικά ενεργητικά μέτρα πρόληψης και καταστολής (προώθηση απασχόλησης, κατάρτιση, φορολογική αντιμετώπιση, ενεργοποίηση ηλικιωμένων, υποστήριξη ευπαθών ομάδων κ.λπ.), ενώ ταυτόχρονα θα υποστηρίζεται από ένα σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης των πολιτικών.

Συνεκτική στρατηγική προσέγγιση που ανταποκρίνεται στις συστάσεις.

Στην Κοινή Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση των κρατών μελών, αναγνωρίστηκε για την Ελλάδα και σε συνάφεια με τις πολιτικές που εντάσσονται στον Πρώτο Πυλώνα ότι ...«ενώ οι καταγραφόμενες πολιτικές βρίσκονται προς τη σωστή κατεύθυνση η εκπλήρωσή τους χρειάζεται να επισπευσθεί», υπογραμμίζοντας:

1. Την αναγκαιότητα της *επίσπευσης της αναδιάρθρωσης των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης*
2. Την *ανεπάρκεια του στατιστικού συστήματος παρακολούθησης των πολιτικών και των παραμέτρων της αγοράς εργασίας που θα υποστηρίξει, εκτός των άλλων, τη διαδικασία αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών*
3. Την *τοποθέτηση στόχων και τη δημιουργία συγκροτημένης στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση.*

Πρόδοος που έχουμε καταγράψει:

Πρώτον, η αναδιάρθρωση των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης έχει εισέλθει στο τελικό στάδιο υλοποίησης και περιλαμβάνει τρεις ισότιμους άξονες¹³:

1. Ολοκλήρωση της δημιουργίας Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης σε ολόκληρη τη χώρα,
2. Αποσαφήνιση της διαδικασίας της εφαρμογής της έννοιας του Ατομικού Σχεδίου Δράσης για κάθε άνεργο και τη διάχυση της κοινής ομοιογενούς αντίληψης σε όλα τα ΚΠΑ (βλ. σχετικό Παράρτημα Δ 1.), και
3. Διοικητική αναδιάρθρωση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.

Δεύτερον, για την αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης αναπτύσσεται ολοκληρωμένο μεθοδολογικό υπόδειγμα το οποίο περιλαμβάνει (βλ. σχετικό Παράρτημα Δ 2.):

1. την ήδη εφαρμοζόμενη μεθοδολογία παρακολούθησης των ροών της εγγεγραμμένης ανεργίας που στηρίζεται στις on line Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ,
2. την παρακολούθηση των διαρθρωτικών δεικτών της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στην αγορά εργασίας,
3. την παρακολούθηση εξειδικευμένων ερευνών πεδίου και
4. την παρακολούθηση της πορείας των πολιτικών που συμπεριλαμβάνονται στο ετήσιο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση με στόχο την παροχή του απαιτούμενου υποστηρικτικού υλικού για τη διαδικασία της αξιολόγησης.

Τρίτον, αναπτύχθηκε το σχέδιο της θεσμοθέτησης της δια βίου εκπαίδευσης που απαντά στην έλλειψη της στρατηγικής ενός κομβικού παράγοντα αύξησης της απασχολησιμότητας και προσαρμογής των δεξιοτήτων¹⁴.

Κατευθυντήρια Γραμμή 1. Αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας

Οι πολιτικές για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας ανάγονται στην υποστήριξη των ανέργων μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης - κατάρτισης, παροχής ευκαιριών (μέσω επιδοτήσεων) εργασιακής εμπειρίας και απασχόλησης. Έχουν δε ως στόχο την παροχή ευκαιρίας ένταξης σε πρόγραμμα αύξησης της απασχολησιμότητας σε κάθε εγγεγραμμένο άνεργο - που εκφράζει την πρόθεση για ενεργό αναζήτηση εργασίας- εντός 6 μηνών εάν είναι νέος και εντός 12 μηνών εάν είναι ενήλικας. Όπως φαίνεται στον πίνακα 1.1 του Παραρτήματος Δ 3., σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στο δείκτη που μετράει τη σύντμηση της παρομονής στην ανεργία (για τους νέους η πρόοδος ήταν σημαντικότερη).

Τα σημεία αιχμής της προδιαγραφόμενης πολιτικής στο ΕΣΔΑ 2000 εστιάζστηκαν:

*Στον προγραμματισμό της αναδιάρθρωσης του ΟΑΕΔ και των ΔΥΑ για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης ενέργειες για τις οποίες ολοκληρώθηκαν οι σχετικές μελέτες
Στη δημιουργία πρόσθετου αριθμού ΚΠΑ (ήδη λειτουργούν 50 ΚΠΑ έναντι 28 το 1999)
Στην εφαρμογή προγραμμάτων επιδότησης της απασχόλησης και προγραμμάτων κατάρτισης*

Πολιτικές για το 2001

1. Δράσεις επιδότησης της απασχόλησης και δράσεις κατάρτισης.

2. Διοικητική αναδιάρθρωση του ΟΑΕΔ.

Όλες οι επιμέρους δράσεις λειτουργούν πλέον σ'ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον το οποίο διαμορφώνεται μέσα από τη διαδικασία της διοικητικής αναδιάρθρωσης του ΟΑΕΔ (Διαγράμματα 1&2). Ειδικότερα, το νέο λειτουργικό μοντέλο προβλέπει τη διάκριση των υπηρεσιών του Οργανισμού σε 4 επιχειρησιακές μονάδες, τις εξής:

- Βασικές Υπηρεσίες Απασχόλησης και Ασφάλισης
- Εξατομικευμένες Υπηρεσίες Απασχόλησης
- Υπηρεσίες Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Υπηρεσίες Πληροφορικής και Υποστήριξης.

Ο σχεδιασμός της διοικητικής αναδιάρθρωσης, που αποτελούσε δέσμευση του ΕΣΔΑ-2000, βρίσκεται πλέον στο τελικό στάδιο. Η αναδιάρθρωση αποσκοπεί στο να διασφαλίσει την απαιτούμενη λειτουργική ευελιξία για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των πολιτικών. Η μέχρι σήμερα ταχεία ανάπτυξη και γεωγραφική εξάπλωση του Οργανισμού περιλαμβάνει μια πανσπερμία δραστηριοτήτων (Ασφάλιση, Προώθηση Απασχόλησης, Εκπαίδευση, Μαθητεία) που συνεπάγεται διοικητικές δυσλειτουργίες.

Η υπό υλοποίηση διοικητική αναδιάρθρωση του ΟΑΕΔ προβλέπει την κατάτμηση του Οργανισμού σε τέσσερις επιχειρησιακές μονάδες που αφορούν:

- Τις Βασικές Υπηρεσίες Απασχόλησης και Ασφάλισης

¹³ Κατευθυντήρια Γραμμή 1.

¹⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές 4 και 5.

- Τα ΚΠΑ
- Την Εκπαίδευση και την Επαγγελματική Κατάρτιση
- Τις υπηρεσίες Πληροφορικής και Υποστήριξης

Η διαδικασία αναδιάρθρωσης θα ολοκληρωθεί (δηλ. ο νέος ΟΑΕΔ θα βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία) το έτος 2005.

3. Εκσυγχρονισμός των ΔΥΑ: συστηματοποίηση, αποκέντρωση, δικτύωση.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης βρίσκονται κάτω από τη διοικητική ευθύνη του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και προσφέρονται σε τέσσερα επίπεδα υπηρεσιών οι οποίες είναι οργανωμένες σε ένα πανελλαδικά εξαπλωμένο δίκτυο :

A) 50 Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ) στα οποία εφαρμόζονται προωθημένες διαδικασίες ενημέρωσης και εξατομικευμένης παρέμβασης.¹⁵ Το νέο στοιχείο της παροχής των εξατομικευμένων υπηρεσιών έγκειται στην ορθότερη οργάνωση και ορθολογικότερη κατάτμηση των υπηρεσιών εντός του ΚΠΑ. Μέσω της αναβάθμισης αφενός οι βασικές υπηρεσίες απασχόλησης παρέχονται από τις Τοπικές Υπηρεσίες ώστε να επιτευχθεί η αποσυμφόρηση των ΚΠΑ και αφετέρου δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην προσέλκυση των επιχειρήσεων για την καταγραφή των κενών θέσεων εργασίας.

B) 16 Δικτυωμένες Μηχανογραφικά Τοπικές Υπηρεσίες (στο ίδιο δίκτυο με τα ΚΠΑ).

Γ) 48 Τοπικές Υπηρεσίες εκτός μηχανογραφικού δικτύου και σε ικανό αριθμό ανταποκριτών εγκατεστημένων σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που προσφέρουν βασικές υπηρεσίες απασχόλησης και ασφάλισης.

Δ) Όλες οι Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ (και των τεσσάρων επιπέδων) είναι οργανωμένες σε επτά Περιφερειακές Διοικήσεις.

4. Εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών κατάρτισης

Η αναβάθμιση των υπηρεσιών κατάρτισης αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων που διατίθενται στον τομέα της κατάρτισης, με στόχο την βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης και την καλύτερη αντιστοίχιση των δεξιοτήτων με τις θέσεις εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό:

A. Προκηρύχθηκε νέα πιστοποίηση των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ), με ιδιαίτερο βάρος στην αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Πιο συγκεκριμένα οι βελτιώσεις αφορούν:

- Στην ενίσχυση των κριτηρίων ως προς την εκπαιδευτική ικανότητα και την αποτελεσματικότητα των Κ.Ε.Κ, την σύνδεσή τους με φορείς προώθησης της Απασχόλησης και μηχανισμούς της Αγοράς Εργασίας.
- Στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των υποδομών των φορέων υλοποίησης, προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της κοινωνίας της πληροφορίας και να διευκολυνθεί η αρχή του mainstreaming για τα άτομα με κινητικές δυσκολίες και με αναπηρίες αισθητηρίων οργάνων.

B. Σχεδιάζεται σύστημα συνεχούς παρακολούθησης ελέγχου και αξιολόγησης των φορέων υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης.

Γ. Εξετάζονται αλλαγές στην διαδικασία ανάθεσης, και εκτέλεσης των προγραμμάτων από τα ΚΕΚ, ώστε αυτά να μετατραπούν σε βιώσιμες οικονομικές μονάδες.

Δ. Προβλέπεται εμπλουτισμός του Μητρώου Αξιολογητών και βελτίωση των διαδικασιών αξιολόγησης, καθώς και δημιουργία Μητρώου Εκπαιδευτών.

Ε. Για πρώτη φορά εκπονείται πανελλαδική μελέτη, ώστε να καταγραφούν οι ανάγκες σε δεξιότητες (μελέτη στο στάδιο της ολοκλήρωσης).

Στ. Διασφαλίζεται η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε ειδικά workshops για τον προσδιορισμό θεματικών πεδίων κατάρτισης.

Ζ. Με συνεργασία των Υπουργείων Παιδείας και Εργασίας, προωθείται η διασύνδεση αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης.

Κατευθυντήρια Γραμμή 2. Φορολογικό σύστημα και απασχόληση.

Η κατάσταση των δημόσιων οικονομικών βρίσκεται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις της πραγματικής οικονομίας, καθώς και με τη δυναμική της απασχόλησης. Το φορολογικό σύστημα ειδικότερα επηρεάζει τόσο την προσφορά όσο και τη ζήτηση εργασίας μέσα από σύνθετους μηχανισμούς αλληλεπιδράσεων. Οι φόροι, και κυρίως εκείνοι που επιβαρύνουν τις χαμηλότερες βαθμίδες της κλίμακας των αμοιβών, επηρεάζουν το σύστημα κινήτρων που αντιμετωπίζουν επενδυτές και εργαζόμενοι και μπορούν δυνητικά :

¹⁵ Οι άνεργοι έρχονται σε επαφή με τους εργασιακούς συμβούλους με ενημέρωση που αφορά τα υφιστάμενα προγράμματα του τρίπτυχου κατάρτιση – εργασιακή εμπειρία – επιδοτούμενη απασχόληση.

A. να εκτοπίσουν ιδιωτικές επενδύσεις με βλαπτικό αποτέλεσμα στη ζήτηση για εργασία (επιβράδυνση δημιουργίας θέσεων εργασίας)¹⁶.

B. να αποθαρρύνουν την απόφαση για εργασία (όπως και για αποταμίευση) με ανασταλτικό αποτέλεσμα στην προσφορά εργασίας (παγίδα φτώχειας και παγίδα ανεργίας, καθώς και αντικίνητρα για συσσώρευση ανθρώπινου κεφαλαίου).¹⁷

Στόχος του 20%.

Ο λόγος της συμμετοχής σε ενεργητικά προγράμματα προς τον μέσο όρο της εγγεγραμμένης ανεργίας κατά το 2000 υπολογίζεται ότι υπερβαίνει ευχερώς το όριο του 20%. Σύμφωνα με εκτιμήσεις που στηρίζονται στις εγκριθείσες θέσεις φτάνει το 29% (βλ. σχετικό Παράρτημα Δ 4.).

Επειδή όμως το φορολογικό σύστημα λειτουργεί και αναπτυξιακά ως εισροή και προϋπόθεση για κοινωνικές και αναπτυξιακές πολιτικές (κατευθύνοντας και επιταχύνοντας τη συσσώρευση φυσικού και ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς και προσφέροντας τις βασικές εγγυήσεις της κοινωνικής συνοχής), η λύση δεν μπορεί να είναι ο απλός περιορισμός του φορολογικού βάρους. Το ζητούμενο είναι ο περιορισμός εκείνου του τύπου φορολογικής επιβάρυνσης που εστιάζεται σε χαμηλόμισθη και ανειδίκευτη εργασία: αυτή η διάσταση επιφέρει θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα χωρίς αποσταθεροποιητικές παράγωγες επιπτώσεις. Δηλαδή το ζητούμενο είναι η στοχευμένη παρέμβαση για περιορισμό του φορολογικού βάρους στο κατώτερο κλιμάκιο της παραγωγικότητας, προκειμένου να ενισχυθούν τα κίνητρα των επιχειρήσεων στη ζήτηση ανειδίκευτης εργασίας.

Η τάση στην Ε.Ε. βρίσκεται στην κατεύθυνση της μετατροπής των συστημάτων φορολογίας και παροχών προς περισσότερο φιλική διασύνδεση με την απασχόληση. Οι μεταρρυθμίσεις στοχεύουν στη μείωση του φορολογικού βάρους που επωμίζεται η εργασία, καθώς και στη μείωση των φορολογικών συντελεστών. Η μεγαλύτερη πρόκληση βρίσκεται στο σχεδιασμό και εφαρμογή μιας συνεκτικής στρατηγικής μεταρρυθμίσεων με στόχο την τόνωση της απασχόλησης, καθώς η υιοθέτηση αποσπασματικών μέτρων φέρνει περιορισμένα αποτελέσματα.

Έτσι, ο στόχος της πολιτικής μας δεν είναι η αποσπασματική μείωση των φορολογικών συντελεστών, αλλά:

1. Η εστιασμένη μείωση του φορολογικού βάρους στη χαμηλόμισθη και ανειδίκευτη εργασία.
2. Η συμπληρωματικότητα και συνέργεια με άλλες πολιτικές παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας (βλέπε νέο θεσμικό πλαίσιο) και στο σύστημα παροχών (μεταρρύθμιση ασφαλιστικού συστήματος), προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότερη θετική επίδραση στην τόνωση της απασχόλησης.

Σημειώνεται ότι, η Ελλάδα είναι από τις οικονομίες με το χαμηλότερο φορολογικό βάρος στην ΕΕ (καταλαμβάνει ενδιάμεση θέση, με τον προκύπτοντα φορολογικό συντελεστή της εργασίας στο 28.0% το 1999 έναντι 37.2% που είναι ο μέσος όρος της ΕΕ).

Νέα Μέτρα : Εμπλουτισμός των πολιτικών απασχόλησης με ρυθμίσεις για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας.

Σε ότι αφορά στη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας, έτσι ώστε να σμικρυνθεί η «φορολογική σφήνα» (tax wedge) μεταξύ του συνολικού κόστους εργασίας για την επιχείρηση και του διαθέσιμου εισοδήματος για τον μισθωτό,

1. τα διάφορα προγράμματα του ΟΑΕΔ για την επιδότηση των προσλήψεων,
2. η νέα κυβερνητική ρύθμιση για τη μείωση των εργοδοτικών εισφορών για τους χαμηλόμισθους (ν. 2874/2000),
3. η θέσπιση ρύθμισης για κατάργηση των ασφαλιστικών εισφορών των πλήρων απασχολούμενων με τις κατώτατες αποδοχές (ν. 2837/2000), και τέλος,
4. η υιοθέτηση μέτρων τα οποία ελάφρυναν το φορολογικό βάρος στην κατηγορία των χαμηλών εισοδημάτων (προσφορά), αλλά και ενδυνάμωσαν τα κίνητρα για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (ζήτηση). Οι κυριότερες φορολογικές μεταρρυθμίσεις αφορούν :
 - στην αύξηση του αφορολογήτου ορίου του φόρου εισοδήματος, τιμαριθμοποίηση κατά 5% της φορολογικής κλίμακας,
 - στη μείωση του ανώτατου συντελεστή του φόρου εισοδήματος από 45% σε 40%,
 - στη σταδιακή μείωση του φορολογικού συντελεστή από το 40% σε 35% μέχρι το 2002 για τις μη εισηγμένες στο ΧΑΑ ανώνυμες εταιρίες,
 - στην αύξηση του ποσού μείωσης του φόρου για κάθε προστατευόμενο παιδί, και
 - στη μείωση του φορολογικού συντελεστή για τις προσωπικές εταιρείες από 30% σε 25%.

είναι μέτρα που συμβάλουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

¹⁶ Η επίπτωση είναι αισθητά εντονότερη σε ότι αφορά τη ζήτηση για ανειδίκευτη εργασία, καθώς αυτή εμφανίζει μεγαλύτερη ελαστικότητα αλλά επιπλέον επειδή είναι περισσότερο εύκολο να υποκατασταθεί από κεφάλαιο (με τη μετατόπιση της σχετικής έντασης των χρησιμοποιούμενων συντελεστών σε κατεύθυνση εντάσεως κεφαλαίου μάλλον παρά εργασίας, οδηγώντας σε jobless growth).

¹⁷ Είναι εμπειρικά δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν οι επιδράσεις της μείωσης του φορολογικού βάρους στην προσφορά της εργασίας. Παρά ταύτα υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι οι φορολογικές ελαφρύνσεις αλλάζουν τα δεδομένα για ορισμένες ομάδες ανθρώπων (κυρίως ζευγάρια όπου –συνήθως– η γυναίκα δεν εργάζεται, μονογονεϊκές οικογένειες και ανειδίκευτοι εργαζόμενοι).

Κατευθυντήρια Γραμμή 3. Προώθηση πολιτικής για την ενεργοποίηση των ηλικιωμένων

Η οικονομική ενεργοποίηση ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας αφορά αφενός μεν την παράταση της παραμονής των ανθρώπων στην επαγγελματική ζωή (η επικείμενη ασφαλιστική μεταρρύθμιση αντιμετωπίζει αυτή τη διάσταση), και αφετέρου την ενεργοποίηση των ηλικιωμένων ανέργων. Αν και στην Ελλάδα είναι σχετικά μικρός ο αριθμός τους (βλέπε διάγραμμα 1.1 στο Παράρτημα Δ 5.), λαμβάνονται ορισμένα ειδικά μέτρα για την κατηγορία αυτή από τον ΟΑΕΔ.

Συγκεκριμένα, σχεδιάστηκαν ειδικές παρεμβάσεις με τις οποίες επιδιώκεται η τοποθέτηση των ηλικιωμένων ανέργων σε θέσεις απασχόλησης. Όταν η τοποθέτηση του ανέργου σε θέση απασχόλησης δεν είναι δυνατή, προβλέπεται – εφόσον συμφωνήσουν στο σημείο αυτό οι κοινωνικοί εταίροι- το πρόγραμμα να καλύπτει τις ασφαλιστικές εισφορές του ανέργου μέχρι τη συνταξιοδότησή του.¹⁸

Νέο Μέτρο : Επίδομα/κίνητρο σε μακροχρόνια ανέργους ηλικίας 45-65 ετών με στόχο την ενθάρρυνση για την αναζήτηση δουλειάς (εκτιμώμενο ετήσιο κόστος 20.2 δις δρχ. για 35000 ωφελούμενους). Απευθύνεται στους ανέργους ηλικίας 45 έως 65 ετών που βρίσκονται στην ανεργία πάνω από 12 μήνες, έχουν εξαντλήσει το δικαίωμα τακτικής επιδότησής τους από τον ΟΑΕΔ και έχουν οικογενειακό εισόδημα μέχρι 1,000,000 δρχ. Το όριο του εισοδήματος των 1,000,000 δρχ. προσαυξάνεται κατά 200,000 δρχ. για κάθε πρόσθετο μέλος της οικογένειάς τους.

Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε 48 χιλ. δρχ. τον μήνα (περίπου 30% του μισθού του ανειδίκευτου εργάτη) και η διάρκεια καταβολής του φθάνει τους 12 μήνες. Το επίδομα διακόπτεται εάν ο δικαιούχος απορρίψει προτεινόμενη από τον ΟΑΕΔ θέση εργασίας συναφή με τις δεξιότητές του. Επίσης, το επίδομα διακόπτεται σε περίπτωση ένταξης του δικαιούχου σε πρόγραμμα κατάρτισης.

Προοπτικά θα επιδιωχθεί η συσχέτιση της εισοδηματικής ενίσχυσης με την μετάβαση στην αξιοποίηση ευκαιριών στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας.

Κατευθυντήρια Γραμμή 4. Διά Βίου Μάθηση (Βλέπε γενικό μέρος)

Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης: Υλοποίηση

Νέο Μέτρο : Τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης

Έχουν ως στόχο τη διεύρυνση, τον εμπλουτισμό και τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων του ενήλικου τμήματος του πληθυσμού και λειτουργούν σε κάθε είδους ίδρυμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ΙΔΕ αποτελούν μετεξέλιξη των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής η οποία συντελείται με σκοπό να διευκολυνθεί η δια βίου μάθηση. Η μάθηση στηρίζεται στο θεσμό των Προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης που οργανώνεται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ευελιξία του περιεχομένου για την προσαρμογή των δεξιοτήτων στις ανάγκες της οικονομίας.

Παραδειγματική Περίπτωση: Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο λειτουργεί από το 1999 και προσφέρει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα συνδεδεμένα με σαφείς ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Για την εγγραφή δίνεται προτεραιότητα σε υποψηφίους ηλικίας 23-45 ετών και στους κατοίκους των ακριτικών περιοχών της χώρας. Το έτος 2000 λειτούργησαν 5 προπτυχιακά τμήματα , 8 μεταπτυχιακά και 3 μεταπτυχιακής επιμόρφωσης. Από τους επωφελούμενους το 54% είναι γυναίκες ενώ μόνο το 5,3% είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών.

Απόκτηση βασικών δεξιοτήτων

Αποβλέπει στην ανάπτυξη διορθωτικών παρεμβάσεων και δράσεων, ώστε να καλυφθούν τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά κενά, τόσο στον γενικό πληθυσμό, όσο και σε ειδικές κοινωνικές ομάδες. Στόχος της δράσης:η πρόληψη και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και η αύξηση της απασχολησιμότητας των ομάδων στόχων.

Βασικοί άξονες δράσης: ο Γραμματισμός, ο Αριθμητισμός, η Ενδυνάμωση και η Προσωπική ανάπτυξη, η Συμβουλευτική και ο Προσανατολισμός.

Ελληνική γλώσσα για ξένους μετανάστες

Η ενέργεια αφορά στην εκπαίδευση ενηλίκων εργαζομένων μεταναστών στην Ελληνική γλώσσα.

¹⁸ Ο ΟΑΕΔ παρέχει τη δυνατότητα επιπλέον επιχορήγησης για την προσφορά βοηθητικών υπηρεσιών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου όπως τη μερική απασχόληση σε δήμους και κοινωνικές φορείς. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το λογαριασμό ΛΑΕΚ στον οποίο συνεισφέρουν οι κοινωνικοί εταίροι. Παράλληλα, συνεχίζεται η υλοποίηση του προγράμματος επιχορήγησης της απασχόλησης ανέργων κοντά στο όριο συνταξιοδότησης από τον ΟΑΕΔ. Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται πλησίον της σύνταξης (ΛΑΕΚ). Το πρόγραμμα εγκρίθηκε για την περίοδο 1999-2002 και αφορά την πρόσληψη 1500 ηλικιωμένων ανέργων που τους υπολείπονται μέχρι 1500 έτη, μέχρι 5 χρόνια για τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας για τη συνταξιοδότησή τους. Το Πρόγραμμα Επιχορήγησης Ανέργων Πλησίον της Συνταξιοδότησης για το έτος 2000 δεν έτυχε της προβλεπόμενης αποδοχής. Μόνο 156 άτομα συμμετείχαν τελικά.

Στόχος: Η διευκόλυνση της ένταξής τους και η αποτελεσματική συμμετοχή τους στην ελληνική κοινωνία.

Απόκτηση δεξιοτήτων - κλειδιών απαραίτητων για την επαγγελματική και κοινωνική εξέλιξη

Αποβλέπει σε παρεμβάσεις και δράσεις στη μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού, που διαθέτει τα απαραίτητα εκπαιδευτικά προσόντα (συμπλήρωση τουλάχιστον της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) και βρίσκεται υπό ένταξη ή έχει ενταχθεί στην αγορά εργασίας με σκοπό την αύξηση της απασχολησιμότητας και τη βελτίωση της επαγγελματικής κατάστασης.

Βασικοί άξονες:

- η εκπαίδευση του ενεργού πολίτη (βασικές κοινωνικές και οικονομικές γνώσεις, αγωγή υγείας, προστασία περιβάλλοντος, ευρωπαϊκή υπηκοότητα, ξένες γλώσσες...).
- ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων (γραπτή και προφορική έκφραση, επικοινωνία και κατανόηση, διαπροσωπικές σχέσεις, αντιμετώπιση και λύση προβλημάτων αξιολόγηση της πληροφορίας, εργασία σε ομάδες...).
- ανάπτυξη τεχνολογικών δεξιοτήτων (βασικές γνώσεις Η/Υ, επεξεργασίας κειμένου και λογισμικού φύλλου, χρήση Internet, και νέων τεχνολογιών επικοινωνίας και πολυμέσων...).

Βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας

Προώθηση ίσων ευκαιριών στην οικονομική, κοινωνική, επαγγελματική και οικογενειακή ζωή των γυναικών.

Βασικοί άξονες δράσης: πρόσβαση άνεργων γυναικών στην αυτοαπασχόληση με τη δημιουργία ΜΜΕ και στην οικονομοτεχνική επιχειρηματική υποστήριξη για έναρξη επιχείρησης.

Κατευθυντήρια Γραμμή 5 Δια Βίου Μάθηση & Εκπαίδευση

Στόχος μας είναι να προσαρμοστεί το εκπαιδευτικό σύστημα στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής και να επιτευχθεί αυξημένη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, η ηλεκτρονική δικτύωση σχολείων, πανεπιστημίων και ακαδημαϊκής κοινότητας (συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών υπηρεσιών), κατάρτιση εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου¹⁹. Επίσης, οι ΤΠΕ πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση του ελληνικού πνεύματος και πολιτισμού, μέσω της τεκμηρίωσης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχοι Αποτελεσμάτων (μεταβολή μεταξύ 2000 και 2006)

- Βελτίωση του ποσοστού σχολικών μονάδων που εξοπλίζονται (διασυνδέονται) / σύνολο των σχολικών μονάδων, ανά βαθμίδα εκπαίδευσης:
 - ⇒ Πρωτοβάθμια από 0,9% σε 72% (διασύνδεση από 3% σε 100%),
 - ⇒ Δευτεροβάθμια από 59% σε 100% (διασύνδεση από 38% σε 100%),
 - ⇒ Σύνολο για διασύνδεση στο Διαδίκτυο από 5% σε 100%.
- Μαθητές ανά PC:
 - ⇒ Πρωτοβάθμια από 1.097 σε 12,
 - ⇒ Δευτεροβάθμια από 31 σε 9,
 - ⇒ Σύνολο από 51 σε 10.
- Αύξηση αριθμού χρηστών στο σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση από 42% σε 100%.
- Κατάρτιση στο διαδίκτυο και σε εργαλεία πολυμέσων όλων των καθηγητών έως το τέλος του 2002.
- Ποσοστό κάλυψης του προγράμματος σπουδών από εκπαιδευτικά σεμινάρια που αξιοποιούν τις ΤΠΕ (εκπαιδευτικό λογισμικό, υπηρεσίες του διαδικτύου, ψηφιακό περιεχόμενο):
 - ⇒ Πρωτοβάθμια από 0% σε 60%,
 - ⇒ Γυμνάσιο από 40% σε 90%,
 - ⇒ Λύκειο και ΤΕΕ από 15% σε 80%.
- Αριθμός επιμορφούμενων καθηγητών (τύπου ECDL): από 8.000 σε 100.000
- Αριθμός χρηστών των υπηρεσιών τηλε-επιμόρφωσης: από 2.000 σε 50.000
- Αριθμός ολοκληρωμένων κύκλων τηλε-επιμόρφωσης ανά γνωστικό αντικείμενο: 3 τουλάχιστον κύκλοι τηλε-επιμόρφωσης (courses) ανά γνωστικό αντικείμενο έως το τέλος του προγράμματος
- Αριθμός ηλεκτρονικών επισκεπτών σε ελληνικό πολιτιστικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο: πενταπλασιασμός, από 200.000/μήνα σήμερα σε 1.000.000 στο τέλος του προγράμματος.
- Πωλήσεις ηλεκτρονικών εκδόσεων με πολιτιστικό περιεχόμενο επί του συνόλου των πωλήσεων πολιτιστικού περιεχομένου (ποσοστό επί των αντίστοιχων εσόδων): από αμελητέο σε 10%.

Κατευθυντήρια Γραμμή 6. Εντοπισμός και πρόληψη ελλείψεων σε δεξιότητες

Οι πολιτικές για την αντιμετώπιση των στενωπών και των ελλείψεων σε ειδικότητες και δεξιότητες αναφέρονται σε τρεις -ποιοτικά διακριτές- δέσμες μέτρων που αφορούν τη διάγνωση, τα προγράμματα και τη δικτύωση:

¹⁹ πρώτος Άξονας Προτεραιότητας του ΕΠΚτΠ αφορά στην Παιδεία και στον Πολιτισμό.

1. **Διάγνωση:** ενέργειες που αντιστοιχούν στην ποσοτική προσέγγιση του προβλήματος και περιλαμβάνει:

1α. Την αξιοποίηση των δεδομένων των κενών θέσεων που καταγράφονται στις ΔΥΑ (ολοκλήρωση μεθοδολογίας στο τέλος 2001).

1β. Την αξιοποίηση των δεδομένων της εγγεγραμμένης ανεργίας (ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση του προγράμματος με την αποσαφήνιση της μεθοδολογίας για τους δείκτες ροής του ΕΣΔΑ. Πλήρης λειτουργία τέλος του 2001).

1γ. Την επεξεργασία των δεδομένων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΠΑ-ΕΙΕ).

1δ. Δύο υπό εκπόνηση έρευνες σε ικανό αριθμό επιχειρήσεων που έχουν ως στόχο να προσεγγίσουν τις ανάγκες των τελευταίων σε εργατικό δυναμικό (άμεσα αποτελέσματα).

1ε. Μελετάται η ανάπτυξη υποδείγματος προβλέψεων και η αξιοποίηση των δεδομένων που θα προκύψουν από την αναμόρφωση του εντύπου Ε7.

Νέο Μέτρο: Το Εντύπο Ε7 (Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών) για απλούστευση επιχειρηματικού περιβάλλοντος και παρακολούθηση αγοράς εργασίας

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της καταγραφής των επαγγελματιών, το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Εργασίας αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία για ανάπτυξη οριζόντιας δράσης, η οποία έγκειται στην αξιοποίηση της πληροφορίας που συλλέγεται μέσω του εντύπου Ε7 (Οριστική Δήλωση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών) του Υπουργείου Οικονομικών. Το Ε7 υποβάλλεται από τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία. Με την κατάλληλη επεξεργασία αυτής της πληροφορίας, παρέχεται η δυνατότητα υποστήριξης των πολιτικών απασχόλησης και κατάρτισης που χαράσσει το Υπουργείο Εργασίας. Στόχος του έργου είναι η ενίσχυση των δομών και μηχανισμών παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας στην Ελλάδα από την πλευρά της προσφοράς εργασίας, για την υποστήριξη της προώθησης πολυεπίπεδης στρατηγικής για την απασχόληση και την κατάρτιση, η οποία πρέπει να βασίζεται σε όσο το δυνατόν πιο έγκυρα και πλήρη πρωτογενή στοιχεία που αφορούν την αγορά εργασίας. (Χρονικός ορίζοντας 2003). Ως αποτέλεσμα της παραπάνω πρωτοβουλίας θα υπάρξει παράλληλα μείωση της γραφειοκρατικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι το έντυπο αυτό θα υποβάλλεται άπαξ σε μία και μόνο υπηρεσία του Δημοσίου. Σήμερα, υποβάλλεται στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, καθώς και στο ΙΚΑ και τον ΟΑΕΔ.

2. Προγράμματα που απαντούν σε κενά δεξιοτήτων

Στο επίκεντρο της πολιτικής μας βρίσκεται η φιλοσοφία της προκήρυξης των προγραμμάτων κατάρτισης η οποία εδράζεται αφενός στον εντοπισμό των ομάδων που πλήττονται από την ανεργία και αφορά τα χαρακτηριστικά της ηλικίας, του φύλου και της περιφερειακής κατανομής και αφετέρου εκτιμήσεις των αναγκών των επιχειρήσεων που μέχρι σήμερα βασίζονται σε proxies, αλλά και σε δεδομένα που αφορούν την κατανομή των επενδύσεων, τις απόψεις παραγόντων της περιφέρειας και στα δεδομένα που προκύπτουν από τις ΔΥΑ. Στο πνεύμα αυτό οι ενεργητικές πολιτικές στο σύνολό τους σχεδιάζονται με δεδομένες τις ελλείψεις, ενώ οι ενέργειες που εντάσσονται στο πλαίσιο της Εναλλασσόμενης Κατάρτισης αποτελούν κατ'εξοχήν πολιτικές που σχεδιάστηκαν για το σκοπό αυτό.

Παραδειγματική Περίπτωση: Εναλλασσόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση

Αποτελούν προγράμματα που δημιουργούνται εκτός του βασικού προγραμματισμού της κατάρτισης εφόσον εκδηλωθεί «απαίτηση» με βάση τις ανάγκες των ανέργων και των επιχειρήσεων. Υπό την έννοια αυτή η πρακτική αυτή προσιδιάζει και στην οδηγία της 6ης Κατευθυντήριας Γραμμής αφού αποτελεί κατ'εξοχήν μέθοδο περιορισμού του συνωστισμού και περιστολής των ελλείψεων.

Τα προγράμματα Εναλλασσόμενης Κατάρτισης του ΟΑΕΔ αποτελούνται από 2 ή 3 στάδια και έχουν διάρκεια που φτάνει μέχρι τις 1000 ώρες, ανάλογα με την ειδικότητα κατάρτισης²⁰.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία τα προγράμματα κατ' απαίτησιν στοχεύουν στις προσαρμογές των επαγγελματιών και δεξιοτήτων στις νέες ανάγκες της πληροφορικής και της τεχνολογίας των επικοινωνιών.

3. Δικτύωση: Η Ελλάδα στο δίκτυο EURES

Η Ελλάδα συμμετέχει στο Δίκτυο EURES με 22 Ευρωσυμβούλους και 1 Τεχνικό Συντονιστή. Οι Έλληνες Ευρωσύμβουλοι είναι εφοδιασμένοι με το ειδικό πρόγραμμα που τους επιτρέπει την πρόσβαση στη Βάση Δεδομένων στις Βρυξέλλες, έχουν πρόσβαση στο Internet και λογαριασμό Internet Email. Οι πόλεις στις οποίες

²⁰ Στο πρώτο στάδιο πραγματοποιείται η θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση των επιλαχόντων στις εκπαιδευτικές μονάδες. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει την πρακτική άσκηση που πραγματοποιείται σε επιχειρήσεις και σε ανάλογες με την κατάρτιση θέσεις εργασίας. Το τρίτο στάδιο αφορά την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

λειτουργεί υπηρεσία EURES μέσα στις υπηρεσίες Απασχόλησης του ΟΑΕΔ είναι: Αθήνα, Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Κέρκυρα, Ηράκλειο, Ρόδος, Πάτρα, Βόλος, Λάρισα, Ξάνθη, Ιωάννινα, Καβάλα και Χανιά.²¹

Κατευθυντήρια Γραμμή 7. Καταπολέμηση των διακρίσεων

Νέα Προσέγγιση

Η Νέα Προσέγγιση στηρίζεται στις ακόλουθες παραδοχές:

Πρώτον, ούτε η οικονομική μεγέθυνση ούτε η τεχνολογική πρόοδος αφ'εαυτών είναι σε θέση να περιορίσουν τις ανισότητες και τη φτώχεια, και να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού. Στις παλιές ανισότητες προστίθενται νέες, άλλες παροδικές και άλλες με μονιμότερο χαρακτήρα. Αν αφεθούν στις δικές τους κεκτημένες ταχύτητες κινδυνεύουν να υποσκάψουν την κοινωνική συνοχή και να φρενάρουν την οικονομική ανάπτυξη.

Δεύτερον, τα αποτελέσματα της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών 1998/ 1999 υποδεικνύουν ότι οι κύριοι προσδιοριστικοί παράγοντες της φτώχειας είναι: το επίπεδο εκπαίδευσης, ο τομέας παραγωγικής δραστηριότητας, η θέση στην αγορά εργασίας, ο αριθμός των μελών της οικογένειας και η ηλικία του αρχηγού του νοικοκυριού.

Τρίτον, Η πρόσβαση στην απασχόληση αποτελεί κρίσιμο εργαλείο ικανό να αναχαιτίσει τη δυναμική της περιθωριοποίησης. Παράλληλα, η πρόσβαση σε δια βίου μάθηση εγγυάται τον ανοιχτό χαρακτήρα μιας κοινωνίας που δεν αχμολατίζει για πάντα τις ασθενέστερες ομάδες στην ανέχεια και τη στέρηση.

Τέταρτον, ακριβώς επειδή οι αιτίες της φτώχειας είναι περίπλοκες και, συχνότατα, διαφέρουν μεταξύ των επιμέρους ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, η πολιτική μας επικεντρώνεται –και εξειδικεύεται– σε ομάδες-στόχους, αποβλέποντας στην εφαρμογή των κατάλληλων και, ως εκ τούτου, αποτελεσματικότερων μέτρων.

Οι δράσεις με στόχο την προώθηση της απασχόλησης στις ευπαθείς ομάδες αφορούν ένα νέο τρόπο προσέγγισης των ευπαθών ομάδων: διευκόλυνση και ένταξη στα προγράμματα απασχόλησης, εργασιακής εμπειρίας και επαγγελματικής κατάρτισης, ενεργοποίηση του ατόμου για ανάπτυξη των δεξιοτήτων του, παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων «ενδυνάμωσης» όπως τόνωση της αυτοπεποίθησης, ψυχολογική στήριξη, επίλυση νομικών θεμάτων, πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα:

- *Συνεχής παροχή των Υποστηρικτικών Υπηρεσιών*: Οι υπηρεσίες θα παρέχονται με τη μορφή σχεδίων δράσης, όχι μόνο στα άτομα που παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης, αλλά σε όσους τις έχουν ανάγκη ανεξάρτητα από την κατάρτιση.
- *Εφαρμογή του mainstreaming*: Τα άτομα των ευπαθών ομάδων που έχουν τη δυνατότητα θα προωθούνται σε προγράμματα κατάρτισης του γενικού πληθυσμού, με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση.
- *Ολοκληρωμένα προγράμματα*: Τα προγράμματα αυτά απευθύνονται μόνο σε ομάδες-στόχους που δεν έχουν δυνατότητες ένταξης ούτε στα προγράμματα κατάρτισης του γενικού πληθυσμού, ούτε στην αγορά εργασίας (δημιουργία προστατευμένων παραγωγικών εργαστηρίων).
- *Προκατάρτιση-προετοιμασία*: Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας θα παρέχεται σαν δυνατότητα σε όποιον έχει ανάγκη ανεξάρτητα από το αν θα παρακολουθεί πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης μέσα από τη δράση αυτή θα δίνεται η δυνατότητα για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων.
- *Επιδότηση της απασχόλησης*: Προγράμματα επιχορήγησης νέων θέσεων εργασίας και νέων ελεύθερων επαγγελματιών με μεγαλύτερη διάρκεια και αυξημένα ποσά για όλα τα άτομα που έχουν ωφεληθεί από οποιαδήποτε δράση του επιχειρησιακού προγράμματος.

Για το 2001 η νέα στρατηγική αποτυπώνεται στο *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση*. Σε αυτό το πλαίσιο θα υλοποιηθούν σχέδια για την ενδυνάμωση των ευπαθών ομάδων και τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας. Επίσης θα πραγματοποιηθεί Εθνική Μελέτη για την Απασχόληση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

ΠΥΛΩΝΑΣ II. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

²¹ Ο ΟΑΕΔ για λόγους συμβατότητας μεταξύ του συστήματος και της Βάσης Δεδομένων Προσφοράς & Ζήτησης Εργασίας που λειτουργεί στο Εθνικό του Σύστημα με τα στοιχεία του EURES και προκειμένου να προχωρήσει στην αυτόματη ανταλλαγή στοιχείων, μόλις αυτό γίνει τεχνικά δυνατόν, έχει φροντίσει να χρησιμοποιεί, την κωδικοποίηση του EURES για τα Επαγγέλματα, τις Οικονομικές Δραστηριότητες των Επιχειρήσεων, τις Περιοχές, κλπ (πχ ISCO88, NACE, NUTS).

Η στρατηγική μας εστιάζεται κυρίως στην ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου (με έμφαση στην ικανότητα διαρκούς ανανέωσης της γνώσης) καθώς και της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας (με έμφαση στις δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας).

Για το σκοπό αυτό, με ένα νέο συνδυασμό πολιτικών²²:

- 1. Προωθούμε τη μεταβολή της επιχειρηματικής νοοτροπίας και στρατηγικής σε όλο το παραγωγικό σύστημα, με:**
 - Ενίσχυση των ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που ήδη λειτουργούν.
 - Ενδυνάμωση του παραγωγικού συστήματος μέσω του εμπλουτισμού του με νέες επιχειρήσεις που αξιοποιούν την καινοτομία και κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών.
- 2. Αναπτύσσουμε ένα σύγχρονο και κατάλληλα διαμορφωμένο επιχειρηματικό περιβάλλον, αίροντας τα φυσικά και κανονιστικά εμπόδια και ενισχύοντας την περιφερειακή και περιβαλλοντική διάσταση, με:**
 - απλοποίηση, περιορισμό του κόστους και επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και συναλλαγής με το δημόσιο, αξιοποιώντας τη νέα τεχνολογία και επενδύοντας 17,2 δις δρχ.,
 - αναβάθμιση των προσόντων του επιχειρηματικού κόσμου, των υπονηφίων επιχειρηματιών, αλλά και των εργαζομένων, και βελτίωση της οργανωτικής δομής του παραγωγικού μηχανισμού και σύνδεσή του με την έρευνα και τεχνολογία, με επένδυση 79,1 δις δρχ.,
 - ανάπτυξη των υποδομών και ενθάρρυνση στρατηγικών συμμαχιών, συνεργιών και συγχωνεύσεων μεταξύ των επιχειρήσεων, με 6,2 δις δρχ. και στόχο αρχικά 7.000 και σταδιακά 16.000 επιχειρήσεις, μέσα στο 2001
 - ποιοτική αξιολόγηση των νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, με έμφαση στην ενίσχυση της καινοτομίας και στην ανάπτυξη νέων μορφών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με την ενίσχυση ομάδων πληθυσμού με μειωμένη συμμετοχή στο επιχειρείν και με προϋπολογισμό 36 περίπου δις δρχ.,
 - ευκολότερη πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια και στο τραπεζικό σύστημα, επενδύοντας 32,2 δις δρχ. και αρχικά στοχεύοντας σε 500 επιχειρήσεις,
 - ανάδειξη της περιφερειακής, τοπικής, αλλά και περιβαλλοντικής διάστασης και εξοικονόμησης φυσικών πόρων, σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των επιχειρηματικών και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών με επενδύσεις 6,8 δις δρχ..

Απολογισμός 2000

Κατά το έτος 2000 εγκρίθηκαν πάνω από 1200 επενδυτικά σχέδια (ΥΠΕΘΟ και ΥΠΑΝ) που θα δημιουργήσουν σημαντικό αριθμό νέων θέσεων εργασίας μόλις ολοκληρωθούν.

Επίσης:

- Προχώρησε η δημιουργία της Νέας Χρηματιστηριακής Αγοράς²³.
- Καταργήθηκε ο Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (ΕΦΤΕ).
- Ενισχύθηκε ο θεσμός των εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (ΕΚΕΣ, Venture Capital). Συστάθηκε το Ταμείο Νέας Οικονομίας (TANEO) με σκοπό τη χρηματοδότηση καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από κοινού με εταιρείες επιχειρηματικών συμμετοχών.
- Το ΥΠΕΘΟ προώθησε ανάλογες φορολογικές μεταρρυθμίσεις (Νόμος 2753/99) προβλέποντας τη δημιουργία ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού για την διενέργεια παραγωγικών επενδύσεων, την ταχεία απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού που χρησιμοποιείται.
- Για την προώθηση των δικτύων και της συνεργασίας των επιχειρήσεων, εγκρίθηκαν 42 προτάσεις κοινοπραξιών ή συγχωνεύσεων ΜΜΕ συνολικής αξίας 691.756.344 δρχ. Από την εφαρμογή της δράσης επωφελούνται άμεσα περί τους 1200 επιχειρηματίες ή ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Το 2000, το Υπουργείο Οικονομικών – Γεν. Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων που υλοποιεί το έργο TAXIS, προχώρησε κανονικά με την ολοκλήρωση της εγκατάστασης του εξοπλισμού και στις υπόλοιπες 73 ΔΟΥ.²⁴
- Το ΥΠΕΘΟ προχώρησε σε μείωση του φορολογικού συντελεστή για τις μη-εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες από 40,0% σε 37,5% για εισοδήματα τα οποία θα αποκτηθούν το 2001 και 35,0% για τα εισοδήματα τα οποία θα αποκτηθούν το 2002. Επίσης, μειώθηκαν οι συντελεστές φορολογίας των τραπεζών από 45% σε 37,5% το 2001 και σε 35% το 2002.
- Στο Πρόγραμμα του Υπουργείου Ανάπτυξης για την τόνωση της αυτοαπασχόλησης των γυναικών, μέχρι τις 30/9/2000, από τα 198 εγκεκριμένα έργα, τα 69 έχουν ουσιαστικά ή και τυπικά ολοκληρωθεί, ενώ και τα υπόλοιπα εξελίσσονται κανονικά. Το φυσικό αντικείμενο των υλοποιούμενων έργων ολοκληρώνεται το Μάιο του 2001.
- Στο ανάλογο πρόγραμμα που εφαρμόστηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των νέων, κατά το 2000 καλύφθηκε το 81% των προσφερόμενων θέσεων.

²² Η ταύτιση του 2001 με την περίοδο έναρξης του Γ' ΚΠΣ., μας δίνει τη δυνατότητα για έναν εξ' ολοκλήρου νέο, συντονισμένο και αλληλοσυμπληρούμενο σχεδιασμό μεταξύ των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των συναρμοδίων Υπουργείων και Φορέων, με στόχο τη σύνδεση της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας με την αύξηση της απασχόλησης, στη βάση των σύγχρονων απαιτήσεων της Νέας Οικονομίας και της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

²³ Ήδη, έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η πρώτη εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα της πληροφορικής και η δημόσια έγγραφη θα πραγματοποιηθεί εντός του Απριλίου 2001.

²⁴ Στις 231 ΔΟΥ όπου το σύστημα λειτουργεί παραγωγικά με 15 εφαρμογές υποβάλλεται το 92% των δηλώσεων του Φόρου Εισοδήματος, το 94% των δηλώσεων ΦΠΑ και πραγματοποιείται το 98% των εσόδων.

- Για την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης στη γεωργία, στο πλαίσιο του κανονισμού 1257/99 καλύφθηκε το σύνολο των θέσεων ενώ οι δαπάνες ξεπέρασαν τον προϋπολογισμό.
- Ομοίως, στη συνεχιζόμενη κατάρτιση εργαζομένων στον πρωτογενή τομέα καλύφθηκε το 80% των θέσεων, ενώ οι δαπάνες ξεπέρασαν τον προϋπολογισμό και στο Leader 2 καλύφθηκε το 67% των θέσεων και δαπανήθηκε το 58% των προϋπολογισθέντων εξόδων
- Το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε στην εφαρμογή του νόμου 2753/Άρθρο 4/1999. Συγκεκριμένα, στις επιχειρήσεις που δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης, η φορολόγηση γίνεται επί των κερδών μειωμένων κατά το ήμισυ των εργοδοτικών εισφορών οι οποίες καταβλήθηκαν για την κύρια ασφάλιση των νεοπροσληθέντων. Σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία του ΥΠΕΘΟ το κόστος για την υλοποίηση του μέτρου αυτού ανήλθε σε 5 δις δρχ..

Κατευθυντήριες Γραμμές 8 & 9. Οικονομικά κίνητρα και κίνητρα υποδομής για τη διευκόλυνση σύστασης επιχειρήσεων και την ενθάρρυνση ανάληψης επιχειρηματικής δραστηριότητας

Προκειμένου να διαμορφώσουμε ένα νέο πλαίσιο επιχειρηματικότητας, οι παρεμβάσεις μας αφορούν σε :

- οικονομικά κίνητρα (φορολογική πολιτική – επιδοτήσεις – επιχορηγήσεις – λοιπές διευκολύνσεις),
- κίνητρα υποδομής (νομισματική, νομοθετική και κοινωνική σταθερότητα – αποτελεσματική δημόσια διοίκηση – ικανά συγκοινωνιακά, τηλεπικοινωνιακά, χρηματοπιστωτικά και χωροταξικά στοιχεία υποδομής).

Ειδικότερα, για το 2001 η πολιτική μας εστιάζεται :

1. Στη μείωση του κόστους και του χρόνου που απαιτούνται για την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με απλοποίηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, με απλούστευση των διαδικασιών, με καλύτερη ενημέρωση και με σύντμηση των χρόνων απόκρισης της Διοίκησης.

Περιορίζουμε την πολυπλοκότητα των διαδικασιών ίδρυσης μιας επιχείρησης από 13 στάδια και 11 φορείς σε 6 στάδια και 6 φορείς.

Με βάση τις πρόσφατες ρυθμίσεις, για τη σύσταση μιας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. η διαδικασία έχει ως εξής:

1. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	(Προέγκριση Επωνυμίας)
2. ΕΠΙΕΝΔΥΤΗΣ-ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	(Σύνταξη Σχεδίου Καταστατικού)
3. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ	(Υπογραφή Καταστατικού)
4. ONE STOP SHOP	{ Δικηγορικός Σύλλογος ή Ταμείο Νομικών Νομαρχία / Γ.Γ. Εμπορίου ή Πρωτοδικείο Έδρας Επιμελητήριο }
5. ΔΟΥ ΕΔΡΑΣ	
6. ΦΕΚ	

Έτσι, μειώνουμε το χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας αδειοδότησης από δύο μήνες σε μια εβδομάδα, ενώ παράλληλα:

- συντονίζουμε τις δημόσιες υπηρεσίες και επιμορφώνουμε 35.000 δημοσίους υπαλλήλους για αξιοποίηση των νέων πληροφοριακών εργαλείων και συστημάτων (M2.5 ΕΠ ΚτΠ), και
- ολοκληρώσαμε και εφαρμόζουμε ένα νέο πλαίσιο απλούστευσης των διαδικασιών ένταξης φορέων στις επενδύσεις του αγροτικού τομέα.

Επιπλέον, εφαρμόζουμε μια σειρά φορολογικών ελαφρύνσεων και καταργούμε σημαντικό αριθμό φόρων και τελών υπέρ τρίτων, μειώνοντας :

- Το συντελεστή φορολόγησης ατομικών επιχειρήσεων από 30% σε 25%.
- Το συντελεστή φορολόγησης ΜΜΕ και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΠΜΕ) από 35% σε 25%.
- Το συντελεστή φορολόγησης των κερδών των ανωνύμων εταιριών από 40% σε 35%.
- Το ποσοστό του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου κατά 50% (από 1% σε 0,5% επί της αξίας του κεφαλαίου).

2. Στην ενθάρρυνση νέων επενδύσεων με έμφαση στη δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης με:

- κίνητρα στο πλαίσιο του Ν.2601/98, προϋπολογισμού 116,5 δις δρχ., με έμφαση στη δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης (M2.3,2.4 ΕΠ ΑΝ),
- την ανάπτυξη ενός μηχανισμού διαβούλευσης σε θέματα ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας και των Επιχειρήσεων και με τη δημιουργία Παρατηρητηρίου για ΜΜΕ & ΠΜΕ (M1.4 ΕΠ ΑΝ),
- τη σύσταση Εγγυοδοτικού Φορέα, του οποίου το μετοχικό κεφάλαιο σταδιακά θα ανέλθει σε 30 δις δρχ. για υποστήριξη της δημιουργίας νέων ΜΜΕ & ΠΜΕ σε τομείς που συνδέονται με τις νέες τεχνολογίες, με αρχικό προϋπολογισμό 12,2 δις δρχ. για το 2001 (M2.6 ΕΠ ΑΝ),
- τη λειτουργία του Ταμείου Νέας Οικονομίας (ΤΑΝΕΟ), το οποίο θα ενισχύσει με 20 δις δρχ. ισόποση επένδυση του ιδιωτικού τομέα και θα συμβάλει στη δημιουργία 1000 νέων θέσεων εργασίας στην επόμενη διετία.

3. Στη στήριξη της επιχειρηματικότητας και στη διεύρυνση της κοινωνικής βάσης του επιχειρείν, παρέχοντας ειδικά προσαρμοσμένες βοηθητικές υπηρεσίες, αλλά και ειδικά κίνητρα για την ενίσχυση και εκείνων των ομάδων πληθυσμού που εμφανίζουν μειωμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, με έμφαση στους ανέργους, τους νέους, τις γυναίκες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες:

- Με ιδιαίτερα κίνητρα για τη σύσταση επιχειρήσεων από νέους, ανέργους, ανέργους μεγάλης ηλικίας και με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών προκειμένου να αποκτήσουν αναγκαίες δεξιότητες για αυτοαπασχόληση, συνολικού προϋπολογισμού 36 περίπου δις δρχ. (Μ2.8 ΕΠΑΝ, ΟΑΕΔ & ΕΠ ΥΠΕΡΓΑ)
- Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας ατόμων ειδικών κατηγοριών, ιδιαίτερα στο πλαίσιο 'κοινωνικών' συνεταιρισμών που λειτουργούν υπό ειδικά προστατευτικά καθεστώτα (ΚΟΙΣΠΕ). Εξετάζεται η δυνατότητα επέκτασης του θεσμικού πλαισίου των ΚΟΙΣΠΕ, ώστε να συμπεριλαμβάνει και άλλες κατηγορίες ΑμΕΑ, πέραν των ψυχικά νοσούντων.

4. Στην εφαρμογή ειδικών κινήτρων που ενθαρρύνουν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων στον αγροτικό τομέα.

Η ελληνική γεωργία βρίσκεται στο ξεκίνημα μιας διαφορετικής εποχής, όπου με εργαλεία τις πολιτικές ανάπτυξης του οριζόντιου κανονισμού της Agenda 2000 και των Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ έχουμε τη δυνατότητα να αντιστρέψουμε τις φθίνουσες τάσεις του παρελθόντος, καλύπτοντας 1000 αιτήσεις του Ν.1257 και 1000 στο πλαίσιο του Εκσυγχρονισμού Επενδύσεων και ωφελώντας άλλα 20000 άτομα στο πλαίσιο της Leader.²⁵ Το 2001 είναι το έτος εφαρμογής ενός νέου θεσμικού πλαισίου, το οποίο αφορά σε ένα πλήρως αποκεντρωμένο στη φιλοσοφία και τη λειτουργία Υπουργείο Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, με συμμετοχή Συνεταιριστικών Οργανώσεων, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακών Εταιρειών. Ιδιαίτερα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή τομέα και την βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης του αγροτικού πληθυσμού, κατά τη νέα περίοδο προγραμματίζουμε ένα πλέγμα κινήτρων για νέους αγρότες που θα περιλαμβάνει εφάπαξ πριμοδότηση πρώτης εγκατάστασης, χαμηλότοκα δάνεια, φορολογικές και άλλες απαλλαγές, επιδοτήσεις επιτοκίων για αγορές γης και πρώτης κατοικίας και μια σειρά ειδικών μέτρων για προϊόντα, συνολικού προϋπολογισμού 38,5 δις δρχ..

5. Στην αναβάθμιση του δικτύου βιομηχανικών, τεχνολογικών και επιχειρηματικών υποδομών της χώρας, για ομαλότερες συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων που εγκαθίστανται, για απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησής τους και για βελτίωση των προϋποθέσεων περιβαλλοντικής προστασίας και περιφερειακής ανάπτυξης, με προϋπολογισμό 4,53 δις δρχ. (Μ1.1 του ΕΠ. ΑΝ.).

Παράλληλα :

- Αναπτύσσουμε αρχικά για 15 και σταδιακά 52 "one stop shop" για ΜΜΕ & ΠΜΕ σε όλες τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της χώρας, με προϋπολογισμό 1 δις δρχ. για το 2001 (Μ1.3 ΕΠ ΑΝ.),
- Σταδιακά δημιουργούμε ένα ολοκληρωμένο δίκτυο με 13 Περιφερειακές Δομές Επιχειρηματικής Υποστήριξης ΜΜΕ στους τομείς της Μεταποίησης και των Υπηρεσιών, με προϋπολογισμό 1,7 δις δρχ. για το 2001 (Μ1.4 ΕΠ ΑΝ).
- Ενισχύουμε την παροχή υπηρεσιών προς τις ΜΜΕ και ΠΜΕ με πρακτικές του ηλεκτρονικού επιχειρείν, είτε απευθείας από το Υπ. Ανάπτυξης ή σε συνδυασμό με τις παραπάνω δομές και με τη δημιουργία ενός πληροφοριακού κόμβου (portal) (Μ1.3 ΕΠΑΝ, Μ3.1 ΕΠ ΚτΠ, Μ8.2 ΕΠΑΝ),
- Ενισχύουμε τα επιχειρηματικά σχέδια ΜΜΕ & ΠΜΕ και προωθούμε τη δικτύωσή τους (clustering), με αρχικό προϋπολογισμό 6,8 δις δρχ. (Μ2.7 ΕΠΑΝ)

6. Στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας

Υιοθετήσαμε πλέγμα δράσεων, οι οποίες κυρίως αφορούν στην αποφασιστική ενδυνάμωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας και στην ενίσχυση και επέκταση των ελέγχων που διεξάγονται τόσο από αυτό, όσο και από τους λοιπούς ελεγκτικούς μηχανισμούς των Ασφαλιστικών Ταμείων.

Η πίεση αυτών των ελέγχων, σε συνδυασμό με μια σειρά μέτρων:

- μεγαλύτερης ευελιξίας της αγοράς εργασίας (νέος εργασιακός νόμος 2874 / 2000 με ισχύ από 1^η Απριλίου 2001),
- παροχής μιας δεύτερης ευκαιρίας νομιμοποίησης των μεταναστών που καλύπτουν τις προϋποθέσεις και
- εφαρμογής μιας ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχείρισης των μικρών επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ατομικών,

μας επιτρέπει να προσβλέπουμε σε δραστηκή μείωση της αδήλωτης εργασίας και ουσιαστική ενθάρρυνση της μετατροπής της σε δηλωμένη απασχόληση.

²⁵ Στόχος των παρεμβάσεων είναι:

- Η πρόταξη της ποιότητας απέναντι στην ποσότητα,
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, με παράλληλη ενίσχυση του εξαγωγικού τους προσανατολισμού και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε όλες τις βαθμίδες της πρωτογενούς εκμετάλλευσης και των συνεταιριστικών φορέων,
- Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της υπαίθρου για την αποκατάσταση μιας μακροχρόνια διαταραγμένης κοινωνικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας και την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και προστασίας για το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού.

Αυτές οι προσπάθειες βρίσκουν ανταπόκριση στο σύνολο των κοινωνικών εταίρων εφόσον αναγνωρίζεται ότι η διαίονιση της αδήλωτης εργασίας επιφέρει σημαντικές στρεβλώσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό στην αγορά.

Κατευθυντήρια Γραμμή 10. Άρση των φραγμών για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων απασχόλησης στον Τομέα των Υπηρεσιών και ιδιαίτερα στην κοινωνία της γνώσης και στο περιβάλλον

Ο Τομέας των Υπηρεσιών στην Ελλάδα αντιπροσωπεύει την κύρια πηγή δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, ενώ σημαντικές είναι σήμερα οι δυνατότητες για την απασχόληση στο πλαίσιο ανάπτυξης υπηρεσιών στις νέες τεχνολογίες, στον τουρισμό και την κοινωνική πρόνοια / κοινωνικό τομέα.

Η πολιτική μας για το 2001 εστιάζεται σε :

- 1. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας και ενθάρρυνση της ανάπτυξης πλέγματος υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, κυρίως σε απομακρυσμένες νησιωτικές και ορεινές περιοχές:**
 - Υποστηρίζουμε τη γυναικεία επιχειρηματικότητα της υπαίθρου, μέσα από δημιουργία 46 νέων ΚΔΑΠ και βρεφονηπιακών σταθμών, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του αγροτουρισμού, της οικοτεχνίας και της βιοτεχνίας
 - Βελτιώνουμε και επεκτείνουμε τις μονάδες και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης ηλικιωμένων και λοιπών πληθυσμιακών ομάδων που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας, καθώς και τις υπηρεσίες στήριξης γυναικών, με 100 νέες μονάδες.
 - Υλοποιούμε πρόγραμμα «Φύλαξης Σχολείων» για 3300 νέες θέσεις εργασίας σε 145 Δήμους σε όλη τη χώρα, προϋπολογισμού 8,65 δις δρχ., με χρηματοδότηση του Υπ. Εσωτερικών και του ΛΑΕΚ (με 2 δις δρχ. για 600 από τους 3300 ανέργους πλησίον των ορίων συνταξιοδότησης).
- 2. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της κοινωνίας της γνώσης, του πολιτισμού, του τουρισμού, των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, της αναψυχής και του περιβάλλοντος:**
 - Προωθούμε την επιχειρηματικότητα και ενισχύουμε την απασχόληση στους Τομείς του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος²⁶.
 - Ενθαρρύνουμε την υλοποίηση επενδύσεων εκσυγχρονισμού στον τομέα του τουρισμού και ενίσχυση της ζήτησης των ανεπτυγμένων τουριστικών περιοχών κατά την εκτός αιχμής περίοδο, με προϋπολογισμό 40 δις δρχ.²⁷
 - Ενισχύουμε τη βιομηχανία του "περιβάλλοντος" ως προνομιακού πεδίου διεύρυνσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης²⁸.
 - Δημιουργούμε τις συνθήκες για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των επιχειρήσεων και για αύξηση του αριθμού των ελληνικών επιχειρήσεων που διαθέτουν πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
 - Ενδυναμώνουμε τις δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα σε τομείς ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως επιχειρήσεις τεχνολογικής έντασης και γνώσης, επενδύσεις συμπαραγωγής, ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας, με προϋπολογισμό 12,3 δις δρχ. για το 2001 (Μ2.1 ΕΠΑΝ) & (Άξονες 6 & 7 ΕΠΑΝ).
 - Δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για τη διεύρυνση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ελληνικού ερευνητικού και τεχνολογικού δυναμικού, μέσω της κατάρτισης και της προσέλκυσης ερευνητών στην Ελλάδα, μέσω της ενίσχυσης του ερευνητικού δυναμικού των επιχειρήσεων και μέσω παρακολούθησης της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της έρευνας και τεχνολογίας (Μ3.5 ΚτΠ, Μ4.3 & 8.3 ΕΠΑΝ).
 - Ενθαρρύνουμε την επιχειρηματική δράση και τις καινοτομικές εφαρμογές από σπουδαστές και αποφοίτους επαγγελματικής κατάρτισης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 - Βελτιώνουμε τις συνθήκες, για την προτυποποίηση και την μέγιστη δυνατή εμπορική εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων (Spin offs)²⁹, με υποστήριξη Ερευνητικών Μονάδων.
 - Επεκτείνουμε τις θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων έντασης γνώσης³⁰ και στοχεύουμε στον εξορθολογισμό και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας στον τομέα των επενδύσεων και της διοίκησης εκεί όπου έχει ανασταλθεί η ανάπτυξη Ε&Τ πάρκων. Κριτήρια για την επιλογή αυτών των έργων θα είναι η συμβολή τους στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας της περιοχής.
 - Ενισχύουμε τις ΜΜΕ & ΠΜΕ στην εξοικειώσή τους με την ψηφιακή οικονομία και με τις δυνατότητες που προσφέρει το διαδίκτυο.³¹
 - Υποστηρίζουμε την επιχειρηματικότητα στους τομείς της πληροφορικής και των επικοινωνιών (Μ3.2 ΚτΠ)

²⁶ με έμφαση στην ανάδειξη και διαφύλαξη της τοπικής πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, με προϋπολογισμό 4,8 δις δρχ. και στόχο 1600 επωφελομένους (ΟΑΕΔ & ΕΠ ΥΠΕΡΓΛ)

²⁷ και ενίσχυση της ζήτησης των ανεπτυγμένων τουριστικών περιοχών κατά την εκτός αιχμής περίοδο, με προϋπολογισμό 40 δις δρχ. (Μ2.2 ΕΠΑΝ και Μ5.2, 5.3 & 8.1 ΕΠ ΑΝ)

²⁸ και ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης ως μέσο βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους, με αρχικό προϋπολογισμό 6,8 δις δρχ. (Άξονας 2, Μ2.9 ΕΠΑΝ)

²⁹ με προϋπολογισμό 3,5 δις δρχ. (Μ4.1 ΕΠ ΑΝ) και στόχο 2000 επωφελομένους (ΟΑΕΔ ΝΕΕ e-business)

³⁰ με προϋπολογισμό 7,3 δις δρχ. (Μ4.2 ΕΠ ΑΝ)

³¹ με στόχο 16.000 επιχειρήσεις («Δικτυωθείτε», Μ2.5 ΕΠ ΑΝ, Μ8.2 ΕΠΑΝ, Μ3.2 ΕΠ ΚτΠ)

Κατευθυντήρια Γραμμή 11. Τοπική Διάσταση – Κοινωνικοί Εταίροι – Τοπική Οικονομική και Κοινωνική Ανάπτυξη – Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης & Λειτουργία της Τοπικής Αγοράς

Βλέπε Γενικό Μέρος

Κατευθυντήρια Γραμμή 12. Εναλλακτικές πηγές φορολογικού εισοδήματος – Μείωση της φορολογικής πίεσης στο κόστος εργασίας – Άρση φορολογικών εμποδίων για επενδύσεις στους ανθρώπινους πόρους

Πολιτική και Νέα Μέτρα για το 2001

Για το 2001 δεν εξετάζουμε τη θέσπιση ενεργειακού φόρου.³² Παρά ταύτα, με την απελευθέρωση της ενεργειακής αγοράς και την προώθηση εναλλακτικών μορφών παραγωγής ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον, αναμένουμε μια σταδιακή ποιοτική βελτίωση του ενεργειακού μας ισοζυγίου, επενδύοντας 37 περίπου δις δρχ για το 2001 (Άξονες 6 & 7 ΕΠΑΝ).

Όσον αφορά τη μείωση του μη-μισθολογικού κόστους της εργασίας, συνεχίζουμε και για το 2001 το μέτρο παροχής φορολογικών ελαφρύνσεων για τις επιχειρήσεις που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις (2753/4/1999), με προϋπολογισμό 5 δις δρχ. .

Παράλληλα, από 1^η Απριλίου 2001, άρχισε η ισχύς του Νόμου 2874 / 2000, ο οποίος για την τόνωση της ζήτησης εργασίας, μεταξύ άλλων προβλέπει τη μείωση κατά 2 μονάδες (από 13,3% σε 11,3%) της κύριας εργοδοτικής εισφοράς για τους εργαζόμενους ή νεοπροσλαμβανόμενους του ιδιωτικού τομέα με τακτικές μηνιαίες αποδοχές μέχρι 200.000 δρχ.

Επισημαίνεται ότι στο ΕΣΔ κατά της Ερημοποίησης του Υπ. Γεωργίας, ήδη εξετάζεται η εφαρμογή βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων επιλεκτικών φορολογικών ελαφρύνσεων για ομάδες που επηρεάζονται από την ερημοποίηση της υπαίθρου, παράλληλα με την υποστήριξη της ανάπτυξης παραδοσιακών πρακτικών διαχείρισης γης.

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ. ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

Θεμελιώδης προϋπόθεση για τη διατήρηση και επιτάχυνση των αναπτυξιακών επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας - ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες που δημιουργεί η οικονομία και κοινωνία της γνώσης - αποτελεί η συνεχής προσπάθεια για ενεργό προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Η διαρθρωτική πολιτική με αυτό το στόχο αποτελεί προαπαιτούμενο για την αποτελεσματικότητα τόσο της οικονομικής όσο και της κοινωνικής πολιτικής. Ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης της εργασίας, συνομίζονται στα εξής αδρά δεδομένα:

- ◆ Μακρά διάρκεια εργασίας³³.
- ◆ Η μερική απασχόληση αντιστοιχεί μόνο στο 1/3 του μέσου όρου της ΕΕ
- ◆ Το ποσοστό των απασχολούμενων που κατέχουν δυο θέσεις εργασίας είναι κατά 26% υψηλότερο από το μέσο ευρωπαϊκό όρο, και αναλογεί σχεδόν με το 1/3 των ανέργων.

Η θεσμική μεταρρύθμιση στην αγορά εργασίας αποτελεί, συνεπώς, το αναγκαίο πλαίσιο τόσο για την ενίσχυση της ικανότητας και δυνατότητας προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, όσο και για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Κατά το Β' εξάμηνο του 2000, η κυβέρνηση κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους σε διάλογο σχετικά με το πλαίσιο και το περιεχόμενο ρυθμίσεων προς τη κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού της οργάνωσης της εργασίας, και κυρίως για την μείωση των υπερωριών, την ευέλικτη διευθέτηση και μείωση του χρόνου εργασίας και την προώθηση της μερικής απασχόλησης. Οι κεντρικές αρχές του πλαισίου των ρυθμίσεων και του σχετικού διαλόγου αφορούσαν

- Την ενεργό συμμετοχή και την απτή συμβολή των κοινωνικών εταίρων και του κράτους με στόχο το πλαίσιο οργάνωσης της εργασίας να αποκτήσει μια πιο ισχυρή αναπτυξιακή επίδραση.
- Η σημασία του πλαισίου ρυθμίσεων και των συγκεκριμένων προτάσεων πρέπει να αξιολογηθεί συνολικά για τους εταίρους και όχι μεμονωμένα.

³² Η εξάρτηση του ενεργειακού ισοζυγίου της χώρας μας από ρυπαρόνες πρώτες ύλες παραμένει υψηλότερη των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά συνέπεια, με τη θέσπιση ενεργειακού φόρου θα υπάρξει δυσανάλογη επιβάρυνση του κόστους παραγωγής στην Ελλάδα και μείωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

³³ το 70% των απασχολούμενων εργάζεται περισσότερο από 40 ώρες την εβδομάδα και οι μισοί από αυτούς περισσότερο από 47 ώρες τη εβδομάδα. Ο μέσος πραγματικός εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας είναι 43,3 ώρες στην Ελλάδα, έναντι 37,9 στην Ε.Ε.. Ταυτόχρονα, ένα σημαντικό μεγαλύτερο τμήμα των απασχολούμενων, σε σύγκριση με το μέσο ευρωπαϊκό όρο, εργάζεται Σάββατα, Κυριακές καθώς και βραδινές ώρες.

- Το κύριο κριτήριο αξιολόγησης πρέπει να είναι οι επιπτώσεις τους για την βελτίωση της πρόσβασης των ανέργων σε θέσεις εργασίας και η μείωση της ανεργίας.

Ένα θεμελιώδες στοιχείο δόμησης της στρατηγικής για τη **Δια Βίου Μάθηση** αποτελεί η προώθηση της πρόσβασης των εργαζομένων σε αυξανόμενες ευκαιρίες κατάρτισης με έμφαση:

- ◆ στις οριζόντιες δράσεις για την ανάπτυξη τόσο των βασικών (basic ICT skills) όσο και των εξειδικευμένων (advanced ICT skills) δεξιοτήτων χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ, ICT),
- ◆ στην διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων και των αυτο-απασχολουμένων,
- ◆ στην εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης,
- ◆ στη προώθηση των συμφωνιών και δεσμεύσεων για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων.

Κατευθυντήριες Γραμμές 13 και 14. Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης της εργασίας

Τα σημεία έμφασης στο ΕΣΔΑ 2000 αφορούσαν:

- τις ρυθμίσεις του Ν. 2639/98
 - άτυπες μορφές απασχόλησης
 - μερική απασχόληση (βασική καινοτομία η επέκταση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα)
 - Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης
 - Ιδιωτικά γραφεία εργασίας (και Π.Δ. 160/1999)
 - πιλοτική εφαρμογή του 35ώρου στις τηλεπικοινωνίες και στο τραπεζικό τομέα
- προώθηση ευέλικτων εργασιακών σχέσεων μέσω της εξυγίανσης των ΔΕΚΟ

Η βασικότερη εξέλιξη αφορούσε το νέο κανονιστικό πλαίσιο του Ν. 2874/2000 το οποίο αναλύεται παρακάτω.

Η πολιτική για το 2001 εστιάζεται

1. **στον Εκσυγχρονισμό της Οργάνωσης της Εργασίας**, με πλαίσιο αναφοράς
 - τον κοινωνικό διάλογο και τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις
 - την εδραίωση ενός συνεκτικού πλαισίου υποστηρικτικών δράσεων, με έμφαση στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ, ICT)
 - την προώθηση διαδικασιών για την παρακολούθηση των επιμέρους διαστάσεων του εκσυγχρονισμού της οργάνωσης της εργασίας που καλύπτονται από τις διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων
2. **στην Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας**, με πλαίσιο αναφοράς
 - τη δραστηριότητα των δυο (2) κύριων Δικτύων Προαγωγής και Φορέων Πληροφόρησης
 - την εντατικοποίηση των δράσεων και ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης των εργαζομένων στα σχετικά θέματα, με ιδιαίτερη έμφαση στο χώρο των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων.

1. Εκσυγχρονισμός της Οργάνωσης της Εργασίας

1α. Κοινωνικός Διάλογος και Νέο Κανονιστικό Πλαίσιο

Ο Νόμος 2874 / 2000 ψηφίστηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2000 και ισχύει από την 1η Απριλίου 2001. Ο νόμος δίνει ώθηση σε δύο διαστάσεις ή δομικά στοιχεία του εκσυγχρονισμού της οργάνωσης της εργασίας με στόχο τον συνδυασμό ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης

(α) τη μείωση των υπερωριών σε συνδυασμό με την ευέλικτη διεύθετηση / μείωση του χρόνου εργασίας σε ετήσια βάση, τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους και την εξομάλυνση του ορίου απολύσεων για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις

(β) την ενθάρρυνση της μερικής απασχόλησης με στόχο την αύξηση της προσφοράς εργασίας μέσω της αύξησης των αμοιβών και εισοδηματικών ενισχύσεων.

Ο νόμος αυτός διαμορφώνει κίνητρα προς τους κοινωνικούς εταίρους (σε κλαδικό ή επιχειρησιακό επίπεδο) να συνάψουν συμφωνίες ευέλικτης διεύθετησης του χρόνου εργασίας, και καθορίζει τα όρια αυτής της ευελιξίας. Για να προωθήσει τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, ο νόμος παρέχει μία σειρά κίνητρα προς τους κοινωνικούς εταίρους.

Οι βασικές ρυθμίσεις του νέου κανονιστικού πλαισίου συμπληρώνουν τις ρυθμίσεις του Ν. 2639/1998 σε συνδυασμό με τις οποίες δημιουργούν μια συνεκτική δομή κινήτρων για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, την προώθηση της απασχόλησης, καθώς και της επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο, και αφορούν τα εξής δομικά στοιχεία:

- ◆ **Αραστικό περιορισμό της υποχρέωσης των εργαζομένων για πρόσθετη εργασία και αύξηση της τιμής των υπερωριών.** Με τον περιορισμό των υπερωριών, μέσω της κατάργησης της υπερεργασίας και την αποθάρρυνση της ζήτησης για υπερωρίες μέσω της αύξησης της τιμής τους, ενισχύονται τα κίνητρα για νέες προσλήψεις, πολύ περισσότερο όταν οι προσδοκίες για σταθερή αύξηση του προϊόντος είναι θετικές.
- ◆ **Διευθέτηση σε συνδυασμό με μείωση του ετήσιου χρόνου εργασίας μέσω συλλογικών συμφωνιών.** Η διευθέτηση του χρόνου εργασίας σε ετήσια βάση επιτρέπει στις επιχειρήσεις την ταχύτερη προσαρμογή της παραγωγής στις μεταβολές της ζήτησης, περιστελλοντας την ανάγκη συσσώρευσης αποθεμάτων, και την

ορθολογικότερη αξιοποίηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού τους. Αυτό συνεπάγεται τη δυνατότητα μείωσης του κόστους παραγωγής και, επίσης, οδηγεί σε αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας. Τα ευρήματα δειγματοληπτικών ερευνών επιβεβαιώνουν ότι μεγάλο μέρος των ελληνικών βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων προσβλέπουν στην εφαρμογή της ευέλικτης διεύθετης του χρόνου εργασίας. Από την άλλη πλευρά, για τους εργαζόμενους η ευέλικτη διαχείριση του χρόνου εργασίας επιφυλάσσει έναν καλύτερο συνδυασμό της επαγγελματικής ζωής τους με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και τις οικογενειακές ανάγκες τους.

- ♦ **Μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας για τους χαμηλόμισθους.** Το υψηλό μη μισθολογικό κόστος εργασίας αποθαρρύνει τη ζήτηση εργασίας, ιδιαίτερα της χαμηλότερα αμειβόμενης εργασίας. Η, μέσω της μείωσης των εργοδοτικών εισφορών, μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας, επομένως, θα οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης για τους χαμηλότερα αμειβόμενους, κατά τεκμήριο τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και τους λιγότερο ειδικευμένους και θα συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας, ιδίως της μακροχρόνιας ανεργίας που, κατά μείζονα λόγο, πλήττει τις προαναφερόμενες κατηγορίες του εργατικού δυναμικού. Μολονότι επικεντρωμένη στις χαμηλότερες αμοιβές, η μείωση των εργοδοτικών εισφορών θα έχει, επίσης, ως αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού κόστους εργασίας σε κάθε επιχείρηση, αντισταθμίζοντας το ενδεχόμενο κόστος των νέων ρυθμίσεων για τις υπερωρίες και, στην περίπτωση των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν τη διεύθετη των ωρών εργασίας, του ενδεχόμενου κόστους από τη μείωση του συμπεφωνημένου ωραρίου σε 38 ώρες. Από αυτή την άποψη, λοιπόν, η μείωση των εργοδοτικών εισφορών διευκολύνει τη μετάβαση των επιχειρήσεων στο νέο καθεστώς οργάνωσης του χρόνου εργασίας και ενθαρρύνει την προσφυγή τους σε νέες προσλήψεις προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους.
- ♦ **Κίνητρα προώθησης της μερικής απασχόλησης και επανένταξης των μακροχρόνια ανέργων.** Η περιορισμένη ανάπτυξη της μερικής απασχόλησης στην Ελλάδα, σε σχέση με τα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως ένα βαθμό συναρτάται και με τις χαμηλές αποδοχές που συνδέονται με τη συγκεκριμένη μορφή απασχόλησης. Οι χαμηλές αποδοχές αποτρέπουν την επιλογή αυτής της μορφής απασχόλησης ακόμη και μεταξύ τμημάτων του εργατικού δυναμικού για τα οποία η μερική απασχόληση θα αποτελούσε την ενδεδειγμένη μορφή ένταξης στην αγορά εργασίας, εξαιτίας των εκπαιδευτικών, οικογενειακών, ή, άλλων υποχρεώσεών τους. Η ανασχετική επίδραση αυτού του παράγοντα είναι, ασφαλώς, μεγαλύτερη όσο λιγότερες είναι οι ώρες της μερικής απασχόλησης.
- ♦ **Εξορθολογισμός των ορίων των ομαδικών απολύσεων.** Με την τροποποίηση των ορίων των ομαδικών απολύσεων αίρονται αντικίνητρα στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων –την αύξηση του μεγέθους τους– και περιστελλονται, γενικότερα, οι δισταγμοί για διενέργεια νέων προσλήψεων. Ενθαρρύνεται, επομένως, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας – αντί της προσφυγής σε υπερωρίες– και μειώνεται η ανεργία. Ειδικότερα, η αύξηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού προσδοκείται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της μακροχρόνιας ανεργίας.

1β. Δράσεις Υποστήριξης του Εκσυγχρονισμού της Οργάνωσης της Εργασίας

Ο συνεχής εκσυγχρονισμός της οργάνωσης της εργασίας απαιτεί την εδραίωση ενός συνεκτικού πλαισίου υποστηρικτικών δράσεων με ιδιαίτερη έμφαση στη διευκρίνιση των απαιτήσεων για την αποτελεσματική αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ, ICT) και την κατάλληλη προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου. Για το λόγο αυτό προωθούνται:

- ενέργειες προώθησης του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων,
- ενέργειες έρευνας και εφαρμογών για τις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας από κοινοπραξίες επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και άλλων φορέων,
- η μελέτη των προοπτικών ανάπτυξης νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας, με έμφαση στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης εκτός των χωρικών και χρονικών περιορισμών των παραδοσιακών επιχειρησιακών δομών,
- η πιλοτική ανάπτυξη ολοκληρωμένων εφαρμογών παροχής του απαραίτητου περιβάλλοντος υποστήριξης των νέων μορφών εργασίας (πχ. teleworking environment),
- η ανάπτυξη και λειτουργία υποδομής για την παρακολούθηση των μεταβολών στην αγορά εργασίας και την απασχόληση όπως εμφανίζονται στην Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ).

Τέλος, συγκεκριμένα αποτελέσματα σε πιλοτικό επίπεδο αναμένονται από την εφαρμογή του Υποπρογράμματος "Προσαρμοστικότητα" της Κ.Π. EQUAL, που στοχεύει στην υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και στη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών. Μέσα στο 2001 θα εγκριθούν και θα συγκροτηθούν Αναπτυξιακές Συμπράξεις για την υλοποίηση των βασικών δράσεων του Μέτρου που στοχεύουν στην ενίσχυση της εφαρμογής νέων μορφών οργάνωσης και ευέλικτων σχημάτων της εργασίας και στην υποστήριξη των επιχειρήσεων για την προώθηση συνεργασιών και την υιοθέτηση ευέλικτων συστημάτων παραγωγής. Παράλληλα, στοχεύει στην προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης που θα ενθαρρύνουν τη δημιουργία και διατήρηση της απασχόλησης όλων όσων πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητα στην αγορά εργασίας και επιδιώκεται η εμπέδωση της κουλτούρας της εκπαίδευσης στις επιχειρήσεις και ιδιαίτερα τις ΜΜΕ και η αξιοποίηση με καινοτόμο τρόπο των νέων τεχνολογικών εφαρμογών στην κατάρτιση.

2. Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας

Για την προώθηση των θεμάτων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, δραστηριοποιούνται 2 τύποι δικτύων με εστιακό πόλο το Κέντρο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας (ΚΥΑΕ) που αποτελεί τμήμα της αντίστοιχης Γεν. Δ/σης του Υπ. Εργασίας και Κοιν. Ασφαλίσεων.

α. Το Εθνικό Δίκτυο Προαγωγής της Υγείας στους Χώρους Εργασίας

β. Το Εθνικό Δίκτυο Φορέων Πληροφόρησης για την Υγεία και Ασφάλεια Εργασίας

Ο Κοινωνικός Διάλογος αποτελεί το θεμελιώδες πλαίσιο προώθησης των θεμάτων βελτίωσης της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, μέσω της λειτουργίας των ακόλουθων κυρίων οργάνων

- i. Σε εθνικό επίπεδο, μέσω της διαβούλευσης στο Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας και στο Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης της Εργασίας
- ii. Σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω των Περιφερειακών Επιτροπών Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας
- iii. Σε νομαρχιακό επίπεδο, μέσω των Νομαρχιακών Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας
- iv. Σε επίπεδο επιχείρησης, μέσω των Επιτροπών Εργαζομένων με Εργοδότη, Τεχνικό Ασφάλειας και γιατρό εργασίας

Τέλος, επιτελείται ένα σημαντικό έργο επιμόρφωσης και κατάρτισης εργαζομένων και εργοδοτών σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στο χώρο των Μικρών και Μεσάιων Επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό εξελίσσεται ο διάλογος μεταξύ του Υπ. Εργασίας, των Κοινωνικών Εταίρων και του ΕΛΙΝΥΑΕ, το οποίο έχει αναλάβει να συντάξει ένα μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό για την επόμενη πενταετία.

Κατευθυντήρια Γραμμή 15. Προσαρμοστικότητα ως στοιχείο της δια βίου μάθησης

Τα σημεία εστίασης στο ΕΣΔΑ 2000 αφορούσαν:

- την προσαρμογή των εργαζομένων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, καθώς και των αυτοαπασχολουμένων μέσω ενεργειών κατάρτισης
- τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών μέσω των διαδικασιών του Ν. 2414/96 σε συνδυασμό με τη τροποποίηση του Ν. 2733/99.
- την απελευθέρωση των αγορών τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρισμού.

Εντός του 2000 εκτιμάται ότι συμμετείχαν σε διαφόρων τύπων ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων 223.244 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί περίπου με το 6% του συνόλου των απασχολούμενων της χώρας. Από αυτούς οι 50.377 απασχολούνται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Από τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα οι 32.238 είναι αυτοαπασχολούμενοι και των τριών τομέων παραγωγής, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των ενεργειών κατάρτισης για τους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα υλοποιήθηκαν μέσω του ΟΑΕΔ και του ΛΑΕΚ.

Η πολιτική για την περίοδο 2001-2006 εστιάζεται

1. Στις οριζόντιες δράσεις για τους εργαζόμενους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, σχετικά με
 - την ανάπτυξη τόσο των βασικών (basic ICT skills) και των εξειδικευμένων (advanced ICT skills) δεξιοτήτων χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (ΤΠΕ, ICT)
 - την αναβάθμιση και ανάπτυξη των διοικητικών δεξιοτήτων (management skills)
2. Στην συνεχή ανανέωση, αναβάθμιση και προσαρμογή των δεξιοτήτων των εργαζομένων με ιδιαίτερη έμφαση στην διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων και των αυτοαπασχολούμενων
3. Στην εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με έμφαση
 - στη παροχή συνεχούς κατάρτισης κατά τα διαστήματα πριν και κατά την άσκηση των καθηκόντων τους
 - στους τομείς του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος
4. Στη προώθηση των συμφωνιών και δεσμεύσεων για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις των κοινωνικών Εταίρων και τις αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις

Οι οριζόντιες δράσεις για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών συγκροτούνται από

- *Ενέργειες Κατάρτισης για την ανάπτυξη «βασικών δεξιοτήτων χρήσης των νέων Τεχνολογιών της Πληροφορίας (ΤΠ)» (basic ICT-skills/ «Digital Literacy»), με βασικό στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος του «Ψηφιακού Αναλφαβητισμού» και την έγκαιρη «απάντηση» της ελληνικής κοινωνίας στους ενδεχόμενους κινδύνους εμφάνισης νέων μορφών κοινωνικών διακρίσεων (κοινωνικής «απαξίωσης» τμημάτων του πληθυσμού – «Digital Divide»).*
- *Ενέργειες Κατάρτισης για στελέχη και επαγγελματίες στους τομείς της ανάπτυξης/ παραγωγής ψηφιακού «περιεχομένου» καθώς και υπηρεσιών στο Διαδίκτυο (εξειδικευμένες δεξιότητες σε διάφορους τομείς των νέων ΤΠ, «advanced ICT skills»), με βασικό στόχο την αύξηση των δυνατοτήτων απασχόλησης εργαζομένων και ανέργων, σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπου, ταυτόχρονα, παρατηρείται αύξηση της ζήτησης για απασχόληση.*

- *Ενέργειες Κατάρτισης για κατηγορίες ελεύθερων επαγγελματιών σε τομείς των δραστηριοτήτων τους που εμπλέκονται οι ΤΠΕ*
- *Προγράμματα Κατάρτισης εκπαιδευτών σε τομείς προτεραιότητας (νέες ΤΠ, βασικές δεξιότητες χρήσης ΤΠ, ελέκτες μορφές εκπαίδευσης κλπ.), με βασικό στόχο την εξοικείωση των εκπαιδευτών (trainers) καθώς και των στελεχών των συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών (ΣΥΥ), με τις νέες ΤΠ και τα νέα εκπαιδευτικά πρότυπα, τα οποία υιοθετούνται στα πλαίσια των ελέκτων μορφών κατάρτισης και, ιδιαίτερα, αυτών που αξιοποιούν μοντέλα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο Διαδίκτυο (ICT facilitated Open & Distance Learning models).*
- *Δημιουργία εκπαιδευτικών πακέτων στα ελληνικά που θα τροφοδοτήσουν καταρχήν όλες τις αντίστοιχες δράσεις*
- *Έργα ανάπτυξης και πιλοτικής λειτουργίας περιβαλλόντων παροχής ελέκτων μορφών εκπαίδευσης με χρήση του Internet («e-learning platforms»)*

Οι ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων προσανατολίζονται προς την αναβάθμιση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων που δεν αφορούν αποκλειστικά τις εξειδικευμένες ανάγκες των επιχειρήσεων αλλά κατά προτεραιότητα στην ανάπτυξη ενός φάσματος «κομβικών δεξιοτήτων» (key skills), με στόχο τη βελτίωση της ικανότητας και δυνατότητας προσαρμογής στις νέες και μεταβαλλόμενες συνθήκες του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση επιδίδεται στην βελτίωση της πρόσβασης των αυτοαπασχολούμενων και των μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν κατά κανόνα προβλήματα προσαρμογής και ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών παραγωγής και των νέων μεθόδων διοίκησης.

Η επιτυχία των επιδιωκόμενων θεσμικών και οργανωτικών αλλαγών στα επίπεδα της Κεντρικής, Περιφερειακής, Νομαρχιακής και Τοπικής Διοίκησης, εξαρτάται κατά κύριο λόγο από την προσαρμογή και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του αντίστοιχου ανθρώπινου δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό, η αναγκαία εκπαίδευση του δυναμικού πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα:

- πριν την άσκηση υπεύθυνων υπηρεσιακών ρόλων σε μελλοντικά στελέχη της δημόσιας διοίκησης μετά το επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσής τους
- για τα ήδη υπηρετούντα στελέχη της δημόσιας διοίκησης

Ιδιαίτερη έμφαση επιδίδεται στα στελέχη της δημόσιας διοίκησης όλων των επιπέδων στους τομείς του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Πρωτοβουλίες των κοινωνικών εταίρων

- Παροχή κατεύθυνσης και παρότρυνσης προς τα μέλη του ΣΕΒ για τη διάχυση της έννοιας και της πρακτικής της δια βίου μάθησης. Στην κατεύθυνση αυτή, πιλοτικά και με στόχο την ανάπτυξη της κουλτούρας της δια βίου μάθησης, ο ΣΕΒ ανέλαβε την δέσμευση για παροχή εκπαίδευσης 20 ωρών κάθε χρόνο στο προσωπικό του.
- Σε συνεργασία με τον Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ) θα προταθεί η διερεύνηση και καταγραφή ειδικών ρυθμίσεων σχετικών με την κατάρτιση και δια βίου εκπαίδευση που περιλαμβάνονται στις επιχειρησιακές, ομοιοεπαγγελματικές και κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.
- Μετάφραση και διάχυση της πληροφόρησης που περιλαμβάνεται στο ‘‘Εγχειρίδιο των καλών πρακτικών’’, μελέτης που εκπονήθηκε πρόσφατα από τους ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και περιλαμβάνει σύνοψη των επιτυχέστερων και πρωτότυπων πρωτοβουλιών που έχουν αναλάβει οι κοινωνικοί εταίροι στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Μέριμνα και προώθηση από την πλευρά του ΣΕΒ εκπαίδευσης εκπαιδευτών στο πλαίσιο του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε), οι οποίοι θα εκπαιδεύσουν σχετικά τους επιχειρηματίες μικρών επιχειρήσεων για τον ρόλο τους ως τεχνικών ασφαλείας στις επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Π.Δ 17/96 όλες οι επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν τεχνικό ασφαλείας. Σε επιχειρήσεις χαμηλής επικινδυνότητας μπορεί ο ίδιος ο εργοδότης να αναλάβει τα καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αφού επιμορφωθεί σχετικά. Την κατάρτιση και υλοποίηση τέτοιου είδους προγραμμάτων μπορεί να αναλάβει το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε λόγω της τεχνογνωσίας και του εξειδικευμένου προσωπικού που διαθέτει.

Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αμειβόμενη απασχόληση³⁴ αλλά και στις προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης και στα εργασιακά δικαιώματα, οι γυναίκες εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις που έχουν ως αφετηρία το φύλο. Απόρροια των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών είναι, μεταξύ άλλων, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών να υπολείπεται ακόμη κατά 30% από το αντίστοιχο των ανδρών, ο δείκτης ανεργίας στις γυναίκες να είναι υπερδιπλάσιος απ' ό τι στους άνδρες (16.7% έναντι 7.3%), η δε παραμονή τους στην κατάσταση της ανεργίας να υπερβαίνει (για την πλειονηφία των ανέργων γυναικών) τους 12 μήνες. Η εικόνα αυτή υπογραμμίζει τις αναξιοποίητες δεξιαμενές του γυναικείου πληθυσμού.

Βρισκόμαστε εντούτοις σε μια ευνοϊκή συγκυρία, τόσο για τον περιορισμό των ανισοτήτων που εδράζονται στο φύλο, όσο και για μια ευρύτερη και ποιοτικά βελτιωμένη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Αφενός, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού που οφείλονται στη δημογραφική γήρανση δημιουργούν πρόβλημα πόρων στα ασφαλιστικά ταμεία και ανάγκη ενίσχυσης της βιωσιμότητάς τους. Αφετέρου, οι νεότερες ηλικίες χαρακτηρίζονται από υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των γυναικών, οι οποίες εισέρχονται στην αγορά εργασίας με καλύτερα εκπαιδευτικά εφόδια από τους άνδρες συνομηλίκους τους. Άλλωστε, ο ευρωπαϊκός στόχος για την αύξηση του ποσοστού της γυναικείας απασχόλησης στο 60% μέχρι το 2010, υποχρεώνει τα κράτη-μέλη που απέχουν από το επίπεδο αυτό, να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της απασχόλησης των γυναικών.

Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια σταθερή μείωση της ψαλίδας στα ποσοστά απασχόλησης, καθώς τα 3/4 των καθαρών εισροών στην αμειβόμενη απασχόληση προέρχονται από τις γυναίκες (την περίοδο 1990-1999, το 74% των νέων θέσεων εργασίας – περίπου 220 000- αφορούσαν γυναίκες).

Κατευθυντήρια γραμμή 16. Ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων σε όλες τις πολιτικές

Η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων είναι αποφασιστικής σημασίας για την άμβλυνση των ανισοτήτων. Έχει αποδειχτεί ότι χρειάζεται να αλλάξουν δραστικά οι συνθήκες, η νοοτροπία και τα στερεότυπα που τροφοδοτούν και αναπαράγουν τις διακρίσεις με βάση το φύλο. Η ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε όλες τις πολιτικές και όχι μόνον σε αυτές που έχουν ως δεδηλωμένο στόχο την άρση των ανισοτήτων εις βάρος των γυναικών, είναι μια επίτονη και συχνά μακρόπνοη διαδικασία, πλην όμως απαραίτητη για την επιτυχία των επιμέρους μέτρων. Προς αυτή την κατεύθυνση, σημαντικό ρόλο αναμένεται να παίξει κατά την προσεχή πενταετία η σταδιακή υλοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Δράσης για την Ισότητα.

Απολογισμός δράσεων Ε.Σ.Δ.Α. 2000 (πρώην κατευθυντήρια γραμμή 18)

Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Δ.Α. 2000, υλοποιήθηκαν αρκετές και σημαντικές πρωτοβουλίες για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και την προώθηση της ισότητας. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

1. Σύσταση Ειδικής Διευρυμένης Επιτροπής σε επίπεδο υπουργών, για την προώθηση της ισότητας σε όλες τις πολιτικές, η οποία προετοίμασε το "Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης για την Ισότητα (2001-2005)" το οποίο παρουσιάστηκε στις 6 Μάρτη 2001.
2. Νομοθετική ρύθμιση για την προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στα Δ.Σ. και υπηρεσιακά συμβούλια.
3. Εφαρμογή προγράμματος επιμόρφωσης – ενεργοποίησης συνδικαλιστών.
4. Μελέτη-σχέδιο για την ανάπτυξη εργαλείων για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση των πολιτικών προώθησης της ισότητας στις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Γ' Κ.Π.Σ. (καθορισμός μεθοδολογίας, δεικτών, κ.λπ.).
5. Ευνοϊκή μεταχείριση των γυναικών (αυξημένη συμμετοχή) στα προγράμματα ενίσχυσης της απασχολησιμότητας του Ο.Α.Ε.Δ.
6. Δημιουργία Μηχανισμού Νομικής Προστασίας των Γυναικών και υλοποίηση του προγράμματος «Δικαιώματα Ισότητας – Από τη νομοθεσία στην καθημερινότητα».
7. Διεξαγωγή συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων για την προώθηση της ισότητας των φύλων.
8. Δημιουργία φακέλου παρεμβατικών μαθημάτων στο πλαίσιο του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.

Σχεδιαζόμενα μέτρα και πολιτικές για το 2001

Τα μέτρα πολιτικής για το 2001 εστιάζονται:

- Στην ενισχυμένη συμμετοχή των γυναικών στις ενεργητικές πολιτικές, και κυρίως στα προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ.
- Στη διάθεση του 11,4% των συνολικών χρηματοδοτήσεων για τις δράσεις του Ε.Κ.Τ. (Γ' ΚΠΣ : 2000-2006) ειδικά για τις γυναίκες (mainstreaming).
- Στην εκπαίδευση των συμβούλων εργασίας και των στελεχών των Κ.Π.Α. για συμβουλευτική ανέργων γυναικών.

³⁴ από 34% το 1987 ανήλθε σταδιακά στο 41% σήμερα, ενώ ο ρυθμός αύξησης του γυναικείου εργατικού δυναμικού είναι πενταπλάσιος του

- Στη δημιουργία ενός μηχανισμού παρακολούθησης με δείκτες για την προώθηση της ισότητας.
- Στην επανεξέταση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της ύλης των σχολικών βιβλίων για την εξάλειψη των παραδοσιακών στερεοτύπων για τους ρόλους των δύο φύλων.

Κατευθυντήρια γραμμή 17. Αντιμετώπιση της ψαλίδας μεταξύ των δύο φύλων.

Οι κεκτημένες ταχύτητες στην αγορά εργασίας έχουν ως αποτέλεσμα να συνεχίζεται, παρά τις βελτιώσεις, το χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών, σε διάφορους τομείς όπως : διαφορές αμοιβών, άνισες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης, ασυνεχής συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ελλιπής κατάρτιση, κ.ά. Η άμβλυση αυτών των ανισοτήτων, πέρα από τις συγκεκριμένες κυβερνητικές παρεμβάσεις, προϋποθέτει και την ενεργό συμβολή των κοινωνικών εταίρων, μέσα από την ενσωμάτωση στις διμερείς συλλογικές συμφωνίες διατάξεων που να αποβλέπουν στη μείωση της ψαλίδας των αμοιβών, στην αντιμετώπιση των διακρίσεων, στη μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις ευθύνης, και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους. Παράλληλα, για τον περιορισμό των διακρίσεων, στόχος είναι η διεύρυνση των πολιτικών για την άρση των εμποδίων εισόδου και παραμονής των γυναικών στην αγορά εργασίας, καθώς και στην αύξηση της παρουσίας τους στα επαγγέλματα όπου υπο-εκπροσωπούνται. Σημαντικό ρόλο μπορεί, επίσης, να παίξει η αξιοποίηση των κοιτασμάτων απασχόλησης στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, με τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών.

Απολογισμός δράσεων ΕΣΔΑ 2000 (πρώην κατευθυντήρια γραμμή 19)

Ο στόχος για αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και μείωση των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας, προωθήθηκε κυρίως μέσα από τις εξής δράσεις:

1. Συνέχιση του προγράμματος ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας του Ε.Π. Βιομηχανίας (ολοκλήρωση το 2001). Αριθμός ωφελουμένων γυναικών: 60 (2000) και 140 (2001).
2. Δημιουργία δομών γυναικείας επιχειρηματικότητας μέσα από το πρόγραμμα NOW.
3. Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο WES για την προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.
4. Επέκταση της λειτουργίας της "Μονάδας Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής Γυναικών" του Κ.Ε.Θ.Ι. και σε άλλες πόλεις (Ηράκλειο, Βόλος).
5. Διενέργεια μελετών για τις μεταβολές στην κατάσταση απασχόλησης των γυναικών, και για τις τάσεις απασχόλησης των γυναικών στα τεχνικά επαγγέλματα.
6. Πιλοτικό πρόγραμμα για την προώθηση της απασχόλησης και της γυναικείας επιχειρηματικότητας στις αγροτικές, ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές: ωφελήθηκαν 450 γυναίκες (μόνο το 12.4% των συνολικών δικαιούχων).
7. Εκπόνηση μελετών για τους γυναικείους Συνεταιρισμούς.

Σχεδιαζόμενα μέτρα και πολιτικές για το 2001

Τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ 2001 εστιάζονται στην ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών, τόσο στα προγράμματα απασχόλησης και κατάρτισης, όσο και στον τομέα της επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένα, προβλέπεται:

- αύξηση του αριθμού των γυναικών που συμμετέχουν στα προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ.
- ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών μέσα από το πρόγραμμα «Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες» (1000 γυναίκες εντός του 2001).
- βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης των γυναικών στις νέες τεχνολογίες, με έμφαση στις νέες δεξιότητες, μέσα από δράσεις χρηματοδοτούμενες από το Λ.Α.Ε.Κ.
- σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για γυναίκες, χρηματοδοτούμενες από τον Λ.Α.Ε.Κ., σε θέματα όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, μανάτζμεντ, φορολογικά, οικονομικά, κ.ά.
- άρση των διοικητικών και άλλων εμποδίων για την αύξηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.
- εντός του 2001 ξεκινά η υλοποίηση της Κ.Π. EQUAL, η οποία περιλαμβάνει σειρά δράσεων υπέρ των γυναικών. Εντός του έτους, θα συσταθούν οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των μέτρων που αφορούν την ενίσχυση των μηχανισμών ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας στους χώρους εργασίας και την ενθάρρυνση της γυναικείας απασχόλησης σε νέους τομείς της οικονομίας.
- στο πλαίσιο του ΕΠ.ΑΝ. από το μέτρο για την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας προσδοκάται ότι θα ωφεληθούν 500 γυναίκες κατά τη διάρκεια του 2001.
- η ίδρυση δύο νέων Μονάδων Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής Γυναικών του ΚΕΘΙ στην περιφέρεια.
- ολοκλήρωση μελετών με αντικείμενο τη θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- έναρξη εφαρμογής του νόμου 2874/2000 (από 1-4-2001) ο οποίος περιλαμβάνει ρυθμίσεις που προσδοκάται ότι θα ευνοήσουν έμμεσα πλην σαφώς τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας:

(α) Αυξάνεται κατά 7.5% η αμοιβή της μερικής απασχόλησης για ημερήσια εργασία από 1-3 ώρες. Στόχος της ρύθμισης αυτής είναι η αποθάρρυνση των εργοδοτών να προσλαμβάνουν υπαλλήλους για λιγότερο από 4 ώρες ημερήσια εργασία, ώστε οι μερικά απασχολούμενοι να δικαιούνται ασφαλιστική κάλυψη.

(β) Παρέχεται η δυνατότητα σε ειδικές κατηγορίες μακροχρόνια ανέργων να εισπράττουν ένα μηνιαίο επίδομα ύψους 30.000 δρχ. επί ένα χρόνο, εφόσον προσληφθούν σε θέση μερικής απασχόλησης (4ωρης τουλάχιστον ημερήσιας διάρκειας).

(γ) Μειώνονται κατά 2 μονάδες (από 13.67% σε 11.67%) οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές για όσους εργαζόμενους αμείβονται μέχρι 200.000 δρχ. το μήνα.

Κατευθυντήρια γραμμή 18. Συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

Οι προσπάθειες για ευρύτερη και ενεργητικότερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας συνδέονται με τη διασφάλιση της ισορροπίας ανάμεσα στην επαγγελματική και την οικογενειακή / προσωπική ζωή. Προς αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται, αφενός στη συνεχή βελτίωση (ποιοτική όσο και ποσοτική) της υποδομής φροντίδας για παιδιά και ηλικιωμένους, αφετέρου στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων ώστε να είναι εφικτός ο επιτυχής συνδυασμός των πολλαπλών ρόλων και των γυναικών, αλλά και των ανδρών. Ως προς το τελευταίο, σημαντικό ρόλο καλούνται να παίξουν οι κοινωνικοί εταίροι μέσα από την προώθηση πολιτικών φιλικών προς την οικογένεια, την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα ισότητας, και την ενθάρρυνση ευελιξιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες και των εργαζομένων. Παράλληλα, η προσεχής ασφαλιστική μεταρρύθμιση προσδοκείται ότι θα συμβάλει στη μείωση των αντικινήτρων για μεταπήδηση ανάμεσα σε διαφορετικά καθεστώτα απασχόλησης, ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των εργαζομένων.

Απολογισμός δράσεων ΕΣΔΑ 2000 (πρώην κατευθυντήριες γραμμές 20 & 21)

Τα σημαντικότερα μέτρα πολιτικής που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ 2000 εστιάστηκαν κυρίως στη βελτίωση της υποδομής φροντίδας για παιδιά και ηλικιωμένους, και στη διευκόλυνση της επανένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι κυριότερες δράσεις περιλάμβαναν τα εξής:

1. *Επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου: συνολικά σήμερα λειτουργούν 700 νηπιαγωγεία και 2000 δημοτικά σχολεία με διευρυνμένο ωράριο. Μέσα στο 2000 λειτούργησαν επίσης 28 ολόημερα δημοτικά σχολεία. Το πιλοτικό αυτό πρόγραμμα αναδείχθηκε σε «καλή πρακτική».*
2. *Έναρξη δραστηριότητας 190 βρεφικών/βρεφονηπιακών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) σε συνεργασία με τους Ο.Τ.Α.*
3. *Έναρξη δραστηριότητας 191 «Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας» για τη φροντίδα ατόμων που δεν μπορούν να αυτό-εξυπηρετηθούν (η συνέχιση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»).*
4. *Επέκταση του ωραρίου λειτουργίας 12 δημοτικών παιδικών σταθμών μέχρι τις 7.00 μ.μ.*
5. *Συνέχιση των προγραμμάτων ενεργοποίησης των γυναικών που αποφασίζουν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας μετά από μακρά απουσία.*
6. *Υλοποίηση ειδικότερων προγραμμάτων που στοχεύουν στην ένταξη ή επανένταξη συγκεκριμένων κατηγοριών γυναικών: ολοκλήρωση προγράμματος κοινωνικής επανένταξης των μουσουλμάνων γυναικών της περιοχής Μεταξουργείου.*
7. *Έκδοση «Οδηγού Καλών Πρακτικών» για τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και «Οδηγού για την εξω-σχολική απασχόληση» για τα Κ.Δ.Α.Π.*
8. *Παροχή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών σε ολοκληρωμένα προγράμματα κατάρτισης και Μονάδες Συνοδευτικών και Υποστηρικτικών Υπηρεσιών για γυναίκες που κινδυνεύουν από ή υφίστανται αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.*
9. *Επέκταση κατά μια εβδομάδα της επιδοτούμενης άδειας λοχείας (από 16 σε 17).*

Σχεδιαζόμενα μέτρα και πολιτικές για το 2001

- Αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος ώστε να μη στερεί από τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα τις γυναίκες που έχουν ασυνεχή και διακεκομμένη συμμετοχή στην αμειβόμενη απασχόληση.
- Στήριξη της λειτουργίας και ποιοτική αναβάθμιση της υποδομής φροντίδας: εξασφάλιση της βιωσιμότητας των Κ.Δ.Α.Π. και των Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας. Ίδρυση 242 νέων βρεφονηπιακών/παιδικών σταθμών.
- Συγκρότηση των Αναπτυξιακών Συμπράξεων για την υλοποίηση των δράσεων της Κ.Π. EQUAL που αφορούν την προώθηση νέων προτύπων οργάνωσης της εργασίας για τη συμφιλίωση της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής και την εξάλειψη των στερεοτύπων για τους ρόλους των δύο φύλων.
- Μονογονεϊκές οικογένειες: δράσεις κατάρτισης, προώθησης στην απασχόληση και Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες στο πλαίσιο του Ε.Π. «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας» που ολοκληρώνεται εντός του 2001.
- «Γραφεία Εξυπηρέτησης Πολιτών»: πιλοτική εφαρμογή σε 10 δημόσιες υπηρεσίες απογευματινών ωραρίου λειτουργίας (Δ.Ο.Υ., Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Ο.Α.Ε.).

Επίσης δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση των ακόλουθων μέτρων στο επόμενο διάστημα:

- Λειτουργία του θεσμού «Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» (αρχές του 2002, 80 Κέντρα μέχρι το 2006).
- Δημιουργία νέων βρεφονηπιακών σταθμών που θα υπάγονται στην τοπική αυτοδιοίκηση (206 νέοι σταθμοί μέχρι το 2006 – έναρξη αρχές του 2002).

- Δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης για Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες (αρχές του 2002).
- Ανάπτυξη Δικτύου Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών για την αφανή ζήτηση, κυρίως σε περιοχές όπου δεν υπάρχει προνοιακή υποδομή (έναρξη αρχές του 2002).

Γ. Συνοπτική απάντηση στις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΣΥΣΤΑΣΗ 1. Να αναπτύξει ένα στρατηγικό πλαίσιο και ένα σύνολο καλά διαρθρωμένων πολιτικών για την υλοποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και στους τέσσερις πυλώνες.

Μετά από μακρά, επίμονη και επίπονη προσπάθεια για την αποκατάσταση της νομισματικής σταθερότητας και τη δημοσιονομική εξυγίανση, η Ελλάδα κινείται, πλέον, σε τροχιά ταχύρυθμης οικονομικής μεγέθυνσης και σύγκλισης με τα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε.. Με τη δημιουργία συνθηκών εμπιστοσύνης στο νόμισμα, και σταθερότητας στην οικονομία και στην οικονομική πολιτική, η ένταξη στην ΟΝΕ παρέχει τη δυνατότητα για ταχύτερους ρυθμούς αύξησης του εγχώριου προϊόντος, καθώς και τη δημιουργία ακόμη περισσότερων θέσεων εργασίας.

Με δεδομένη την υστέρηση στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η αποτελεσματική καταπολέμηση της ανεργίας συναρτάται με τις πολιτικές αναδιάρθρωσης του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με την προσπάθεια τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, με τη δημιουργία του εκτεταμένου δικτύου νέων υποδομών που υλοποιούν το Β' και Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης, με νέους θεσμούς, με την ποιοτική βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες του τις μορφές, με μια συνολικότερη βελτίωση των πολιτικών και των εργαλείων απασχόλησης.

Η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, μέσα από την προώθηση διαρθρωτικού χαρακτήρα μέτρων και πολιτικών (εκπαίδευση και βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, έρευνα και τεχνολογία, ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, βελτίωση του θεσμικού καθεστώτος της αγοράς εργασίας) και το συντονισμό διαρθρωτικής και μακροοικονομικής πολιτικής. Η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και η συνεχώς αυξανόμενη κινητικότητα στις αγορές προϊόντων και παραγωγικών συντελεστών επιβάλλουν, επίσης, τη συνεχή παρακολούθηση των τάσεων στην αγορά εργασίας, την έγκυρη αξιολόγηση των ασκουμένων πολιτικών και την έγκαιρη διάγνωση νέων αναγκών, έτσι ώστε να βελτιώνεται η ποιότητα και να αυξάνεται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής απασχόλησης. Από κάθε άποψη, η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων του Γ' ΚΠΣ αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

Πολιτική απασχόλησης ολοκληρωμένη και προσαρμοστική σημαίνει ότι:

1. Εφαρμόζουμε μια μακροοικονομική πολιτική που μέσα στην ΟΝΕ διασφαλίζει τη σταθερότητα της οικονομίας μας και την προστατεύει από κλυδωνισμούς και διακυμάνσεις.
2. Υλοποιούμε για τα επόμενα χρόνια ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα 20 τρις δρχ. περίπου, που περιλαμβάνει το Γ' ΚΠΣ, και τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, με το οποίο ενισχύονται οι υποδομές, η παραγωγικότητα, οι επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές. Το σύνολο αυτών των δράσεων δημιουργεί δεκάδες χιλιάδες θέσεις απασχόλησης.
3. Στο κλαδικό πεδίο, τα αναπτυξιακά- επενδυτικά προγράμματα για τη βιομηχανία, την Κοινωνία της Πληροφορίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τις τηλεπικοινωνίες ή τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα έχουν σοβαρές επιδράσεις στην παραγωγικότητα, την ανάπτυξη, και την απασχόληση.
4. Κρίσιμοι τομείς, όπως η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, η ναυτιλία, οι μεταφορές βρίσκονται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης, με πολλαπλές θετικές επιπτώσεις για την δική τους ανάπτυξη, την ανάπτυξη άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων και της απασχόλησης.
5. Στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ περίπου 2,1 τρις δρχ. αφορούν επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη σε ύψος επένδυση στον τομέα αυτό που ιστορικά θα έχει γνωρίσει η χώρα.
6. Προωθήσαμε ένα ευρύ πλέγμα θεσμικών ρυθμίσεων για την απασχόληση.

Βλ. αναλυτικότερα Γενικό μέρος ΕΣΔΑ 2001 (σελ. 1-15).

ΣΥΣΤΑΣΗ 2. Να λάβει αποφασιστικά και συνεκτικά μέτρα προκειμένου να αποτραπεί η μετατροπή της ανεργίας των νέων και των ενήλικων ανέργων σε μακροχρόνια ανεργία, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές 1 και 2, μέσω της ανάπτυξης των υφιστάμενων σχεδίων για την ταχεία μεταρρύθμιση των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης. Το στατιστικό σύστημα πρέπει να αναβαθμιστεί κατά τρόπον ώστε οι δείκτες πολιτικής για την πρόληψη και την ενεργοποίηση να είναι διαθέσιμοι σε εύθετο χρόνο και η πρόοδος να παρακολουθείται αποτελεσματικά.

Πρώτον, η αναδιάρθρωση των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης έχει εισέλθει στο τελικό στάδιο υλοποίησης και περιλαμβάνει τρεις ισότιμους άξονες :

1. Ολοκλήρωση της δημιουργίας Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης σε ολόκληρη τη χώρα,
2. Αποσαφήνιση της διαδικασίας της εφαρμογής της έννοιας του Ατομικού Σχεδίου Δράσης για κάθε άνεργο και τη διάχυση της κοινής ομοιογενούς αντίληψης σε όλα τα ΚΠΑ (βλ. σχετικό Παράρτημα Δ 1.), και

3. Διοικητική αναδιάρθρωση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού. Ο σχεδιασμός της διοικητικής αναδιάρθρωσης, που αποτελούσε δέσμευση του ΕΣΔΑ-2000, βρίσκεται πλέον στο τελικό στάδιο. Η αναδιάρθρωση αποσκοπεί στο να διασφαλίσει την απαιτούμενη λειτουργική ευελιξία για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των πολιτικών. Η μέχρι σήμερα ταχεία ανάπτυξη και γεωγραφική εξάπλωση του Οργανισμού περιλαμβάνει μια πανσπερμία δραστηριοτήτων (Ασφάλιση, Προώθηση Απασχόλησης, Εκπαίδευση, Μαθητεία) που συνεπάγεται διοικητικές δυσλειτουργίες.

Δεύτερον, για την αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης αναπτύσσεται ολοκληρωμένο μεθοδολογικό υπόδειγμα το οποίο περιλαμβάνει (βλ. σχετικό Παράρτημα Δ 2.):

1. την ήδη εφαρμοζόμενη μεθοδολογία παρακολούθησης των ροών της εγγεγραμμένης ανεργίας που στηρίζεται στις on line Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ,
2. την παρακολούθηση των διαρθρωτικών δεικτών της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στην αγορά εργασίας,
3. την παρακολούθηση εξειδικευμένων ερευνών πεδίου και
4. την παρακολούθηση της πορείας των πολιτικών που συμπεριλαμβάνονται στο ετήσιο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση με στόχο την παροχή του απαιτούμενου υποστηρικτικού υλικού για τη διαδικασία της αξιολόγησης.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3. Να εξετάσει τη δυνατότητα μείωσης των φόρων επί της εργασίας και/ή του εισοδήματος από την εργασία, προκειμένου να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης. Η Ελλάδα θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει στα πλαίσια προσέγγισης που θα βασίζεται στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στη αγορά εργασίας.

Σε ότι αφορά στη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας, έτσι ώστε να σμικρυνθεί η «φορολογική σφήνα» (tax wedge) μεταξύ του συνολικού κόστους εργασίας για την επιχείρηση και του διαθέσιμου εισοδήματος για τον μισθωτό, για το 2001 τα νέα μέτρα που συμβάλουν προς αυτήν την κατεύθυνση, αφορούν :

1. τη νέα κυβερνητική ρύθμιση για τη μείωση των εργοδοτικών εισφορών για τους χαμηλόμισθους (ν. 2874/2000),
 2. τη θέσπιση ρύθμισης για κατάργηση των ασφαλιστικών εισφορών των πλήρων απασχολούμενων με τις κατώτατες αποδοχές (ν. 2837/2000), και τέλος,
 3. την υιοθέτηση μέτρων τα οποία ελάφρυναν το φορολογικό βάρος στην κατηγορία των χαμηλών εισοδημάτων (προσφορά), αλλά και ενδυνάμωσαν τα κίνητρα για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (ζήτηση). Οι κυριότερες φορολογικές μεταρρυθμίσεις αφορούν :
- στην αύξηση του αφορολογίτου ορίου του φόρου εισοδήματος, τιμαριθμοποίηση κατά 5% της φορολογικής κλίμακας,
 - στη μείωση του ανώτατου συντελεστή του φόρου εισοδήματος από 45% σε 40%,
 - στη σταδιακή μείωση του φορολογικού συντελεστή από το 40% σε 35% μέχρι το 2002 για τις μη εισηγμένες στο ΧΑΑ ανώνυμες εταιρίες,
 - στην αύξηση του ποσού μείωσης του φόρου για κάθε προστατευόμενο παιδί, και
 - στη μείωση του φορολογικού συντελεστή για τις προσωπικές εταιρίες από 30% σε 25%.

Επίσης, το Ε.Σ.Δ.Α. 2001 προβλέπει τη συνέχιση της ευνοϊκής μεταχείρισης των γυναικών, κατ'αναλογία του ποσοστού της γυναικείας ανεργίας, ως προς τη συμμετοχή τους στα προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης του ΟΑΕΔ. Σημειώνεται επίσης, ότι στις δράσεις του Ε.Κ.Τ. του Γ' Κ.Π.Σ. προβλέπεται η διάθεση ποσοστού 11.4% των συνολικών χρηματοδοτήσεων ειδικά για τις γυναίκες (mainstreaming).

ΣΥΣΤΑΣΗ 4. Να χαράξει μια σφαιρική στρατηγική για τη δια βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού στόχων, και να βελτιώσει περαιτέρω τα συστήματα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε να εμπλουτιστούν οι δεξιότητες του εργατικού δυναμικού και να παρέχει μεγαλύτερη υποστήριξη στη συνεχή κατάρτιση, ιδίως εμπλέκοντας τους κοινωνικούς εταίρους περισσότερο ενεργά.

Στόχος της στρατηγικής δια βίου μάθησης είναι να βοηθάει τα άτομα να αποκτούν, αλλά και να αναβαθμίζουν τις δεξιότητες που χρειάζονται προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές που συντελούνται στη διάρκεια της ζωής τους. Στόχο αποτελεί η ανάπτυξη ικανοτήτων που ανταποκρίνονται στα μεταβαλλόμενα πολυπολιτισμικά δεδομένα στη ζωή και στην εργασία, καθώς και στα προτάγματα μιας κοινωνίας που μαθαίνει.

Οι βασικές επιδιώξεις της στρατηγικής της δια βίου μάθησης έχουν ως εξής :

- i. στο επίπεδο της βασικής σχολικής εκπαίδευσης, η παροχή βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων, μέσα από το αναμορφωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που προβλέπει την ανάπτυξη των ικανοτήτων των μαθητών να επιλύουν προβλήματα και να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, ώστε το σχολείο να αποτελέσει θεμέλιο για τη δια βίου μάθηση.
- ii. στο επίπεδο της ανώτερης εκπαίδευσης και της έρευνας, ο εκσυγχρονισμός της ανώτατης εκπαίδευσης, η σύνδεση με την παραγωγή και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.
- iii. Στο επίπεδο της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η παροχή ενός φάσματος ευκαιριών για τους νέους, η ενίσχυση και ώθηση της εξατομικευμένης μάθησης, η ενθάρρυνση των

επιχειρήσεων και των οργανισμών να επενδύσουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων και η προώθηση της υψηλής ποιότητας και της ευελιξίας στην παρεχόμενη κατάρτιση.

Βλ. Γενικό μέρος ΕΣΔΑ 2001 (σελ. 11-14).
Θεματικό μέρος ΕΣΔΑ 2001 (σελ. 19-20).
Παράρτημα Γ.

ΣΥΣΤΑΣΗ 5. Να χαράζει και να εφαρμόσει μια συνεκτική στρατηγική με στόχο τη σημαντική μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων για τη σύσταση νέων επιχειρήσεων, ώστε να τονωθεί το επιχειρηματικό πνεύμα και να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες του τομέα των υπηρεσιών για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η στρατηγική μας για τη νέα περίοδο στοχεύει στην ενθάρρυνση του επιχειρηματικού πνεύματος και στη διευκόλυνση της σύστασης νέων επιχειρήσεων με ένα συνδυασμό οικονομικών κινήτρων και κινήτρων υποδομής, τα οποία επισημαίνονται στον Πυλώνα II του ΕΣΔΑ.

Συγκεκριμένα, οργανώνουμε τη σύντμηση των χρόνων απόκρισης της Διοίκησης και πλοποιούμε το θεσμικό πλαίσιο με συντονισμό των δημοσίων υπηρεσιών και με επιμόρφωση 35.000 δημοσίων υπαλλήλων για την αξιοποίηση των νέων πληροφοριακών εργαλείων και συστημάτων.

Για το λόγο αυτό μειώνουμε :

- **τιν πολυπλοκότητα των διαδικασιών ίδρυσης μιας επιχείρησης από 13 στάδια και 11 φορείς σε 6 στάδια και 6 φορείς.**
- **το χρόνο ολοκλήρωσης της διαδικασίας αδειοδότησης από δύο μήνες σε μια εβδομάδα,**
- **το ποσοστό του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου κατά 50% (από 1% σε 0.5% επί της αξίας του)**

Ενώ παράλληλα :

- Διευρύνουμε την επιχειρηματική βάση, παρέχοντας ειδικά προσαρμοσμένες βοηθητικές υπηρεσίες, αλλά και ιδιαίτερα κίνητρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας και του τομέα των υπηρεσιών, με έμφαση σε ομάδες πληθυσμού με μειωμένη συμμετοχή στο επιχειρείν.

ΣΥΣΤΑΣΗ 6. Να ενισχύσει την αντίληψη εταιρικής σχέσης και να προωθήσει συγκεκριμένες δεσμεύσεις εκ μέρους των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα ενδεδειγμένα επίπεδα για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, με στόχο να ενισχύσει την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων επιτυγχάνοντας παράλληλα την απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας.

Βλ. Γενικό μέρος ΕΣΔΑ 2001 (σελ. 14-15)

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Απρίλιος 2001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΔΑ 2001

1. Συγκεντρωτικός Πίνακας

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ					
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΣΔΑ 2001	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001				
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	278,947	153,810	43,317	41,820	139.910
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	181,068	102,162	79,521	0,384	409.915
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	42,694	11,646	21,500	9,548	119.187
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	89,365	49,685	14,866	24,814	101.742
ΣΥΝΟΛΟΝ	592,074	317,303	159,204	76,566	770.754

1. Δημιουργούνται 11 νέα ΚΠΑ, ωφελούνται 656 επιχειρήσεις, 19 πιστωτικοί συνεταιρισμοί και τα γραφεία διασύνδεσης των Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.
2. Ο συνολικός προϋπολογισμός για το 2001 υπερβαίνει το άθροισμα εθνικής συμμετοχής και διαρθρωτικών ταμείων δεδομένου ότι ορισμένα μέτρα χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους.

2. Κατά Πυλώνα

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ					
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΣΔΑ 2001	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001				
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	117,720	87,276	27,033	3,411	96.074
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	67,657	31,064	37,592	0,000	209.900
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	42,514	11,567	21,399	9,548	118.687
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	1,933	1,933	0,000	0,000	97.500

ΣΥΝΟΛΟΝ	229,824	131,840	86,02 4	12,95 9	522.161

ΠΥΛΩΝΑΣ II ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΣΔΑ 2001	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	149,849	62,334	9,106	38,409	42.336
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	17,798	7,318	10,480	0,000	11.000
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,180	0,079	0,101	0,000	500
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	45,058	25,164	2,728	17,166	2.000
ΣΥΝΟΛΟΝ	212,885	94,895	22,415	55,575	55.836

Ο συνολικός προϋπολογισμός έχει καθοριστεί για το 2001. Δεδομένου ότι το συμπλήρωμα προγραμματισμού των επιχι/κών προγραμμάτων δεν έχει ολοκληρωθεί δεν έχει ολοκληρωθεί και η συμβολή των διαρθρωτικών ταμείων και ως εκ τούτου και η εθνική συμμετοχή

ΠΥΛΩΝΑΣ III ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΣΔΑ 2001	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	95,613	63,780	31,449	0,384	189.015
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	31,603	20,277	4,093	7,233	2.000
ΣΥΝΟΛΟΝ	127,216	84,057	35,542	7,617	191.015

ΠΥΛΩΝΑΣ IV ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ					
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΣΔΑ 2001	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001				
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	11,378	4,200	7,178	0,000	1.500
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	10,771	2,311	8,045	0,415	242
ΣΥΝΟΛΟΝ	22,149	6,511	15,223	0,415	1.742

Για λόγους πρακτικούς, εδώ δεν αποτυπώνεται η πολιτική του mainstreaming που φυσικά διαχέεται σε όλους τους πυλώνες του ΕΣΔΑ 2001.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΔΑ 2000

1. Συγκεντρωτικός Πίνακας

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ					
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ Ε.Σ.Δ.Α 2000	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	314,218	200,541	34,115	79,562	135.198
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	135,381	72,429	55,875	7,077	377.693
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	16,629	4,183	10,775	1,671	137.926
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	29,179	21,094	3,564	4,521	87.072
ΣΥΝΟΛΟΝ	495,407	298,247	104,329	92,831	737.889

2. Κατά Πυλώνα

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ					
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ Ε.Σ.Δ.Α 2000	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	49,470	5,455	33,515	10,500	99.229
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	65,697	19,383	43,439	2,875	161.809
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	16,629	4,183	10,775	1,671	137.926
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	4,771	0,766	1,604	2,401	1.245
ΣΥΝΟΛΟΝ	136,567	29,787	89,333	17,447	400.209

ΠΥΛΩΝΑΣ II ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ Ε.Σ.Δ.Α 2000	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	262,835	193,809	0,60 0	68,42 6	35.409
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	11,180	7,218	0,00 0	3,962	20.000
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,000	0,000	0,00 0	0,000	0
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	5,000	3,750	0,00 0	1,250	0
ΣΥΝΟΛΟΝ	279,015	204,777	0,60 0	73,63 8	55.409

Από τις ενέργειες Απασχόλησης θα επωφεληθούν και 424 επιχειρήσεις

ΠΥΛΩΝΑΣ III ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ Ε.Σ.Δ.Α 2000	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	58,504	45,828	12,43 6	0,240	195.884
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	0,000	0,000	0,000	0,000	0
ΣΥΝΟΛΟΝ	58,504	45,828	12,43 6	0,240	195.884

ΠΥΛΩΝΑΣ IV ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ					
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ Ε.Σ.Δ.Α 2000	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000				ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΙΑΡΘ. ΤΑΜΕΙΑ		
			ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	1,913	1,277	0,00 0	0,636	560
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	0,000	0,000	0,00 0	0,000	0
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	0,000	0,000	0,00 0	0,000	0
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	19,408	16,578	1,96 1	0,870	85.827
ΣΥΝΟΛΟΝ	21,321	17,855	1,96 1	1,506	86.387

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η υιοθέτηση στρατηγικής για τη δια βίου μάθηση αφορά:

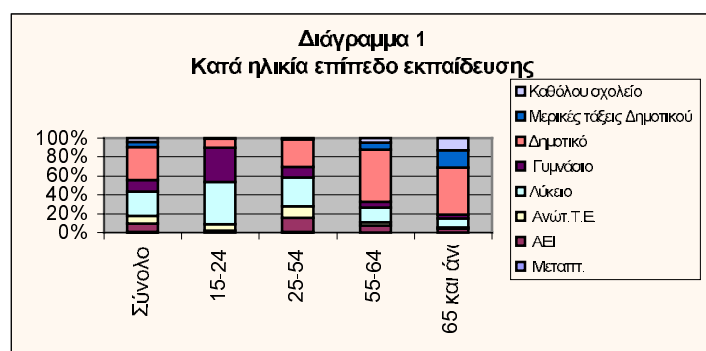
1. Την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και την αναχαίτιση της πρόωρης εξόδου από το σχολείο,
2. Την ολοένα και μεγαλύτερη συμμετοχή του πληθυσμού σε ολόκληρο το φάσμα του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και την ποιοτική πλευρά του πλαισίου εκπαίδευσης υπό την έννοια της παροχής των αναγκαίων γνώσεων που δυνητικά θα καθιστούν υλοποιήσιμες τις ενέργειες της «δια βίου»
3. Την «εισαγωγή» και προσαρμογή των φορέων υλοποίησης της δια-βίου μάθησης στο ευρύτερο πλέγμα των εκπαιδευτικών μηχανισμών.
4. Την τοποθέτηση στόχων ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης των υιοθετηθέντων θεσμών και
5. Την σύνδεση της δια βίου μάθησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τους μηχανισμούς έρευνας των αναγκών.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η υπάρχουσα κατάσταση σε σχέση με την πρόωρη έξοδο από το σχολείο για την ηλικιακή κατηγορία 18-24 απ'όπου φαίνεται ότι το περίπου 17% εγκαταλείπει το σχολείο πριν την ολοκλήρωση της τυπικής Μέσης Εκπαίδευσης ενώ το 7,4% είναι του επιπέδου της τυπικής Πρωτοβάθμιας. Ωστόσο, οι οργανικά αναλφάβητοι αποτελούν πολύ μικρό αριθμό που (με βάση τη μεθοδολογία της ΕΕΔ) δεν δύναται να αξιολογηθεί στατιστικά. Όμως, ο λειτουργικός αναλφαβητισμός παραμένει πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να τοποθετηθεί στο ευρύτερο πλαίσιο της στρατηγικής «για τη δια βίου» και για την πορεία προς την κοινωνία της γνώσης.

Πρόωρη Εξοδος από το Σχολείο	Ανδρες	%	Γυναίκες	%	Σύνολο
Πληθυσμός (18-24)	451126	47,4%	500234	52,6%	951360
Επίπεδα Εκπαίδευσης					
Καθόλου Σχολείο	2064	54,6%	1714	45,4%	3778
%	0,5%		0,3%		0,4%
Πρωτοβάθμια	41171	58,4%	29279	41,6%	70451
%	9,1%		5,9%		7,4%
Δευτεροβάθμια (Γυμνάσιο)	55086	62,1%	33658	37,9%	88744
%	12,2%		6,7%		9,3%

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΕΕΔ, β'2000

Μολονότι από τα στοιχεία προκύπτει ότι η συμμετοχή του ενήλικου τμήματος του πληθυσμού είναι αμελητέα, δεδομένης της έντονης σχέσης που υφίσταται ανάμεσα στο τυπικό και το μη τυπικό τμήμα της

Πηγή: ΕΣΥΕ,ΕΕΔ, β'2000

εκπαίδευσης τα δεδομένα του Διαγράμματος 1 σηματοδοτούν μία αισιόδοξη πρόβλεψη καθώς καταδεικνύεται μία σαφέστατη αναστροφή των αντιλήψεων:

-για τη συμμετοχή στους τυπικούς εκπαιδευτικούς μηχανισμούς,
-την επέκταση της διάρκειας σπουδών και
-την επένδυση στον ανθρώπινο παράγοντα.

Με βάση τα ανωτέρω και όσα εξετάστησαν στο Γενικό Μέρος η υιοθέτηση πλαισίου στρατηγικής για τη δια βίου εκπαίδευση (θεσμός) – μάθηση (αποτέλεσμα) αποβλέπει στην αναστροφή της παρούσας κατάστασης με τη συμμετοχή ολόενα και μεγαλύτερου τμήματος του ενήλικου τμήματος του πληθυσμού στους εκπαιδευτικούς μηχανισμούς για τη μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης και τη θεμελίωση των διαδικασιών προσαρμογής του εργατικού δυναμικού στις τεχνολογικές καινοτομίες.

Συνεπώς, η στρατηγική της δια βίου μάθησης επιτυγχάνεται:

Πρώτον, με την αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που ολοκληρώνει το επίπεδο της κατώτερης μέσης εκπαίδευσης (Γυμνάσιο) ώστε να εξαλειφθεί ο λειτουργικός αναλφαριθμητισμός.

Δεύτερον, με την βελτίωση της συμβατότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο επίπεδο ανώτερης-μέσης εκπαίδευσης (Λύκειο) και σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και με την αντίστοιχη αναβάθμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Τρίτον, στην περαιτέρω αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που ολοκληρώνει τις σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την μετάβαση στην Κοινωνία της Γνώσης.

Τέταρτον, να αυξηθεί σημαντικά το τμήμα του ενήλικα πληθυσμού που συμμετέχει σε προγράμματα δια βίου μάθησης ώστε να υποστηριχθεί η πολιτική πρόληψης της ανεργίας και να καταστεί αποτελεσματικότερη η πολιτική απασχόλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ. ΠΥΛΩΝΑ Ι.

Δ1. ΤΟ ΑΤΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Η λήψη των μέτρων για την πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας αφορά:

Πρώτον, τους νέους 15-24 ετών, καθένας από τους οποίους πρέπει να ενταχθεί σε ατομικό σχέδιο δράσης πριν τη συμπλήρωση 6 μηνών συνεχούς ανεργίας.

Δεύτερον, τους ενήλικες 25-64, καθένας από τους οποίους πρέπει να ενταχθεί σε ατομικό σχέδιο δράσης πριν τη συμπλήρωση 12 μηνών συνεχούς ανεργίας.

Η όλη διαδικασία περιλαμβάνεται στην αναβάθμιση και προσαρμογή της σύνταξης του Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ) και της εξατομικευμένης παρέμβασης εντός των Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (βλ. ΚΓ1) και φυσικά αφορά τους εγγεγραμμένους άνεργους και ιδιαίτερα το υποσύνολο αυτών, που εκφράζουν την πρόθεση να τύχουν της στήριξης των ΔΥΑ, είτε για άμεση ανεύρεση εργασίας είτε για ένταξη σε ΑΣΔ.

Στάδια υλοποίησης του ΑΣΔ:

Πρώτο στάδιο:

- Εγγραφή ανέργου. Κατά την εγγραφή ενός αναζητούντα εργασίας (α.ε) / ανέργου στο Μητρώο Ανέργων καταχωρούνται στον Η/Υ τα βασικά στοιχεία του ανέργου (Α.Δ.Τ., Α.Φ.Μ., προσωπικά Στοιχεία, Στοιχεία Εκπαίδευσης και Στοιχεία Επαγγελματικής Διαδρομής/ Εμπειρίας).

Δεύτερο στάδιο:

- Βιογραφικό σημείωμα. Δίνεται ειδικό έντυπο βιογραφικού σημειώματος, το οποίο εφόσον εκδηλώνει την πρόθεση να ενταχθεί σε προγράμματα φέρει συμπληρωμένο σε καθορισμένη ημερομηνία.

Τρίτο στάδιο:

- Ένταξη του ανέργου σε επίπεδο εξατομικευμένης υποστήριξης-Συνέντευξη. Με βάση το συμπληρωμένο έντυπο, ο άνεργος που πραγματικά αναζητά εργασία συνεργάζεται άμεσα με έναν εργασιακό σύμβουλο για την κατάσταση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης και κατόπιν για την ένταξή του σε ένα από τα τέσσερα επίπεδα υποστήριξης.

Επίπεδα Υποστήριξης:

- 1^ο επίπεδο υποστήριξης: Αν ο αναζητών εργασία ανταποκρίνεται από πλευράς προφίλ στο προφίλ κενής θέσης, το Α.Σ.Δ. συνίσταται στην παραπομπή του στην επιχείρηση. Αν ο αναζητών εργασία δεν ανταποκρίνεται στο προφίλ μιας κενής θέσης αλλά έχει ξεκάθαρες απόψεις για το ποιος είναι και τι ζητά και κρίνεται ότι το προφίλ του ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, το Α.Σ.Δ. μπορεί να περιλαμβάνει καθοδήγηση για: σύνταξη βιογραφικού σημειώματος ή/και συνέντευξη με πιθανό εργοδότη, καθώς και μεθοδολογία αναζήτησης εργασίας, ώστε να αναζητήσει μόνος του εργασία. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει υποστήριξη για τη δημιουργία ατομικής του επιχείρησης.
- 2^ο επίπεδο υποστήριξης: Αν ο αναζητών εργασία έχει ξεκαθαρίσει τις επιθυμίες του, αλλά χρειάζεται πρόσθετη ενίσχυση των προσωπικών και επαγγελματικών του δεξιοτήτων και ικανοτήτων, το Α.Σ.Δ. μπορεί να περιλαμβάνει (πληροφόρηση για) συμμετοχή του σε δράσεις μικρής διάρκειας όπως βραχυχρόνια επαγγελματική κατάρτιση ή εργασιακή εμπειρία, καθώς και δράσεις του πρώτου επιπέδου υποστήριξης (δημιουργία ατομικής επιχείρησης, καθοδήγηση για σύνταξη βιογραφικού κλπ).
- 3^ο επίπεδο υποστήριξης: Αν ο αναζητών εργασία έχει ξεκαθαρίσει τις επιθυμίες του, αλλά χρειάζεται ουσιαστική ενίσχυση των προσωπικών και επαγγελματικών του γνώσεων και ικανοτήτων, το Α.Σ.Δ. μπορεί να περιλαμβάνει (πληροφόρηση για) συμμετοχή του σε δράσεις μεγαλύτερης διάρκειας, όπως μακροχρόνια επαγγελματική κατάρτιση ή εργασιακή εμπειρία, καθώς και δράσεις του πρώτου επιπέδου υποστήριξης. Αν ο αναζητών εργασία δεν έχει ξεκαθαρίσει τις επιθυμίες του, τα επαγγελματικά του ενδιαφέροντα, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του κλπ., το Α.Σ.Δ. περιλαμβάνει καταρχήν δράσεις Επαγγελματικού Προσανατολισμού και στη συνέχεια δράσεις του επιπέδου 1, 2 ή 3 που καθορίζονται μετά τις δράσεις του Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- 4^ο επίπεδο υποστήριξης. Αν ο αναζητών εργασία είτε βρίσκεται σε αδυναμία, είτε δεν γνωρίζει τις επιθυμίες του, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά του, δύναται να παραπεμφθεί σε εξειδικευμένους φορείς (Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ΚΕΣΥΥ κ.λ.π).

Το χρονοδιάγραμμα σταδιακής εφαρμογής της εξατομικευμένης παρέμβασης αφορά εφαρμογή σε όλα τα ήδη λειτουργούντα Κ.Π.Α. μέσα στο 2001. Στη συνέχεια θα εφαρμοστεί σε όλα τα Κ.Π.Α. που θα δημιουργηθούν από το 2001 και μετά.

Δ2. Η ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γενικές Παρατηρήσεις

Οι στατιστικές της εργασίας οι οποίες χρησιμοποιούνται στο ΕΣΔΑ 2001 εδράζονται στις ακόλουθες πηγές:

- I. Στους Εθνικούς Λογαριασμούς
- II. Στην Απογραφή Πληθυσμού
- III. Στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
- IV. Σε στατιστικές που προκύπτουν από τα στοιχεία των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΟΑΕΔ).
- V. Σε Έρευνες προσανατολισμένες για την προσέγγιση εξειδικευμένων προβλημάτων

Στο κείμενο που ακολουθεί γίνεται συνοπτική αναφορά στη μεθοδολογία και στον τρόπο χρήσης καθεμιάς από τις παραπάνω πηγές.

I. Οι Εθνικοί Λογαριασμοί

Οι μεθοδολογία για τον ποσοτικό προσδιορισμό του ΑΕΠ αναφέρεται στο σύστημα ESA 95 το οποίο και διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα των δεδομένων.

Η ανωτέρω πηγή χρησιμοποιείται προκειμένου να αποτυπωθεί η μεταβολή στο ΑΕΠ και η πορεία της παραγωγικότητας της εργασίας. Η σχέση αυτή είναι κρίσιμη σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση της διαδικασίας ανάπτυξης εντάσεως απασχόλησης.

II. Η Απογραφή Πληθυσμού

Διεξάγεται από την ΕΣΥΕ ανά δεκαετία. Η τελευταία έρευνα διεξήχθη το 1991. Αποτελεί την πηγή εξαγωγής των πληθυσμιακών δεδομένων και προβολών. Το τρέχον έτος αποτελεί έτος Απογραφής (διεξήχθη στις 18 Μαρτίου). Ηδη στο παρόν ΕΣΔΑ δημοσιεύονται οι νέες τάσεις και κατανομές του πληθυσμού σε επίπεδο Νομού.

III. Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Αποτελεί την κατ' εξοχήν πηγή δεδομένων για τη μελέτη των τάσεων και της διάρθρωσης της απασχόλησης και της ανεργίας. Διεξάγεται στα νοικοκυριά και οι ορισμοί της ακολουθούν τις μεθοδολογικές παραδοχές της Eurostat. Βασικό πρόβλημα αποτελεί το περιορισμένο δείγμα που αποτρέπει την αξιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών που δυνητικά αποδίδει το εκτενές ερωτηματολόγιο. Τα τελευταία χρόνια η ανά τρίμηνο διεξαγωγή της βελτιώνει σημαντικά την εγκυρότητά της.

Επισημαίνεται ότι οι δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης των τάσεων της αγοράς εργασίας μεθοδολογικά παράγονται από την εν λόγω έρευνα και αναφέρονται στο σύνολο της χώρας θεωρούνται αξιοποιήσιμοι και αξιόπιστοι.

Στο ΕΣΔΑ χρησιμοποιείται για την παραγωγή της πλειοψηφίας των διαρθρωτικών δεικτών, των δεικτών αξιολόγησης (όπως προσδιορίζονται στο Joint Employment Report) και στην ποσοτικοποίηση των στόχων (διαθέσιμα στοιχεία Β Τρίμηνο 2000).

IV. Οι στατιστικές των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΟΑΕΔ).

1. Οι υπηρεσίες απασχόλησης παρέχονται από το δίκτυο του ΟΑΕΔ.

2. Οι υπηρεσίες αναφέρονται

- (i) στην επιδότηση της ανεργίας
- (ii) στην επιδότηση της απασχόλησης
- (iii) στην τοποθέτηση των ανέργων σε θέσεις εργασίας
- (iv) στην τοποθέτηση των ανέργων σε προγράμματα κατάρτισης
- (v) στην εφαρμοσμένη διαχείριση προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην αύξηση της απασχολησιμότητας και την υποστήριξη ομάδων υψηλού κινδύνου προς την ανεργία.

Οι παραπάνω δραστηριότητες έχουν διττή υπόσταση: αναφέρονται τόσο σε διαδικασίες πρόληψης όσο και σε ενεργές παρεμβάσεις που εδράζονται κυρίως σε δύο ολοκληρωμένα μητρώα: Το μητρώο των ανέργων και το μητρώο των κενών θέσεων απασχόλησης.

Για την παραγωγή των δεικτών αξιολόγησης των πολιτικών έγινε χρήση των πληροφοριών που παρέχονται από το μηχανογραφικό τους ΟΑΕΔ και καλύπτουν το 80% των εγγεγραμμένων ανέργων.

Οι πληροφορίες αυτές αφορούν:

Πρώτον τις νέες εγγραφές ανά μήνα,

Δεύτερον, την παραμονή ή μή του εγγραφέντων στο ενεργό αρχείο 6 μήνες μετά την εγγραφή εάν είναι νέος και 12 μήνες μετά εάν είναι ενήλικας και

Τρίτον, για τους διαγραφέντες το λόγο διαγραφής (τοποθέτηση ή διαγραφή λόγω μη ανανέωσης κάρτας).

Με βάση τα ανωτέρω υπολογίστηκαν οι ροές προς και από την ανεργία και απαραίτητοι δείκτες με τις εξής παρατηρήσεις και επισημάνσεις:

1. Από τους εγγραφέντες στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ ένα αξιόλογο τμήμα (πάνω από 20%) εγγράφεται με πρόθεση να ωφεληθεί από το επίδομα ανεργίας (ασφάλιση).
2. Ένα εξίσου σημαντικό τμήμα εγγράφεται για άλλους λόγους που σχετίζονται κυρίως με τη θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε παντός είδους βοηθήματα.
3. Ένα μικρό ποσοστό εγγράφεται και βρίσκει απασχόληση άμεσα χρησιμοποιώντας το αρχείο κενών θέσεων του Οργανισμού
4. Οι υπόλοιποι εντάσσονται στη διαδικασία της εξατομικευμένης παρέμβασης και συμμετέχει στα προγράμματα ενεργητικής πολιτικής του Οργανισμού. Το σημαντικό τμήμα της κατηγορίας αυτής υποστηρίζεται από τα προγράμματα ενώ ένα μικρό ποσοστό εγκαταλείπει αποθαρρυμένο.

Με βάση τα ανωτέρω εκτεθέντα είναι αλήθεια ότι οι «επιδόσεις» του Οργανισμού όπως εκφράζονται μέσω των δεικτών υπό-εκτιμώνται κυρίως επειδή ένα σημαντικό τμήμα του συνόλου των εγγεγραμμένων προσέρχεται με πρόθεση να συμμετάσχει σε προγράμματα παθητικής φύσεως παρά ενεργητικής.

V. Εξειδικευμένες Έρευνες

Τα παραπάνω δεδομένα συμπληρώνονται από εξειδικευμένες έρευνες που αναφέρονται είτε σε ειδικές πληθυσμιακές κατηγορίες (π.χ. Μετανάστες, παλιννοστούντες κ.λ.π.) είτε στις ανάγκες των επιχειρήσεων σε δεξιότητες. Σημειώνεται ότι ήδη αναμένονται τα αποτελέσματα τριών μελετών που ανατέθηκαν και αναμένονται τα αποτελέσματά τους προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την προκήρυξη των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης..

Το σύστημα παρακολούθησης των δεικτών της αγοράς εργασίας

Όλες οι παραπάνω πηγές δεδομένων συνθέτουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης των δεδομένων της αγοράς εργασίας που θα περατωθεί εντός του 2001 και θα λειτουργήσει στην Επιχειρησιακή Μονάδα Υποστήριξης (ΕΠΑ-ΕΙΕ). Ένα ευέλικτο υποσύστημα θα λειτουργήσει στο Υπουργείο Εργασίας και για τις τρέχουσες και επείγουσες ανάγκες ενώ, οι βασικοί δείκτες και τάσεις θα διαχέονται μέσω του Internet.

Δ 3. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Πίνακας 1.1

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΑΕΔ				
Μήνας/Ετος Εγγραφής	Ηλικία 15-24		Ηλικία 25-64	
	Νέες Εγγραφές	Παραμένοντες άνεργοι 6 μήνες μετά	Νέες Εγγραφές	Παραμένοντες άνεργοι 12 μήνες μετά
Ιαν-99	7677	63,70%	25005	43,00%
Φεβ-99	7745	62,00%	21073	40,70%
Μαρ-99	7639	53,60%	21227	42,40%
Απρ-99	5171	47,40%	16315	42,90%
Μαϊ-99	6319	44,10%	19500	41,30%
Ιουν-99	8689	54,00%	34691	38,80%
Ιουλ-99	8058	60,10%	24595	43,20%
Αυγ-99	5465	62,00%	13970	47,30%
Σεπ-99	11242	62,90%	25016	47,00%
Οκτ-99	14250	58,10%	31125	45,60%
Νοε-99	13280	57,00%	31061	40,00%
Δεκ-99	8431	52,30%	20404	33,70%
Ιαν-00	9937	47,10%		
Φεβ-00	13082	46,60%		
Μαρ-00	12118	45,70%		
Απρ-00	9017	44,90%		
Μαϊ-00	13349	37,80%		
Ιουν-00	16477	37,10%		

Πηγή : Στοιχεία Εγγεγραμμένης Ανέργιας ΟΑΕΔ

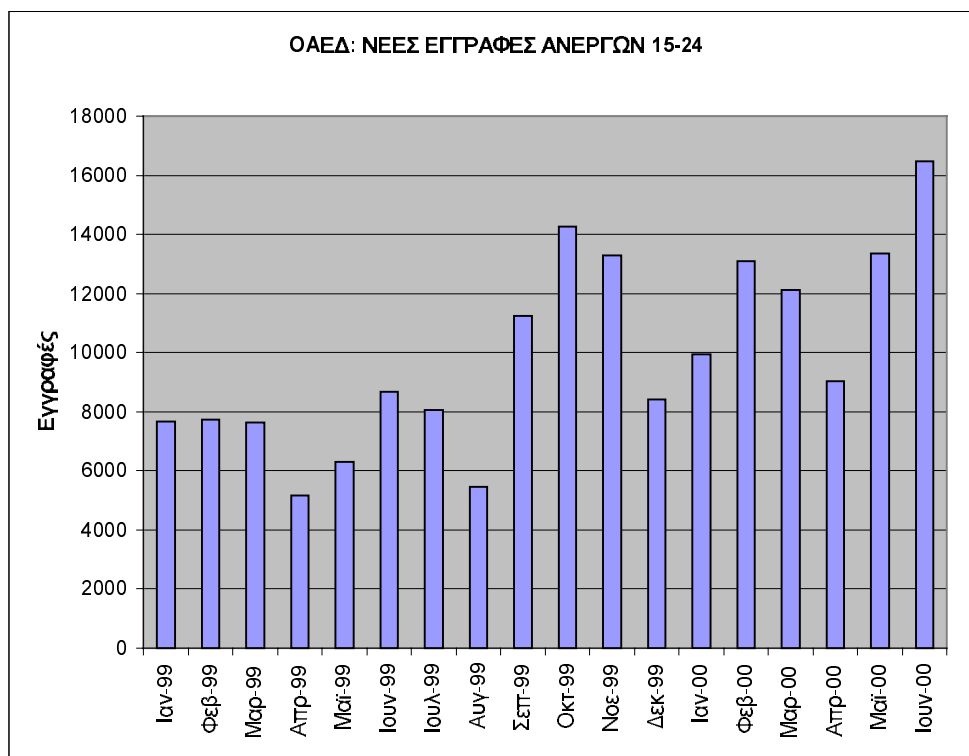
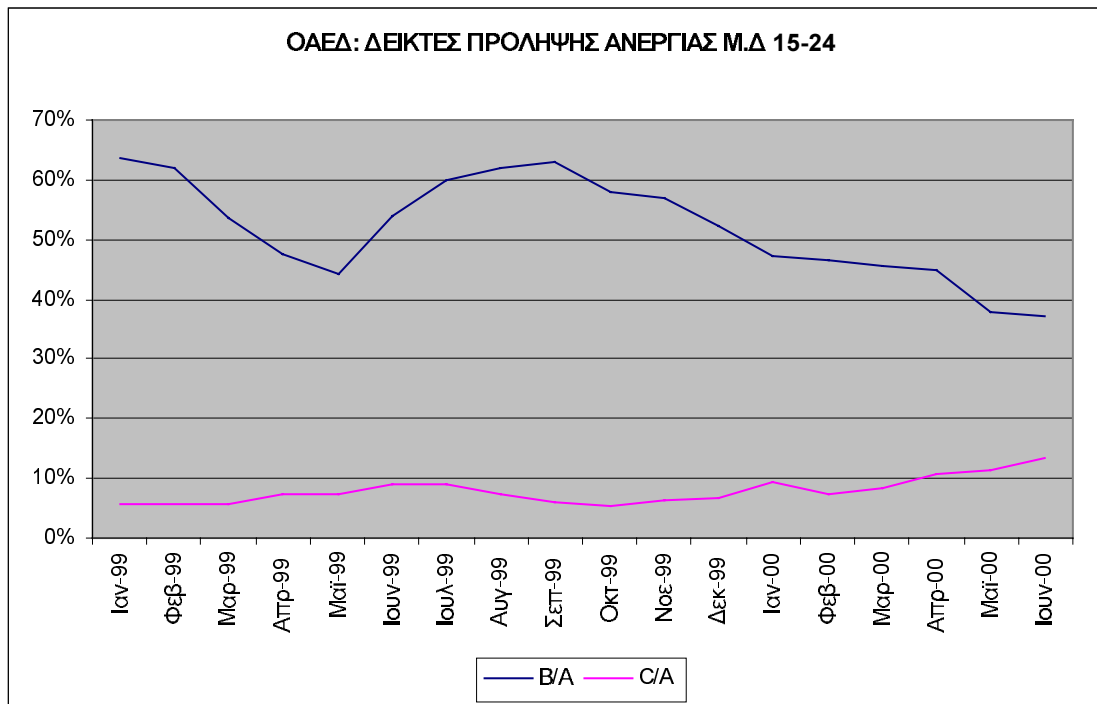
ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΑΕΔ (15-24 ΕΤΩΝ)

A: Νέες Εγγραφές Μηνός

B: Παραμένοντες Ανεργοί 6 μήνες μετά την εγγραφή

C: Ενταξη σε Πρόγραμμα μέσα σε 6 μήνες

Μήνας/Ετος Εγγραφής	Νέες Εγγραφές	Ηλικία 15-24		Ανδρες Ηλικία 15-24		Γυναίκες Ηλικία 15-24	
		B/A	C/A	B/A	C/A	B/A	C/A
Ιαν-99	7677	63,70%	5,80%	62,10%	6,20%	64,70%	5,60%
Φεβ-99	7745	62,00%	5,80%	59,30%	6,40%	64,20%	5,30%
Μαρ-99	7639	53,60%	5,60%	49,70%	6,90%	56,40%	4,80%
Απρ-99	5171	47,40%	7,40%	44,10%	8,40%	50,00%	6,70%
Μαϊ-99	6319	44,10%	7,40%	42,40%	9,30%	45,30%	6,20%
Ιουν-99	8689	54,00%	9,20%	52,80%	8,50%	55,00%	9,60%
Ιουλ-99	8058	60,10%	8,90%	58,40%	9,60%	61,10%	8,50%
Αυγ-99	5465	62,00%	7,30%	59,90%	8,30%	63,50%	6,80%
Σεπ-99	11242	62,90%	5,90%	61,60%	6,50%	63,70%	5,60%
Οκτ-99	14250	58,10%	5,30%	57,70%	5,60%	58,30%	5,10%
Νοε-99	13280	57,00%	6,20%	54,50%	7,10%	58,50%	5,70%
Δεκ-99	8431	52,30%	6,80%	51,80%	8,30%	52,70%	5,90%
Ιαν-00	9937	47,10%	9,30%	43,80%	1,14%	49,40%	7,90%
Φεβ-00	13082	46,60%	7,50%	44,00%	8,80%	48,30%	6,60%
Μαρ-00	12118	45,70%	8,50%	42,40%	9,30%	48,00%	7,90%
Απρ-00	9017	44,90%	10,70%	42,40%	11,10%	46,60%	10,30%
Μαϊ-00	13349	37,80%	11,50%	35,00%	12,00%	39,80%	11,20%
Ιουν-00	16477	37,10%	13,30%	32,70%	11,40%	39,70%	14,40%

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΑΕΔ (25-64 ΕΤΩΝ)

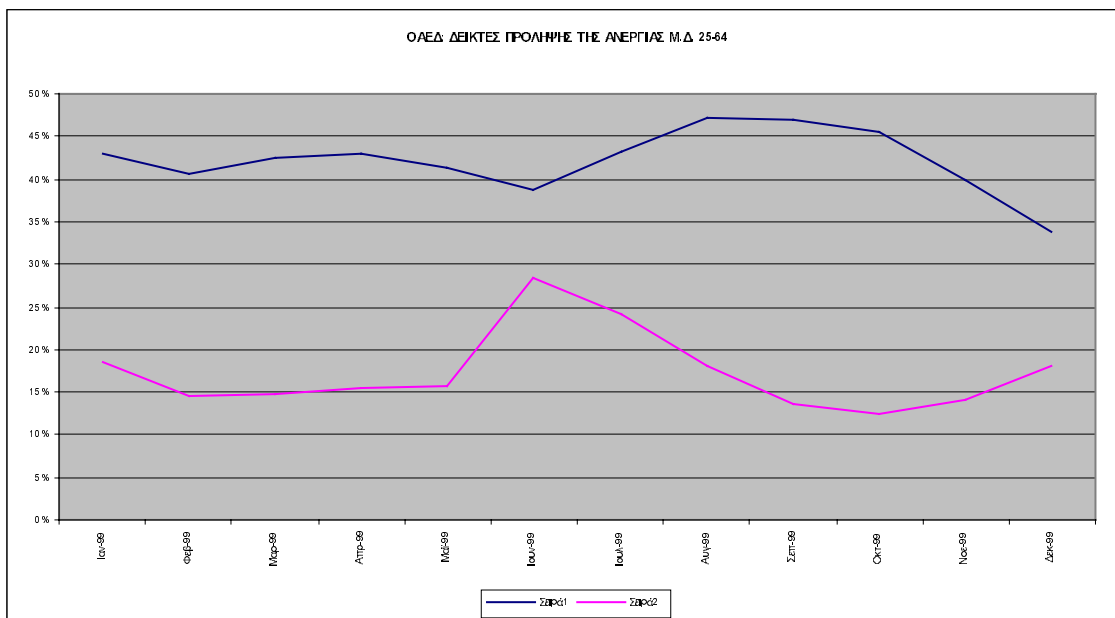
A: Νέες Εγγραφές Μηνός

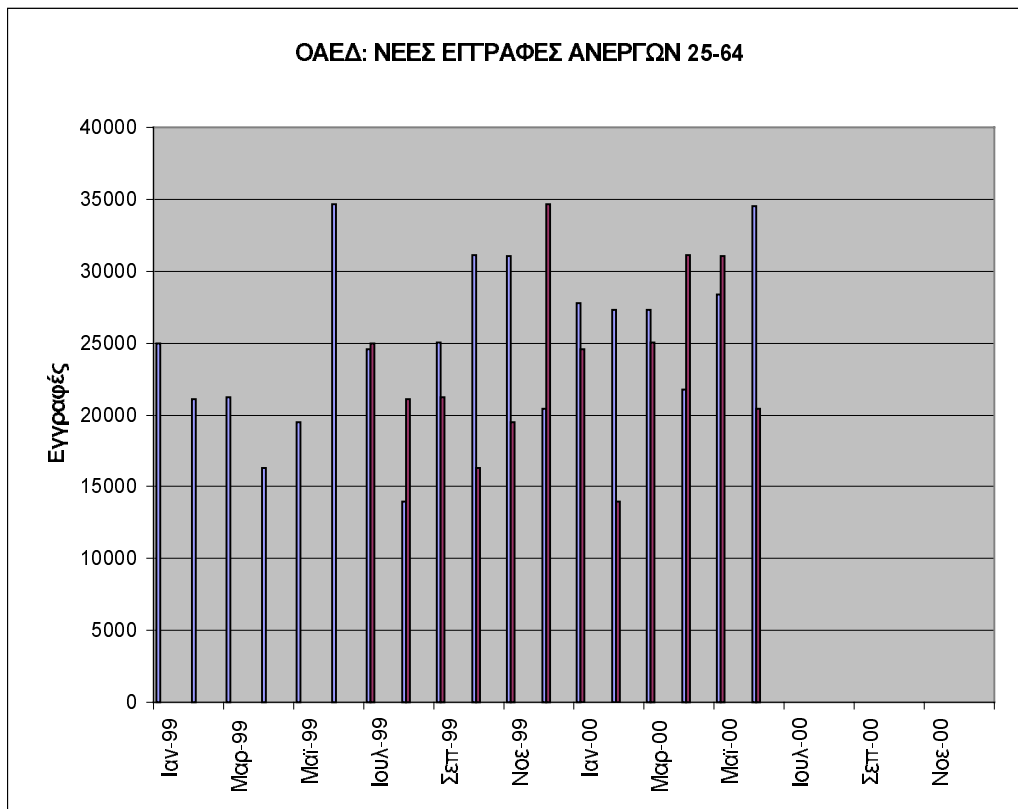
B: Παραμένοντες Ανεργοί 12 μήνες μετά την εγγραφή

C: Ενταξη σε Πρόγραμμα μέσα σε 12 μήνες

Μήνας/Ετος Εγγραφής	Νέες Εγγραφές	Ηλικία 25-64 Άνδρες		Ηλικία 25-64 Γυναίκες	
		B/A	C/A	B/A	C/A
Ιαν-99	25005	43,00%	18,60%	42,20%	23,80%
Φεβ-99	21073	40,70%	14,50%	40,40%	18,40%
Μαρ-99	21227	42,40%	14,80%	41,60%	18,70%
Απρ-99	16315	42,90%	15,40%	42,60%	17,20%
Μαϊ-99	19500	41,30%	15,80%	41,50%	18,30%

Ιουν-99	34691	38,80%	28,40%	41,80%	24,40%	38,20%	30,00%
Ιουλ-99	24595	43,20%	24,20%	43,40%	25,50%	43,50%	23,30%
Αυγ-99	13970	47,30%	18,10%	47,50%	20,10%	47,60%	16,60%
Σεπ-99	25016	47,00%	13,60%	46,00%	16,30%	47,80%	11,70%
Οκτ-99	31125	45,60%	12,50%	45,30%	15,10%	45,90%	10,70%
Νοε-99	31061	40,00%	14,10%	38,70%	17,90%	41,10%	11,20%
Δεκ-99	20404	33,70%	18,00%	32,70%	23,00%	34,50%	13,70%
Ιαν-00	27800						
Φεβ-00	27288						
Μαρ-00	27314						
Απρ-00	21764						
Μαϊ-00	28354						
Ιουν-00	34534						

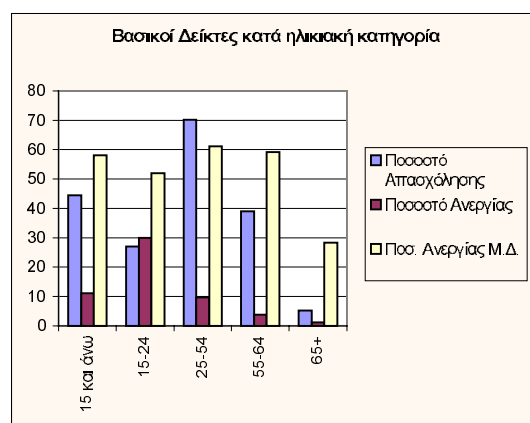

Δ 4. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ 20%

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	2000	Υπολογισμός στο Γενικό Σύνολο	Παρατηρήσεις
<i>Νέες Θέσεις Εργασίας (ΝΘΕ)</i>	45000	45000	Εκτίμηση
<i>Νεοι Επαγγελματίες (ΝΕΕ) Ελεύθεροι</i>	15000	15000	Εκτίμηση
<i>STAGE</i>	30000	30000	Εκτίμηση
<i>Κατάρτιση</i>			
<i>ΣΕΚ ΟΑΕΔ</i>	8685	8685	
<i>ΜΤΕ</i>	2900	2900	
<i>Κατάρτιση ΚΕΚ</i>			

ΣΕΚ	80%*18082	14466	80% του συνόλου των εγκρίσεων (18082), εκτίμηση
ΠΕΠ	60%*30282	18169	Υλοποιήθηκαν εντός του 2000, εκτίμηση
Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις	4043		Περιλαμβάνεται στα ανωτέρω (κυρίως στις ΝΘΕ)
Πολιτισμός	1600	1600	
Εναλασσόμενη ΕΚ	3156	3156	
Σύνολο Ατόμων (Ε)		138976	
Ε/Ε+Γ	29,4%		

Δ 5. Διάγραμμα 1.1. (Αφορά στην Κατευθυντήρια Γραμμή 3)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε. ΠΥΛΩΝΑ ΙV.

Πίνακας 1
Βασικοί Δείκτες Απασχόλησης, 2000

	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Ποσοστό συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό (activity rate)	77.1%	49.7%	63.0%
Ποσοστό απασχόλησης (empl. rate)	71.3%	41.3%	55.9%
Απασχόληση στη γεωργία	14.3%	18.3%	15.8%
Απασχόληση στη βιομηχανία	29.3%	12.5%	22.9%
Απασχόληση στις υπηρεσίες	56.4%	69.2%	61.3%
Ποσοστό μερικής απασχόλησης	2.3%	7.6%	4.3%
Ποσοστό προσωρινής απασχόλησης			
Ποσοστό ανεργίας	7.3%	16.7%	11.1%
Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας	3.8%	10.4%	6.4%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

Πίνακας 2
Ποσοστά απασχόλησης κατά φύλο και ομάδα ηλικίας, 2000

	<i>Ανδρες</i>	<i>Γυναίκες</i>	<i>Σύνολο</i>
15-24	31.9%	22.0%	26.9%
25-54	88.6%	52.6%	70.2%
55-64	55.3%	24.4%	39.0%
65+	8.3%	2.7%	5.3%
Σύνολο	71.3%	41.3%	55.9%

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

Πίνακας 3
Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο και ομάδα ηλικίας, 2000

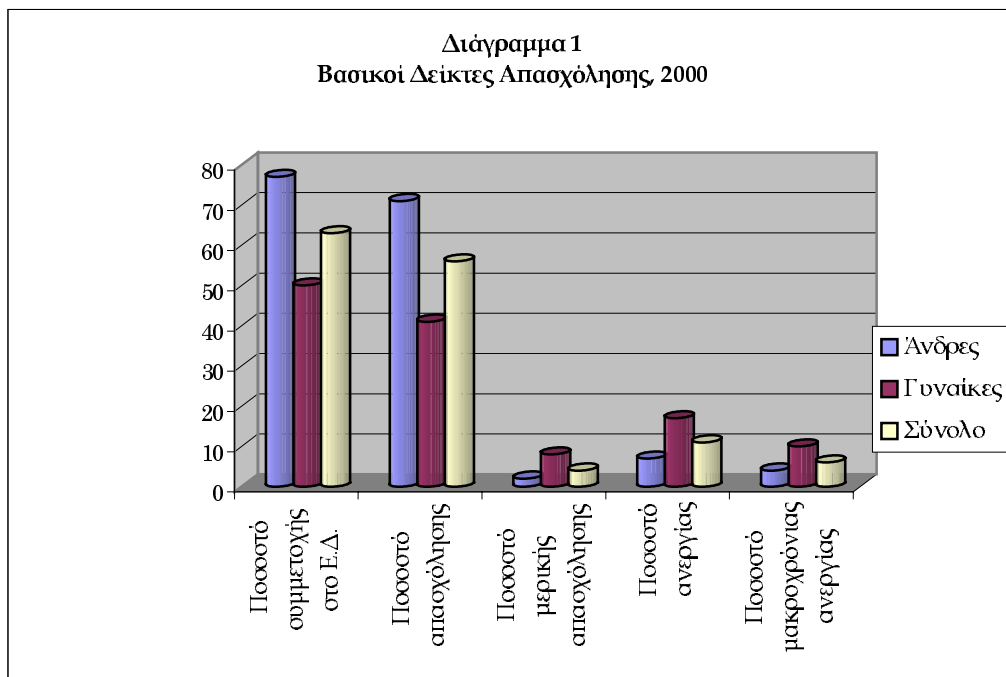
	<i>Ανδρες</i>	<i>Γυναίκες</i>	<i>Σύνολο</i>
15-24	22.1%	37.7%	29.5%
25-29	12.4%	24.9%	17.8%
30-44	5.5%	14.1%	9.2%
45-64	3.8%	7.2%	4.9%
65+	1.2%	1.1%	1.1%
Σύνολο	7.3%	16.7%	11.1%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

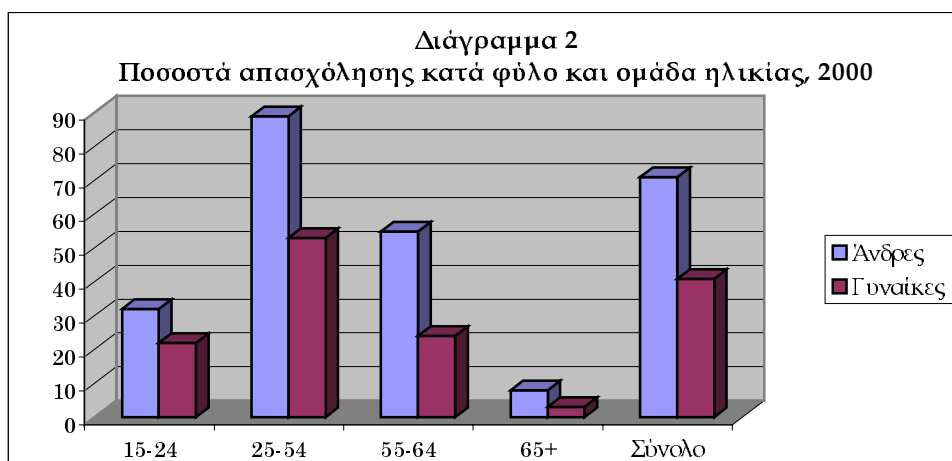
Πίνακας 4
Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης, 2000

	<i>Ανδρες</i>	<i>Γυναίκες</i>	<i>Σύνολο</i>
Διδακτορικό δίπλωμα ή μεταπτυχιακό	4.1%	8.5%	5.7%
Πτυχίο Α.Ε.Ι.	4.9%	10.6%	7.5%
Πτυχίο Ανωτέρας Εκπαίδευσης	7.9%	18.6%	13.2%
Απολυτήριο Λυκείου	9.7%	22.6%	14.9%
Απολυτήριο 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	8.3%	22.5%	12.2%
Απολυτήριο Δημοτικού	5.5%	11.8%	7.9%
Καθόλου σχολείο	5.1%	8.4%	6.9%

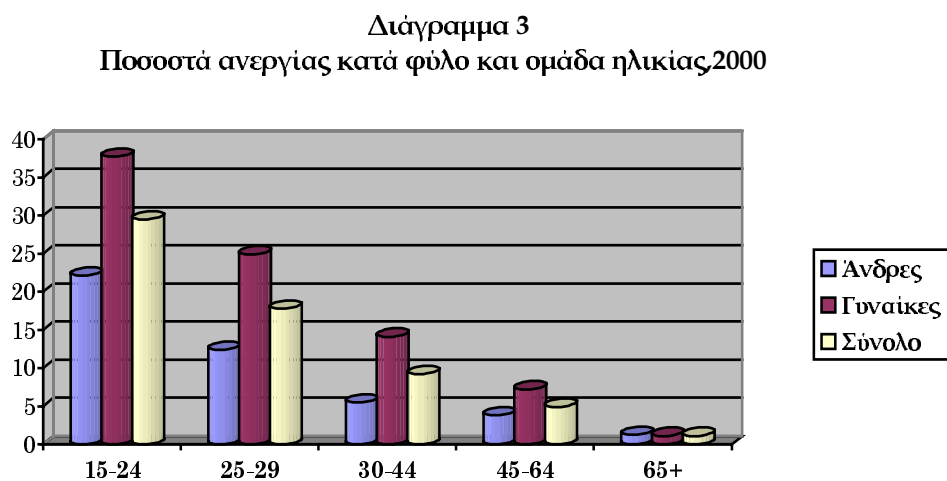
Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

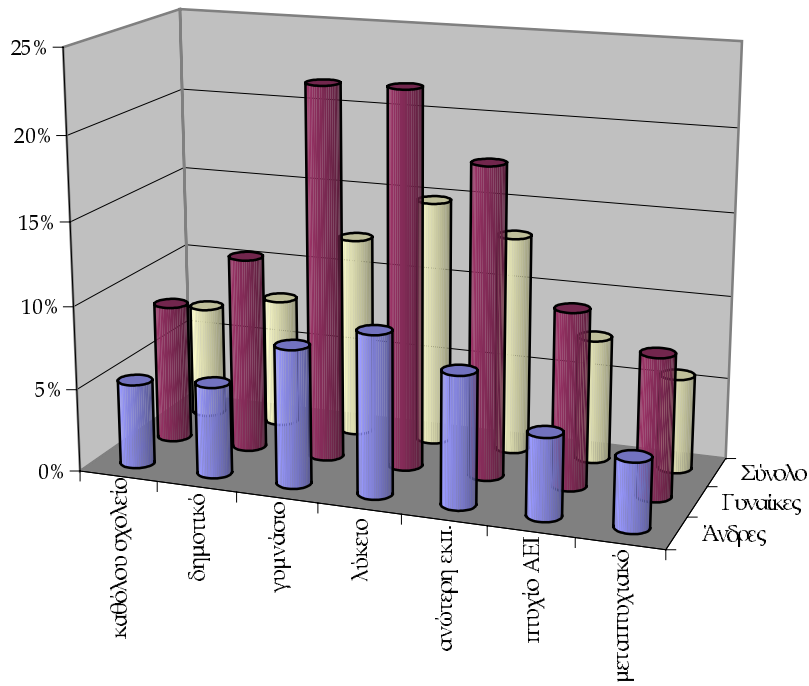

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000 (β' τρίμηνο)

Διάγραμμα 4
Ποσοστά ανεργίας κατά εκπαιδευτικό επίπεδο, 2000

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2000 (β' τρίμηνο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΣΤ 1. Βασικοί Δείκτες

- **Απασχόληση**
- **Απασχόληση κατά ηλικία, φύλο και ΥΠΑ (περιφέρεια)**
- **Ανεργία (15-64 ετών)**
- **Ανεργία (15+ ετών)**

**ΣΤ 2. Διαρθρωτικοί Δείκτες
(Εκπαίδευση και κατάσταση απασχόλησης)**

- **Επίπεδο Εκπαίδευσης (Δείκτης LL1)**
- **Συμμετοχή στην εκπαίδευση και κατάρτιση (Δείκτης LL2)**
- **Πρόωρη αποχώρηση (Δείκτης LL3)**
- **Επίπεδο εκπαίδευσης και κατάσταση απασχόλησης**

ΣΤ 3. Διαρθρωτικοί Δείκτες

- **Απασχόληση στις ΜΜΕ (Δείκτης ENT 1)**
- **Επιχειρηματικότητα/Αυτοαπασχόληση (Δείκτης ENT 2)**
- **Απασχόληση κατά τομέα (Δείκτης ENT 3, ENT 5)**

**ΣΤ 4. Διαρθρωτικοί Δείκτες
(Ισότητα Φύλων)**